

Sprva bo še precej jasno in nekoliko topleje, v soboto pa se bo vreme od zahoda poslabšalo. V nedeljo bo oblačno z manjšimi padavinami.

Murska Sobota, 22. septembra 1988 • Leto XL • Št. 36 • Cena 1100 din

Vse za
otroka

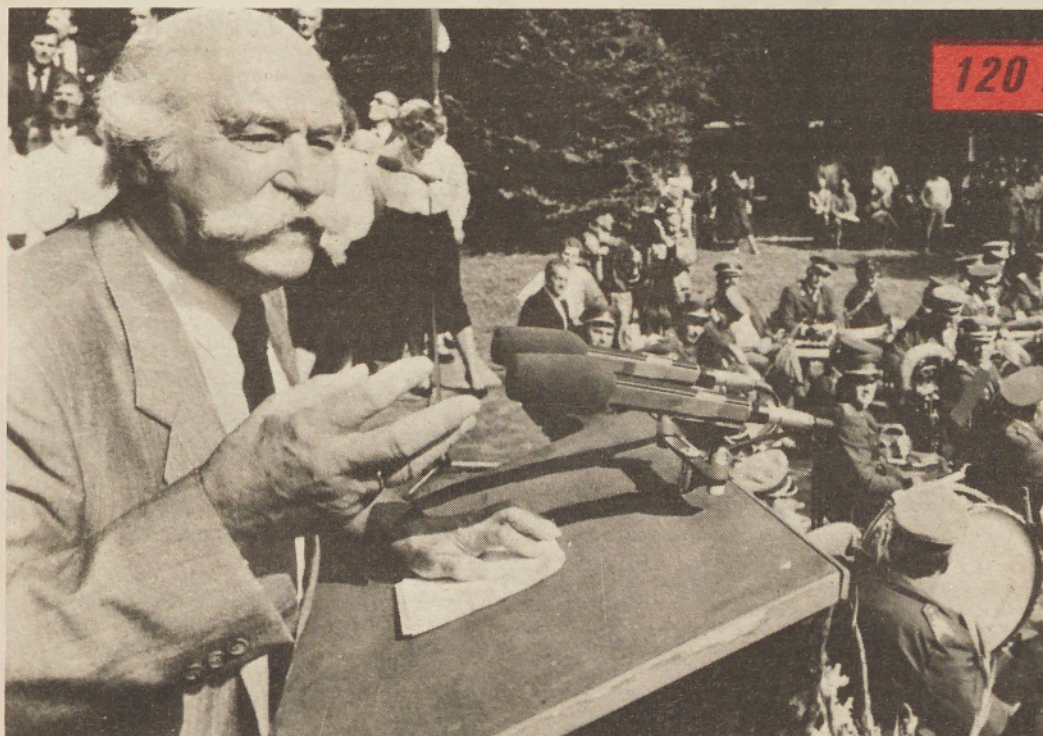
Tak je naslov sejma in osrednje prireditve, ki sovpada s tednom otroka v Sloveniji. Letos pod geslom, ki poudarja pomen razvoja otrokovih individualnih sposobnosti: Razvoj različnih novih oblik dela z otroki.

Sejem Vse za otroka bo v Celju in je po svoji zasnovi manifestacija celostne družbene skrbi za otroka, izraz različnih spoznanj in dosežkov, ki vplivajo na zdravo rast in ustvarjalni razvoj naših otrok. Sestoji iz dveh delov: poslovnega, ki se nanaša na predstavitev razstavljalcev (izdelovalcev in trgovcev) ter spremljujočega dela sejemске prireditve, ki posega na področje družbenih organizacij in ustanov, da bi pokazale svoj način skrbi za otroke in se obenem opredelile za učinkovitejše delo v prihodnje. Sejem v Golovcu, ki je letos dvajseti zapored, bo tako kot teden otroka potekal od 4. do 9. oktobra, njegovi pokrovitelji pa so: Gospodarska zbornica Jugoslavije, Zveza organizacij za vzgojo in skrb za otroke Jugoslavije, Zveza prijateljev mladine Slovenije ter republiška skupnost otroškega varstva. Na sejmu bodo namenili posebne dneve za šole in vrte, novini izdelkom za otroke in nagradili najboljše, obenem pa predstavili igrače, nagrajene z znakom dobre igrače. Poleg komercialne ponudbe bo pomembna organizacija prodaje izdelkov za otroke, poleg avtorstev tudi rabljenih (čistih) igrač in knjig ter prikaz uporabnosti izdelkov, ki spodbujajo glasbeno, likovno, telesno, tehnično in računalniško aktivnost otroka.

Na sejmu bo tudi šest posvetovanj, med njimi vsejugoslovanski posvet Razvijanje novih oblik vzgojno-varstvene dejavnosti za predšolske otroke ter prikaz glasbenih, plesnih, likovnih in športnih dejavnosti otrok z vrsto prireditev, od lutkovnih do filmskih, ter sklepne prireditve z naslovom Intermez-zo za klovne.

Brigita Bavčar

KAR ZA SRBA PUŠKA, ZA SLOVENCA BESEDA

120 let I. slovenskega tabora v Ljutomeru

Če ne drugače, zamenjati vodstvo RS ZSS

Tudi za julij in avgust drži, da najbolj napredujejo izvozno usmerjene delovne organizacije, kjer se ponašajo z višjimi osebnimi dohodki in manj konfliktnimi razmerami, kar je sicer značilno za kovinskopredelovalno in gradbeno industrijo ter komunalno dejavnost. Slednje tudi najemajo posojila z neugodnimi obrestmi, ki še poslabšujejo njihovo stanje, pridružuje pa se dokaj nizka akumulativna sposobnost teh kolektivov. Sicer pa je v Pomurju več kot polovica gospodarskih organizacij, ki ima nižjo akumulacijo od slovenskega povprečja v istih skupinah dejavnosti. Ker do konca leta ni pričakovati bistvenih premikov, bo odločilnega pomena, kako vzdržati v nekaterih delovnih organizacijah, kot so Platana, Komgrad, Ljutomerčan, Tehnostroj, Primat, Avtoradgona in druge, kjer ostaja vedno manj denarja za osebne dohodke in razširjeno reprodukcijo.

To je poglavitna ugotovitev iz poglobljene razprave na seji MS ZSS za Pomurje, ko so govorili o aktualnih gospodarskih razmerah v regiji, s posebnim poudarkom na možnostih razbremenjevanja gospodarstva in problematiki osebnih dohodkov. Prav na

teh področjih so nujne korenite spremembe, če hočemo uresničiti najširše interese delavskega razreda. Zlasti odmevne so bile besede Marjana Neuvirta iz Gornje Radgone, ki meni, da ljudje že drago plačujejo stabilizacijo, zato se je zavzel za revolucionarno spremembo interventnega zakona. V to akcijo je treba iti skupno s skupino delegatov v republiški skupščini, ki mora poslej bolj upoštevati mnenja sindikata. Tudi zahteve, da bi morebiti zamenjali premalo učinkovito vodstvo republiških sindikatov, o odpravi participacije v zdravstvu in takojšnji ustavitvi naraščanja cen, ki so v pristojnosti občin, so dobile vso podporo razpravljalcev. Tudi v Pomurju so vrste za socialni kruh, je bilo slišati v daljši razpravi, pri čemer je treba zaščititi tudi standard mladih delavcev in njihovih družin, k čemur naj prispeva tudi ugodnejša posojilna politika. Drugače bo delavce težko spodbuditi za boljše delo.

Zato se v pomurskih sindikatih zavzemajo za dosledno uresničevanje najnižjega osebnega dohodka ter razbremenitev dohodka in osebnih dohodkov z znižanjem prispevnih stopenj si-

som in drugih prispevkov, ki naraščajo hitreje od dohodka. Do konca leta naj bi skupno z izvršnimi sveti občin pripravili konkretne programe aktivnosti, do takrat pa ne bi smeli dovoliti tudi povišanja cen komunalnih storitev, vode in kanalizacije. Izraženi so tudi resni pomisleki o racionalizaciji organiziranosti siso, v tem in prihodnjem mesecu pa načrtujejo obiske in pogovore v osnovnih organizacijah in konferencah sindikata Pomurja.

Milan Jerše

»Iskra, ki se je vžgala v Ljutomeru, se je razširila po vsej slovenski domovini,« je rekel Janez Stanovnik, predsednik predsedstva, na osrednji slovesnosti ob 120. obletnici I. slovenskega tabora v nedeljo v Ljutomeru. Tega pomembnega praznika, ki je bil mejnik in temeljni kamen slovenskega naroda, so se zato v Ljutomeru tudi dostojno spomnili. Že od začetka septembra so najrazličnejše prireditve zaznamovale ta pomembni dan, ki je dosegel vrhunec v nedeljo. Že zgodaj zjutraj je godba z budnico začela vabiti na proslavo. Pred to slovesnostjo so se zbrali tudi pomurski pevci na medobčinski reviji pevskih zborov (kako vse to spominja na obdobje čitalnic!) in ob 11. uri so se v parku I. slovenskega tabora zbrali številni gostje in taborniki. Bilo jih je skoraj 7.000. Med njimi tudi delegacije pobratene občine Titovo Ušice, sosednje občine Čakovec, predstavniki družbenopolitičnega življenja SRS in JLA, kulturnega društva Ivan Cankar z Dunaja, Splošne plovbe Piran (ladje Ljutomer) in številni drugi.

Po kratkem plesnem uvodu, ki je predstavil mladost, razigranost in svobodo, in golobih, ki so podelili nad prireditveni prostor, je zbrane najprej nagovoril Miro Steržaj, ljutomerski župan, ki je med drugim povedal: »Priča smo hitremu razvoju naprednega sveta. Verjetno tudi pri nas ni druge poti. Zato bo potrebno to čim prej uvideti, strniti vse napredne sile, jih opremiti z znanjem, mladostjo in delovnim članom ter se priključiti toku hitrejšega razvoja. Tak razvoj pa zahteva tudi pravno in socialno varnost, saj so to osnove za boljšo produktivnost in kakovost, kar bo omogočalo tudi vključevanje na zunanje tržnice.«

Besedo je povzel Janez Stanovnik. V svojem govoru je iskal vzporednice med taborom pred 120 leti in današnjim časom. Ena od stičnih točk je demokracija. Do prvega tabora naj bi pripeljal demokratičen nemir in iz njega se je rodila zahteva po Združenji Sloveniji: »Danes prav tako pretresa naš narod demokratični nemir. Ta demokratični nemir pa je potrebno usmeriti v konstruktivno smer, usmerjati v doseganje svojih nacionalnih ciljev, izvrševanje svoje-

ga nacionalnega programa. Demokracija seveda niso samo govori. Vse preveč je govoričenja, ki se prodaja za demokracijo. Demokracija je predvsem ljudsko odločanje. Demokracija je še več: je samoupravljanje, način življenja vsak dan, način proizvodnje vsak dan.«

V nadaljevanju je Janez Stanovnik poudaril, da je na prvem taboru ena pomembnih postavk tudi enotnost med vsemi sloji takratnega prebivalstva, ki si je za nalogo postavila samo en cilj — združeno Slovenijo. In prav zaradi te enotnosti, v kateri so se znali med seboj sporazumevati, so bili tako močni. Ta njihova enotnost je imela tudi zelo konkreten program. Slovenski jezik je bil zanje samo simbol. Takole pravi Janez Stanovnik: »Slovenski jezik je bil zanje obramba, ščit pred tujci; namenoma ne rečem sovražnik. Imenovali so te tujce Nemce, ker so bili ti tujci zanje nemili. Slovenci so se med seboj razumeli in sporazumevali v slovenskem jeziku in je bil zaradi tega slovenski jezik zanje obramba.

(nadaljevanje na strani 3)

RADENSKA BO POISKALA VSE MOŽNOSTI, DA DOKAŽE ZMOTO ARBITRAŽE

RADENSKA OŠKODOVANA?

Zunanjetrgovinska arbitraža (razsodišče v nesodnih sporih) pri Gospodarski zbornici Jugoslavije je pred več kot dvema tednoma seznanila vodstvo Radenske, da so v sporu s Kajom tožitelju dolžni plačati 30 milijonov šilingov z osem odstotnimi obrestmi od 24. maja 1984, ko je bila tožba vložena. Skupno bi torej morali v petnajstih dneh plačati kar 42 milijonov šilingov ali 10 milijard dinarjev.

Uspeh, ki so ga dosegli brezalkoholne pijače na domačem in tujem trgu, je glavni vzrok, da je prišlo do zapletov pri sodelovanju med Kajom, dobaviteljem surovin in »lastnikom« imena deit, ter Radensko. Čeprav je firma Kajo majhna, zaposlenih je le deset delavcev v Nemčiji in Avstriji, pa je bil recept za polnjenje brezalkoholnih pijač njihov! Vendar so v Radenski videli možnost lastnega razvoja. 1976. so začeli polniti deit z okusom jabolka in tonika — njihov izdelek, plod domače pameti. Kajo se je strinjal — samo da se ohrani ime deit. Zaradi objektivnih težav v osemdesetih letih, ko je bil uvoz omejen, je Radenska začela polniti s svojimi surovinami tudi deit z okusom oranže. Tukaj je Kajo rekel ne. Prav tako je zavrnila vse ponudbe in prošnje, da bi začeli z višjimi oblikami sodelovanja. Velike vsote »za prevaro« je Radenska plačevala že takrat, vendar je Kajo nazadnje te zneske knjižil pod popolnoma napačnim poglavjem.

Zanimivo je to, da je imela Radenska prvo odpoved napisano že 1976. leta, vendar je takrat niso izročili, ker so bili tehnološko prešibki. Prav tako so konec sedemdesetih let želeli prekiniti pogodbo, saj je Vrhovno sodišče Srbije dokazalo, da je pogodba med Kajom in Radensko nična, da enostavno

ne velja (v primeru, ko sta obe tožili Bukovačko Banjo zaradi zlorabe imena deit).

Do prekinitve pogodbe je prišlo 1983. leta. Že takrat je Kajo zahteval visoko odpravnino, vendar se Radenska z njo ni strinjala. Zadevo je prevzelo Zunanjetrgovinsko razsodišče pri Gospodarski zbornici Jugoslavije. V Radenski so že nekaj časa vedeli, da bodo v sporu izgubili, toda niso mogli verjeti, da je znesek tako velik. Odločba ima moč odločbe rednega sodišča in nanjo ni pritožbe. Kljub temu pa bodo v Raden-

Ludvik Rajbar, sedanjí direktor Tavarne polnilne opreme in od 1981 direktor Mineralne vode:

»Ves čas razmišljam o odnosu med firmo Kajo in Radensko, ki sodelovala stroka — s tem mislim najuglednejše pravne strokovnjake Slovenije in tudi nekatere najuglednejše pravne strokovnjake v tujini. Noben ukrep, nobena odločitev ni bila sprejeta brez dogovora (tudi s politiko). Navzoči so bili najuglednejši predstavniki družbenopolitičnega življenja delovne organizacije, regije in tudi republike. Trdim, da ni bilo storjene nobene napake, trdno sem tudi prepričan, da bodo to dogodki v naslednjem obdobju tudi dokazali.«

ski izkoristili vse pravne možnosti, da bodo dokazali nepravilnosti v postopku, kajti oškodovani so ne le materialno, ampak tudi moralno.

Generalni direktor Radenske je ob preteku petnajst dnevnega roka dejal:

»Do sedaj smo se v podjetju s pravniki dogovorili, da bomo izvršbo preko sodišča zadržali do tistega trenutka, ko bomo imeli dokončno odločitev, kako ukrepati glede odločitve arbitraže. Znotraj DO smo imenovali dve skupini — ekonomsko, ki ugotavlja ekonomske posledice odločbe, in pravno, ki je sestavljena iz pravnikov znotraj podjetja in nekaterih eminentnih pravnikov iz republike. Obe skupini v tem trenutku se delata. Na osnovi njihovih ugotovitev se bodo odločili, kako reagirati vnaprej. Že sedaj pa lahko mirno rečemo, da so napake bile storjene, tako v izreku odločbe kot v postopku arbitraže.«

In kaj je bilo v postopku tako dvomljivega? Prav gotovo spoznanje, da je jugoslovansko razsodišče prisodilo Radenski takšno kazen, kakršno je Kajo dejansko zahteval; odločba ni utemeljena z argumenti, obrazložitvijo, zakaj takšno kazen; predsednika arbitražnega senata je predlagal nemški arbiter in končno: zakaj je sedaj razsodišče upoštevalo pogodbo s Kajom, ko pa je Vrhovno sodišče Srbije pred več kot desetimi leti ugotovilo, da pogodba ni veljavna? Preden bo Radenska kazen plačala, bodo morali dobiti odgovore na ta vprašanja.

Bernarda Peček

BUKE BUKE BUKOMEDZIGIHONY! — Počasi zorijo banane! Nadaljujemo z objavljanjem portretov naših misijonarjev — stran 12 — ki se s tem zahtevnim, odgovornim in nevarnim poslanstvom ukvarjajo na vseh koncih sveta. Nekateri od njih (Marija Sreš, Indija, Jože Kokalj, Zambija, Janez Puhar, Madagaskar in Avgust Horvat, Burundi) smo pobliže spoznali na petkovi večerni javni tribuni, ki jo je v galeriji kulturnega centra Miško Kranjec v Murski Soboti pripravila soboška Književna mladina.

VESTNIK

IN

SLOVENIJATURIST

VAM PRIPRAVLJATA PRESENEČENJE!

Sodelavci VESTNIKA se zavedamo, kako pomembno je, da se število našega tednika iz dneva v dan povečuje. Da bi bila vez z naročniki čim pristnejša, pripravljamo preseenečenja. S Slovenijaturistom se dogovarjamo, da bomo tu in tam popeljali na izlet nekatere od vas. Kdo bodo ti srečnejši? Med vsemi naročniki VESTNIKA jih bo izbral računalnik. Načrtujemo tudi potovanje v neznanu z avtobusom. In še bi lahko naštevali. DRAGI BRALCI, VAŠ TEDNIK — VESTNIK — MISLI NA VAS! IN ČE SE NISTE, POSTANITE NAŠI REDNI NAROČNIKI!

Orkan Gilbert, ki sodi doslej med največje na svetu, je te dni divjal nad Mehskim zalivom, pred tem pa je s hitrostjo 250 km na uro opustošil polotok Jukatan. V dvajsetih dneh divjanja zraka (vetra) je po nepopolnih podatkih umrlo blizu 40 ljudi. Kaže, da je zadnji cilj Gilberta teksaška obala.

Strah in upanje

Ali se nekaterim samo zdi, da položaj držijo močno v rokah, ali smo priče razpadanja Jugoslavije? Kdo bo vse to ustavil, kdo bo preprečil, da se ta za sedaj verbalna državljanska vojna, v kateri kličejo tudi k orožju, ne bo končala z orožjem, se sprašuje Gojko Marinković v reviji Danas.

Potem ko opiše mnenja v nekaterih republikah — tudi predsedstva SR Slovenije — tednik ugotavlja, da je nastopila skoraj vsa država proti zborovanjem, zlasti proti njihovim prirejanjem izven Srbije, toda kaj to pomeni, ko pa predsedstvi države in srbske partije mislita drugače.

Ali se je položaj izmuznil iz rok srbskega vodstva, ali je odbor za organiziranje protestnih zborov prenehal poslušati direktive iz prestolnice, ali ima morda prav Hasan Hrabčanović, ki je izjavil: »Odbor za protestna zborovanja Srbov in Črnogorcev je postal udarni odred Miloševićeve politike za zlom odpora do ustavnih sprememb po Miloševiću meri. Kot da se nismo ničesar naučili iz »maspoka«.

Nacionalna homogenizacija se vedno izvaja z odpiranjem v dešno in zato Milošević ne govori naključno v nekdanjem jeziku Memorandum, Borislav Jović pa parafrizira slavno Čosićevo »Besjedo«. Provokacija Šolčevićevega odbora z mitinga v Jajcu dokazuje, da gre tu za določanje imaginarne meje enotne Srbije od Horgoša do Dragoša.

MITINGI — plitka politikantska igra

Skraini čas je, da progresivne sile nekaj storijo za ustavitev razpada naše države. Vsa energija je usmerjena v napačno smer: v ideološke konfrontacije, v informativno in politično vojno republiško-pokrajinski garnitur in njihovih aparatov, v mednacionalne konfrontacije, ki se širijo po celi Jugoslaviji in ki lahko to državo, pa tudi ves Balkan, ponovno pripeljejo v kataklizmo, je v razgovoru za sarajevski list izjavil dr. Nijaz Djuraković, član predsedstva P CK ZK BiH. Iz obsežnega razgovora povzemamo še nekaj poudarkov:

Odbor s Kosovega Polja se je kljub jasno izrečenemu »ne« odločil, da bo organiziral miting v Jajcu, Šipadu, Sarajevu... Vem, da se bom mnogim zameril, vendar pa je treba povedati, da gre za plitko igro z nevarnim ognjem, ki lahko za seboj pusti nacionalno vznemirjenje, razprtije ali mržnjo, strasti, ki nas lahko privedejo v kataklizmo leta 1941. Zakaj se je treba igrati s to možnostjo?

Politična birokracija temelji svoj položaj na monopolizaciji in uzurpaciji političnega življenja. Svojo moč gradi v ozkem družbenem krogu, praviloma v neformalnih sestavah in neodvisno od tistega, ki ga predstavlja. Na ta način se sprejemajo pomembne politične odločitve in kuje usoda ljudi.

Nesporno je, da se ZK konfederalizira, to pa ni nič drugega kot realizacija koncepta, po katerem je demokratični centralizem zgodovinsko presežen, ker je bil smiselni samo v začetkih izgradnje socializma. (Oslobodjenje)

V Monošter po svilo

Obnova tovarne svile

Svila... Nekdo material za obleko kraljev, verskih mogočnikov, aristokratov, simbol oblasti, moči, dostojanstva, bogastva in pompa. Izzivalno oblačilo kraljevskih priležnikov. Na Kitajskem so v davnih časih slikali na svilo čudovite podobe. Turki sultan je poslal svileno vrhovo vezirjem, vojskovodjem, zaveznikom, haremskim damam, ki so prišli v nemilost. Imenitno oblačilo ženski skozi dolga stoletja! Toda v »najlonski« dobi so nanjo nekoliko pozabili. Ko pa je začela najlonska moda pojenjati, svila prihaja zopet v modo.

Porast povpraševanja je izziv za vsako tovarno, temu izzivu so se odzvali tudi v Monoštru, v stari tovarni svile, ki zaposluje kakih dva tisoč delavcev, med njimi tudi veliko naših slovenskih rojakov iz porabskih vasi. Prednik tovarne je manufaktura, ki so jo na začetku stoletja ustanovili italci z Moravskega. Povpraševanje pa postavlja pred tovarno na videz enostavno nalogo: izdelovati čim več in čim boljše kakovosti. Stari stroji pa seveda temu niso kos. Zato so s 110 milijoni forintov obnovili tkalnico, kupili so nove, moderne stroje — na Moravskem — in sedaj namesto 140 starih obratuje 114 najmodernejših strojev, ki omogočajo porast letne proizvodnje od 2,8 milijona na 9,3 milijona kvadratnih metrov svile. Poleg tega pa seveda olajšajo tudi delo zaposlenim.

Pravijo, da s prodajo ni problema, svila gre dobro v promet, tako na vzhodu kot zahodu, v Evropi in svetu je v porastu povpraševanje po svilenih oblekah, modnih artiklih in dodatkih, zavesah, podlogah, itd. Da bi res izkoristili nove stroje, so uvedli štiri izmene. Da bi ustregli tudi domačim kupcem, bodo v Monoštru še letos odprli novo trgovino, kjer bodo prodajali slovito monoštrsko svilo.

Po Vas Nepe priredil V. J.

Jugoslovanski tisk o Sloveniji

VJESNIK objavlja prispevek (S. Pucka) pod naslovom »O Kosovu razumna« in podnaslovom »Proučevanje kosovske drame in njeno reševanje samo prek teze o kontrarevoluciji ni celovito in tudi v ukrepe, ki jih kontrarevolucija sama po sebi vsiljuje — Za gesla na mitingih, ki povzročajo nacionalno sovraštvo v Sloveniji ni prostor«. List vsebinsko povzema oceno dosedanjega dela pri pripravi predloga ustavnih sprememb, v povzetku razprave o kosovski problemu pa navaja tudi poudarek iz razprave Jožeta Smoleta, ki je ostro kritiziral težke institucije Batrica Jovanovića v Političnem podnaslovom »Prenageljene« pa razpravo o težah o protirevoluciji na Kosovu (Tina Tomlje, Ivan Dolničar, Milan Kučan).

VEČERNJE NOVOSTI objavljajo prispevek (V. Zagorac, pod naslovom »Kontrarevolucija pod znakom vprašaja« in navajajo poudarke iz razprave Emila Šterna, Jožeta Smoleta, Živka Pregla, Ivana Dolničarja in Milana Kučana. Oceno dela pri pripravi predlogov ustavnih sprememb list ne povzema.

POLITIKA (Verica Rupar) poroča širše pod naslovom »Drugi o ocenah o separatistični kontrarevoluciji na Kosovu«, v podnaslovu pa poudarja: V začetku oktobra bo CK ZKS razpravljal o uresničevanju programa o Kosovu in o ustavnih spremembah. Elementi kontrarevolucije na Kosovu še obstajajo, toda po mnenju P CK ZKS je vprašanje, ali lahko s to oceno zajamemo vse, kar se dogaja v tej pokrajini — Čeprav se vedno obstajajo pridržki do osmih rešitev, je bilo pozitivno ocenjeno dosedanje usklajevanje amandmajev na ustavo SFRJ.

List imensko povzema razpravo na seji v posebnih okvirih pa navaja še dva poudarka. Pod naslovom »Odgovornost organizatorjev mitinga v Novi Gorici« poudarek iz razprave Milana Kučana, pod naslovom »Kako Smole imenuje« Politiko« pa poudarek iz razprave Jožeta Smoleta. Med naslovi v poročilu: Program v 13 točkah, Opozorilo Milana Kučana, Skrbno proučiti vprašanje referendum.

POLITIKA EKSPRES objavlja poročilo (brez podpisa) pod naslovom »Izogniti se nesporazumom« in podnaslovom »Ali gre pri celotni kosovski problematiki samo za kontrarevolucijo«. V poudarjenem tisku navaja še dva poudarka iz razprave: pod naslovom »Konstrukcije z mitingom« iz razprave Milana Kučana, pod naslovom »Smole o imenovanjih« pa iz razprave Jožeta Smoleta in Emila Šterna.

BORBA in VEČERNJE NOVOSTI povzemata 12. septembra razpravo Milana Kučana na seminarju mariborskih komunistov in govor Jožeta Smoleta na proslavi slovenskih planincev na Jančah. Borba objavlja krajše poročilo (S. Fističa iz Maribora) pod naslovom »Velika glava in lahki noge« in kratko Tanjugo poročilo z Janč pod naslovom »Kratkovidna politika« ter podnaslovom »Rešitev kosovske problematike ni samo politično, marveč predvsem ekonomsko, kulturno in civilizacijsko vprašanje«.

Večernje novice objavljajo poročilo (S. Fističa iz Maribora) pod naslovom »Mitingi namesto dela« in podnaslovom »Slovenija je za izredni kongres, če bi na njem travljali povsem novo politično platformo Jugoslavije, ni pa za to, da bi to bil novi poligon za obračun političnih sil«.

Z Janč poroča list kratka pod naslovom »Izredna in narodnost nista isto« in podnaslovom »Vsi, ki nimajo zaupanja v vodilne kadre albanske narodnosti, delajo slabo uslugo srbskemu narodu in vsem v Jugoslaviji, je dejal Smole«.

PONAREDEK

Kolega Slobodan Vukmirović nam je nedavno, v beograjskih Večernih novostih, za trenutek obudil dogajanje v Kumanovu, kjer je neki Albanc-demonstrant razbil sliko tovariša Tita, ko se je z njo »hranil« v spopadu z milico.

Kakšna zloraba Titove slike!

Komentator vsakdanjih dogodkov na ulicah najrazličnejših mest po naših republikah in pokrajinah se zgraža nad dejstvom, da prihajajo na najrazličnejša zborovanja, tudi sovražna, praviloma vsi nezadovoljniki — s Titovo sliko na čelu kolone.

Prav tako vse kolone nezadovoljnih v svojih pohodih na ulice na ves glas prepevajo: »Druže Tito mi ti se kunemo, da sa tvoga puta ne skrenemo...« in hkrati vzklikajo »Lopovi! Lopovi!« povprek vsem voditeljem Jugoslavije, med katerimi je mnogo dobrih Titovih sodelavcev, in potem zapojejo: »Oj, vojvodo...« in potem z govorniških

Pismo iz Beograda

odrov »hranijo Tita« in v isti sapi trdijo, da je v socialistični, torej Titovi Jugoslaviji en narod prikrajšan za — državo! V imenu demokracije seveda.

Kakšen ponaredek!

Popolnoma jasno je, da raznobarvnim zborovalcem rabi Titova slika in vmesno klicanje partiji samo kot alibi, saj se na to opirajo tudi politični krogi kot dokaz, da gre zares za množico, ki razmišlja enako kot oni in jo je torej potrebno podpirati, saj gre za najdemokracičnejše izražanje volje naroda.

Groteskno je med tem videti Titove slike nad takimi »množicami«, ki vzklikajo parolo: »Samo sloga Srbina spašava!« Povsem jasno pa je, da je Titovo pojmovanje sloga povsem drugačno.

Na kakšno slogo Srbov, Hrvatov, Slovencev pozivajo, se sprašuje kolega Vukmirović. Skrajni čas je že, da se Makedonci, Muslimani, Črnogorci, Maždari, Albanci in vsi drugi zelo jasno in srčno opredelijo za socializem, demokracijo, za kar najboljše in najboljše plačano delo, za bratsko skupno življenje v Jugoslaviji, za pridruženje razvitim...

Takšnih kolon, ki bi z vso upravičenostjo nasili Titove slike in peli tisto pesem prisrčanosti, na žalost še ni na vidiku; namesto delovnih »bradnih« so še vedno v modi paradna srečanja, prečesto s hujšakim nadihom revanšistov.

Čeprav je marksizem v bistvu pozitivni futurizem, nam nastale razmere razgrinjajo negativno vizijo prihodnosti, zasnovano na negaciji uspešnosti razvoja socializma in z idejami vračanja v preteklost, iz katere smo se že izklopili.

Tudi v Beogradu je napovedan miting solidarnosti s Srbi in Črnogorci na Kosovu, in sicer kot največji kdaj doslej v našem glavnem mestu — parada, ki jo bodo pomnili kot enkratno, ker tudi bo samo enkrat, saj trajna ne more biti; trajna je lahko samo delovna manifestacija; nekaj takšnega, kot je usvajanje največjega vrta Beograda na velikem rečnem otoku pod Kalemegdanom — ob izlizu Save v Donavo.

Ker živijo v Beogradu vsi narodi in narodnosti Jugoslavije in še mnogo drugih, bi lahko bil ta otok Jugoslavija v malem — Mala Jugoslavija, kakor predlagajo nekateri — stalno shajališče ljudi dobre volje, ne glede na pripadnost narodu ali narodnosti, pač pa glede na delavoljnost, vzajemno usvarjalnost.

O tem, kot pobudi, ki vzbuja čedalje večje zanimanje preprostih ljudi, zadnje čase precej obveščajo tukajšnji časniki, radio in televizija, toda ob vsakdanjih vročih temah najrazličnejših vrst konfrontacij, se pobuda za sodelovanje in zbliževanje ljudi preprosto izgublja kot nekaj prostranskega.

Tako nekako je tudi z vsemi drugimi oblikami združevanja dela in sredstev za večanje materialne osnove življenja, zlasti na manj razvitih območjih, ki so pravi izhod iz sedanjih kriznih razmer, kot da je vse mogoče rešiti le z radikalnimi političnimi posegi. Politika je sicer umetnost uresničevanja nemogočega, kakor temu pravijo, vendar ima nepredvidljive posledice — prevažanje žejnih preko vode: vse preveč počiva na igranju s čustvi, ne samo neukih ljudi.

Viktor Sirec

OPREMA BUNDESWEHRA ZA MODRE ČELADE

Tiste dni, ko je bil jugoslovanski general Slavko Jović imenovan za poveljnika mirovnih sil ZN na ugaslem bojišču med Irakom in Iranom, je generalni sekretar ZN Peres de Cuellar načelno odprl vsa vrata, vendar pa ni z imenom in priimkom povabil tudi Nemcev, da bi se priključili »modrim čeladom«. Predvsem v Bonnu je bilo zaradi takšnega stališča veliko političnega govorjenja, vendar — »končna sestava mirovnih cil je odvisna od mišljenja sprtih, prej vojskujočih se strani, od notranjih sil v vsakem posameznem primeru in od dogovora v Varnostnem svetu Združenih narodov«.

V prizadevanju, da ne bi bili videti kot poraženci pri sestavljanju mirovnih sil, so v Bonnu opozorili na dogajanje pred četrto stoletje: Američani so se tedaj brezupno pogrezali v Vietnamu in začeli pritiskati na zaveznike, da bi jim pomagali v džungelski vojni. Zunanji minister Dean Rusk je dotlej že rekrutiral na vietnamska bojišča južnokorejske in avstralske pomožne enote, nato pa je potkal tudi na bonnska vrata. Zelo rad bi bil videl v Vietnamu dve diviziji Bundeswehra, vendar je povabil skril na dva bataljona pionirjev. Dejal je, da gre za simbolični prispevek Zahodnonemške vlade je ameriškega ministra zavrnila. Da pa zamera ne bi bila popolna, je poslala v južnovietnamske vođe civilno plavajočo bolnišnico »Helgolanda«.

Poldruzi desetletje za tem, v zaključni fazi teheranske krize talcev, kmalu po sovjetski intervenciji v Afganistanu, so Američani znova prišli na bonnska vrata. Bundesmanne naj bi poslala del svoje flote v Perzijski zaliv. Tudi tokrat je šlo za simbolično dejanje: »Vsaj čoln na vesla in z zahodnonemsko zastavo«, so govorili ameriški diplomati v Bonnu. Tudi tedaj zahodnonemška vlada ni usrešla Američanom. Odklonila je željo Jimmyja Carterja in lani tudi Ronald

Reagana. Leta 1987 zahodnonemški ladij niso poslali v Perzijski zaliv, temveč so jih za nekaj časa le premestili v Sredozemlje.

Bonnsko stališče ni bilo nikoli sporno. Zapisano je, da je vojake Bundeswehra dovoljeno uporabiti samo za obrambo in le v okvirih, ki jih zajemajo pogodbe s paktom NATO. Zdal je nekaj časa spodkopujejo to omejitev. Tisti, ki zagovarjajo poslanstvo pakta, pravijo, da sega njegovo vplivno področje vse do rakovega povratnika, drugi pa zagovarjajo tudi varovanje tako imenovanih preskrbovalnih zvez in poti: dobavo nafte in drugih surovin za članice NATO iz čezmorskih držav. So še tretji zagovorniki širšega udeleževanja Bundeswehra. Ti pravijo, da so prišli časi, ko bi morala tudi Bundeswehr aktivneje sodelovati v mirovnem poslanstvu in mirovnih silah ZN in ne zgolj v akcijah, ki so zdaj dopustne: pomoč ob naravnih katastrofah, organizacije transporta, prirejanje vojaških vaj ter akcije na tujih tleh v okviru kolektivne obrambe.

»Neni hočejo iz pripora, ki jim ga je odredil pakt NATO«, je bilo slišati kot komentar na te predloge za širitev vojske dejavnosti. »S tem povabilom kot odgovorom na povabilo, ki ga Peres de Cuellar ni poslal v Bonno,« me-

Kljub suši izvoz pšenice

Čeprav je cena pšenice na domačem trgu višja kot na svetovnem, vlada med proizvajalci in izvozniki pravi boj za izvoz te žitarice. Negativna razlika v izvozni ceni se niti ne zdi pomembna, ker se pokriva z uvozom deficitarnega blaga.

Apetit po izvozu pa so se še povečali, ko se je svetovna cena zaradi suše v ZDA in Kanadi začela dvigovati. Tako smo od odkupljenih 4,8 ton do sedaj na tuje tržišče prodali že 315.200 ton pšenice. Kakorkoli že, računice izvoznikov so eno, preskrbljenost domačega trga pa druga. Kdo bo odgovarjal, če bomo morali prihodnje leto pšenico uvažati?

(Večernje novice)

globus

BEOGRAD — Član zveznega izvršnega sveta in predsednik jugoslovanskega mešanega komiteja za gospodarstvo in znanstveno-tehnično sodelovanje z Indijo, dr. Radoje Kontić, je sprejel delegacijo zveze indijskih trgovskih in industrijskih zbornic, ki jo vodi Kulwant Rao. Pogovarjali so se o aktualnih vprašanih dvostranskega sodelovanja ter o možnostih, da bi to sodelovanje še okrepili. Pogovorov se je udeležil tudi indijski veleposlanik v SFRJ Lakhman Lal Mehrotra.

LONDON — Izraelski zunanji minister Šimon Perez, ki je bil na zasebnem obisku v Londonu, se je sestel z britansko ministrico predsednico Margaret Thatcher. Med pogovori je izjavil, da je Tel Aviv pripravljen »na zgodovinski kompromis«, če bo Palestinska osvobodilna organizacija priznala Izrael. Dejal je se, da upa, da bo Margaret Thatcher vplivala »na hladnokrvnost Evrope« po Arafatovem obisku v Strasbourgu in njegovih poskusih, da bi pri ustanovitvi palestinske vlade v izgnanstvu dobil podporo Evropske skupnosti. V zvezi z ustanovitvijo Palestinske vlade v izgnanstvu pa je predstavnik britanskega zunanjega ministrstva izjavil, da politika Velike Britanije priznava države, ne pa vlade.

ADIS ABEBA — Nihče ne ve, koliko ljudi na jugu Sudana vsak dan umre zaradi lakote. Južni Sudan je najprej prizadel huda suša, že nekaj časa traja na tem območju državljanska vojna, ob koncu poletja pa so kobilice in poplave uničile skoraj 80 odstotkov kmetijske proizvodnje. Predstavnik humanitarnih agencij so povedali, da na jugu države vsak dan zaradi lakote umre več kot sto ljudi. Hkrati še vedno prihaja do spopadov med uporniki in pripadniki sudanske armade. Uporniki sudanske narodnoosvobodilne armade prek svojega radija od mednarodne skupnosti že nekaj časa zahtevajo, naj jim pošlje zdravila, da bi tako preprečili epidemije tuberkuloze, malarije in griže.

BUDIMPEŠTA — Večji del tajnih dokumentov iz madžarske zgodovine 20. stoletja, ki jih hranijo v državnih knjižnicah Szecessenyi, bo od zdaj dostopen javnosti. Akademik Gyula Junasz je v zvezi s tem izjavil, da se gradi, ki so tiskana v madžarskem in še nekaterih drugih jezikih, nanašajo na obdobje od leta 1919 do leta 1945 ter na čas po osvoboditvi države. Del dokumentov so dali v bunker zaradi fašističnih in desničarskih pogledov, del pa zaradi ideoloških razlogov.

globus

nijo opazovalci, so šli v Bonno le nekaj korakov predaleč. Mnogi so bili desetletja dolgo zadovoljni, je zapisal del zahodnonemškega tiska, ker so se nasledniki Rommela in Guderijana urili samo na zaprtih poligonih svoje vojaške organizacije ter se strinjali s stališčem, da »Nemci v modrih čeladah res niso primerni za patroliranje na razmejitveni črti med Judi in Arabci«.

V Bonnu hladnokrvno kažejo na čekovno knjižico, iz katere nakazujejo prispevke za mednarodno dejavnost: Bonn plačuje 8,26 odstotka vseh sredstev iz osnovnega proračuna Svetovne organizacije in šest milijonov dolarjev prispevka za mirovne sile, ki so odšle na mejo med Irakom in Iranom.

Trenutno nosi 9.951 vojakov iz treh ducatov držav modre čelade Združenih narodov. Finci, Fidžijci in Senegalski so med njimi, dalje Danci, Britanci in Kanadčani, Švedi, Indijci in Nigerijci, precej časa pa že tudi Avstrijci. Enote ZN so razporejene v Libanonu in na Cipru, v Kašmirju in Afganistanu, na Golanski visoki planoti in ob Šat el Arabu. Nemcev, tudi tistih iz DR Nemčije, ni nikjer zraven, pa čeprav 24. člen zahodnonemške ustave dovoljuje, da se nemški vojniki lahko priključijo sistemu ZN o kolektivni varnosti.

Svetovna organizacija trenutno doživlja novo konjunkturo. Kljub nespornim uspehom pri širjenju in utrjevanju miru pa je še vedno zelo ranljiva. Vsemu navkljub pa veliko pričakujejo od poslanstva njenih mirovnih sil v Namibiji, na primer, v Zahodni Sahari in verjetno tudi v Etiopiji. Pravijo — tudi v Bonnu, da potrebuje Svetovna organizacija vsak dolar in vsakega pomočnika, še posebej do brodošli pa so prispevki iz tako imenovanih srednjih držav. Vsi se morajo angažirati, če naj naš svet, ki ga sestavlja 170 držav, preživi med mlinskima kamnom nasilja in vsiljevanja volje najmočnejših. Ob koncu je bilo slišati na pristojnem mestu še eno pritožbo, poudarjeno z nižajem: velike zahodnonemške politične stranke holi spoznanje, da »Nemcem ni dano tisto, kar je 800.000 prebivalcev nerazvitega Fidžija že zdavnaj doseglo«. Pojavljajo se stare dileme, in to v državi, ki je že zdavnaj postala gospodarski velikan, a se včasih še vedno počuti kot politični prilikavec.

(TV-15)

BODITE ZVESTI SAMI SEBI!

Z eno najznamenitejših misli iz Dantejeve Božanske komedije — Pojdite na svoji poti in pustite pse, naj lajajo! — je oče slovenskega naroda Janez Stanovnik sklenil enourni dialog z ljutomerskimi mladinci in mladinkami. Bilo je to precej po osrednjem taborskem slavu minul nedeljo v Ljutomeru, do srečanja pa je prišlo zavoljo pisma, ki so ga mladi Ljutomerčani nastolili na predsednika predsedstva SR Slovenije: med drugim je vsebovalo napoved provokacije na osrednji taborski prireditvi. S to potezo so si mladinci in mladinke tudi zagotovili snidenje na najvišji ravni.

Vsebinska pogovora je bila ljubljanski proces (sojenje četverci), delovanje posebnega odbora in ravnanje slovenske oblasti in politike v teh časih. Vprašanja so kar deževala, pri čemer je Stanovnik večkrat poudaril, da pravzaprav ne ve nič več, kot je javno že povedal. Predvsem pa ni računal, da se bo po izvolitvi toliko ukvarjal s policijskimi in sodnimi zadevami. Obširneje je pojasnil, kaj misli o sodnem procesu zoper Janšo, Tasiča, Boršnerja in Zavrla in pripomnil, da bodo ob koncu postopka izdelali celostno razčlenbo sojenja. Po koncu zato, ker v Sloveniji nikakor ne želimo in nečemo očitkov, da bi radi vplivali na neodvisnost sodstva.

Na vprašanje, zakaj neodločnost slovenskega vodstva ob začetku sojenja oz. procesa proti četverci in ali ni v tem primeru oblast ušla oblast iz rok, je predsednik odvrnil: »Točno to mi je dejal Raif Dizdarevič v Beogradu, češ kako vam je lahko ušla oblast iz rok. Sprašujem vas: ali morda želite kominternovsko oblast. Odločili smo se za demokracijo pot, torej, da bomo dovolili pisanje in govorjenje brez 133. člena in policijske represije.« Sledilo je pojasnilo očitka neodločnosti. »Moje srečanje s federalno oblastjo je bilo 26. maja, torej pred aretacijami. Bil sem na bilateralnem sestanku s predsedstvom SFRJ v Beogradu, na katerem je sodeloval tudi zvezni sekretar za ljudsko obrambo general Kadjičević. Torej nisem bil na sestanku v zvezi z aretacijami, pač pa v zvezi z izjavo vojaškega sveta. Zato ne sprejemam očitkov, da je bil moj odziv prepozno. Ko so se zadeve zakuhale,

sem takoj zahteval kontaktni staneč, ker je to vprašanje prišlo v javnost. Zakaj? Zato, ker je general Tominc izdal državno skrivnost. Zato je stvar prišla v javnost. Šele potem sem javnosti odkril, da je bil ta sestanek 26. maja in da je zvezno predsedstvo odločilo, da se v prihodnje preprečijo taki incidenti, da pač kontaktirava samo jaz in general Višnjič. Bil sem obveščen pred aretacijami, vendar nisem imel možnosti za akcijo. Sicer pa ne vidim možnosti, kdaj in kako naj bi slovenska politika in oblast kakor koli intervenirali. Sam sem po aretaciji Tasiča ponovno zahteval sestanek z Raifom Dizdarevičem in zahteval, naj se preiskovalni postopek pospeši. Zato imam danes težave, česar doslej

še nisem javno povedal,« je v pogovoru z ljutomerskimi mladinci izjavil Janez Stanovnik. Predsednik predsedstva SR Slovenije je potem nekoliko podrobneje razčlenil vlogo slovenske republike v jugoslovanski federaciji, odnos civilne in vojaške oblasti do družbe in delovanje doboru za varstvo človekovih pravic. »Menimo, da ni JLA nič drugega kot oborožena sila federacije. Ta ima edino suvereno jedro v suverenosti narodov in republik, se pravi, da je suverena toliko, kot ji to dajo republike. Koncept, ki se zdaj širi, da naj bi bila Jugoslavija prosta republikanizma, je datč od tistega, kar nas je pripeljalo v Jugoslavijo. Konflikt je torej med nosilcem suverenosti — narodom in in-

strumentom federacije — armado. Končno republikanizem ni kriv za našo krizo.« Delovanje ljutomerskih mladincev je Stanovnik označil kot »delovanje na čistini, ki se utegne obrniti proti vam. Verjamem pa, da na dolgi rok ne delujete v škodo slovenskega naroda. Usoda me je potisnila v položaj človeka, ki preveč ve, zato nekaterih potez ne morem narediti. Delam pa po lastni vesti in prepričanju in temu ostajam zvest, četudi me utegne pozviti kolo zgodovine. Takrat se bom sam umaknil in tega ne bo treba nikomur javno zahtevati.« Še nasvet ljutomerskim mladincem ob koncu dialoga: »Bodite zvesti sami sebi!«

Branko Žunec

KAR ZA SRBA PUŠKA, ZA SLOVENCA BESEDA

(nadaljevanje s 1. strani)

»Često zaradi tega pravim, da je bila to, kar je bila za naše brate v Srbiji puška v boju proti Turkom, pri nas v Sloveniji slovenska beseda, ki nas je ščitila pred potujčevanjem, proti tujcu, istočasno pa gojila v naših srcih ljubezen do svojega. Če pa rečem ljubezen do svojega, potem pa nikar ne mislite, da je to nacionalizem. To je človeku rojeno, od matere naprej, ampak to, kar je, pa ne samo negativno, ampak odvrtno, pa je, če človek zaradi tega, ker spoštuje svoje, začneja podcenjevati tuje. To je nevarno in tu se začneja nevarnost in s to nevarnostjo imamo danes v Jugoslaviji na žalost opraviti. Če se spominjamo, kako visoko so cenili jezik naši predniki, potem lahko razumemo mi in vsi

naši bratje po Jugoslaviji, zakaj smo Slovenci na jezik tako občutljivi. Zato, ker je jezik za nas svetost, zato, ker je jezik za nas dokaz naše samobitnosti, in tu ne gre za nikakršna pravna modrovanja, ali je ta zakon tak ali ta zakon drugačen. Ne, Ustava, na kateri stojimo in pademo, je ustava, ki pravi, da se bo na tej svobodni zemlji govorilo slovensko in se bo upravljal slovensko!«

V nadaljevanju govora je Janez Stanovnik spregovoril o gospodarskih težavah in jih povezal z nacionalnim vprašanjem: »In vendar se mi danes srečujemo z globoko gospodarsko krizo, ki je še kako tudi vprašanje našega nacionalnega vprašanja. Če ne rešimo vprašanja gospodarske krize, nismo rešili svojega nacionalnega vprašanja v tem trenutku. In če se pojavljajo prepripi med jugoslovanskimi narodi danes, polovica teh prepripih pripada dejstvu, da smo v gospodarski krizi. Če bi bil — če hočete, da tako rečem — hlebec kruha, ki ga mesimo, večji, potem bi bili tudi kosi, ki jih posamezni narodi od tega hlebca dobivajo, prav tako večji in »špetir« med nami bi bilo manj. Vprašali boste: kje je bistvo tega gospodarskega problema? Bistvo je v tem, da smo v preteklosti preveč skušali graditi gospodarstvo s političnimi načeli, z načeli dobrega in mehkega srca, ko smo hoteli vsakemu dati čim več, ko smo vse hoteli reševati preko tako imenovane širše družbene skupnosti in smo mislili, da

ima vlada neizčrpno blagajno, zvezna vlada pa je imela samo neizčrpno tiskarno.« Na koncu svojega govora pa je Janez Stanovnik spregovoril o skupnosti jugoslovanskih narodov in narodnosti in se skliceval na definicijo federalizma, ki jo je obrazložil Josip Broz-Tito na zgodovinski seji 2. decembra 1971. leta.

»V tem pomenu,« pravi Janez Stanovnik, »federacija ni nekaj nad narodi, ni nekaj nad republikami, ampak je federacija samo skupnost jugoslovanskih narodov. Jugoslavija ni nič drugega kot skupnost jugoslovanskih narodov. Tega zgodovinskega sporočila, ki je bilo s svojimi prvimi črkami zapisano tu pod temi hrasti in ki je bilo kasneje s krivo zalito v drugi svetovni vojni, v naši osvobodilni vojni in revoluciji, tega sporočila se moramo zavedati danes, to sporočilo moramo odnesti v svojih srcih, ko zapustimo ta današnji zbor.«

Slovesnost se je nadaljevala z nastopom recitatorjev, pevcev in drugih ljubiteljskih kulturnikov z velikim recitatom, nastopili pa so tudi folkloristi in pihalna orkestra milice iz Ljubljane in kuda Ivan Kaučič Ljutomer.

Proslava 120. obletnice 1. slovenskega tabora v Ljutomeru je izvenela v prebliku, da so se vsaj te dni v Ljutomer in Slovenijo vrnila časi političnega prebujanja in zorenja in da taborski časi še kako odmevajo med stoletniki hrastov. Dušan Loparnik

Če delaš na tujem

Pred nedavnim nas je presenetila novica, da so skupino delavcev lendavske DO Gorenje HIMO, ki so poskušali stavkati na enem od gradbišč v Nemški demokratični republiki, ker niso bili zadovoljni z nagrajevanjem, vzhodnonemške oblasti po zelo hitrem postopku poslale domov. Nekoliko podrobneje o tem smo pisali tudi v našem tedniku. In to nas je spodbudilo, da smo se pozanimali, kje vse pravzaprav (na tujem) pomurske delovne organizacije prodajajo svoje delo in znanje, kakor tudi o položaju njihovih delavcev.

Tačas je okrog 60 naših delavcev v 6 državah, največ v obeh Nemčijah, na Madžarskem in v Iraku. Tamkaj delajo na gradbiščih, razen v Egiptu, kjer so delavci tovarne Mura inštruktorji v konfekcijski industriji, in to je tudi v pravem pomenu besede prodaja znanja na tujem.

Ko smo te dni zbirali podatke po delovnih kolektivih, ki imajo delavce v tujini (Blisk, Gidos, Mura, SGP Pomurje, SCT, Varstoj), smo ugotovili, da prihaja do bistvenih razlik. Največ zaslužijo v Egiptu in Zvezni republiki Nemčiji, in sicer po 1.700 ameriških dolarjev oziroma okrog 2.200 nemških mark. Od tega prejmejo 70 odstotkov v devizah in 30 odstotkov v dinarjih. S tem zaslužkom pa si morajo sami kriti stroške prehrane in bivanja. Mura je v Egiptu v ta namen najela del hiše, kjer so razmere po evropskem standardu. Tudi drugod so zaslužki naših delavcev

dokaj dobri. Kot je to določeno z zveznim predpisom, njihove urne postavke namreč pomnožijo s faktorjem 2,20, tako da jim potem znesejo osebni dohodki od milijon 550 tisoč do 2 milijona 500 in več tisoč dinarjev. Od tega prejmejo 70 odstotkov v dinarjih in 30 odstotkov v devizah, razen tistih, ki delajo v Nemški demokratični republiki. Oni dobijo osebne dohodeke namreč v celoti v dinarjih. Tako se je do julija letošnega godilo tudi delavcem Splošnega gradbenega podjetja Pomurje, ki delajo na Madžarskem. V nekakšno zameno za devize pa so dobili določeno vsoto forintov, da so si lahko kriti stroške prehrane in prenočevanja. Povsod pa krijejo zaposlenim na tujem tudi potne stroške.

Po vsem tem, kar smo zvedeli, bi lahko rekli, da se, če gledamo na zaslužke, zelo splača iti na delo v tujino.

Jože Graj

ZAPOSLENIM V AVTORADGONI NI VSEENO, KAKŠNA BO USODA TE DO, V KATERI JE VEČ KOT POLOVICA MLADIH

Kaj hoče lista trinajstih?

Na zadnji seji zborov Skupščine občine Gornja Radgona so presenetili (ali pa tudi ne) mladi iz Avtoradgone, ki so preko OK ZSMS delegate seznanili s težkim položajem 1300-članskega kolektiva in zahtevali — ukrep družbenega varstva.

Je to zarota, delovanje neformalne skupine, rušenje vodstva? Iz pogovora z nekaterimi podpisniki liste (sodelovali so Boris Domanjko, Drago Kavčič, Jože Veren in Žare Rodelj) iz različnih tozdov se je izkazalo, da njihovo dejanje in predlagane zahteve temeljijo na strokovnih izkušnjah.

Zakaj tako naenkrat s temi zahtevami pred skupščino, nas je najprej zanimalo?

»Ni ravno tako. Že lani decembra smo vodstvo delovne organizacije na posameznih samoupravnih organih, kot je delavski svet, opozarjali na probleme. Prav tako je bila misel o potrebi družbenega varstva že javno izražena. Do tega sedaj ni prišlo, ker je vodstvo vztrajalo na svoji viziji razvojnih programov...«

In zakaj ste se odločili za tak način?

»Dovolj dobro smo informirani o dogajanjih v Avtoradgoni in po naši presoji stvari ne potekajo tako, kot bi morale. O tem smo bili še posebej prepričani, ko smo dobili te zastrašujoče informacije o izgubi in višini obresti. Vse skupaj je prišlo nekako spontano, ta dopis, pismo ali lista pa je doživela velik odziv tako v delovnem kolektivu kot širši občini.«

Po skupni seji DPO-jev in izvršnega sveta nam je bilo jasno, da ima sicer izvršni svet trdnega stališča kot prej, da pa smo mi v Avtoradgoni spet mlačni in da ne bo iz tega nič, če ne bo vsaj ene spodbude od znotraj. V Avtoradgoni smo bili do sedaj navajeni mlačnih ukrepov in dejanj, sprememb, ki so bile permanentne, vendar pa ne pomenijo nič, ker so omejene na delčke.

Torej ste bili strokovnjaki ves čas nekoliko povezani?

»Ne bi rekel, da je bila to neka neformalna skupina. Čisto samoiniciativno smo se zbrali v taki sestavi, nikoli prej nismo sedeli skupaj. To ni neka neformalna skupina, ki deluje v okviru Avtoradgone in hoče minirati sistem. Sploh ne. Kdor je ta dopis bral, ve, da nikoli nismo omenili osebnih dohodkov.«

Nočejo več Tamovih drobtin

Avtoradgona sodeluje s Tamom že skoraj dvajset let. Izdelek je isti (podoben), tržišče pa se spreminja. To je bistvo problema, smo izvedeli. Vendar mladi v Avtoradgoni niso za prekinitev sodelovanja, hočejo ga intenzivirati, skratka imeti več programov in večje projekte. Poleg tega bi radi tudi sami kaj naredili. Je razvojna služba Avtoradgone dovolj močna?

»Mi se čutimo sposobne in smo to že tudi dokazali. Zdjaj je v Tamu prototip avtobusa, ki ima BMW-jev motor in smo ga sami izdelali. Doživel je velik bum, pa ne preplah med strokovnjaki, ampak občudovanje med delavci, češ: ena majhna Avtoradgona si je upala to narediti. Mi želimo sodelovati s Tamom, vendar ne s takimi projekti, ki na tržišču ne gredo. Se pravi — ne želimo pobirati drobtin, ki jih drugi mečejo proč, ker se jih njim ne splača delati.«

Tačas imajo skupaj s Tamom tri projekte, eden je že v serijski izdelavi. Za druga dva je potrebno narediti celotno dokumentacijo — za to pa bi dobro organizirana skupina potrebovala več kot leto dni. Ali so avtobusi prihodnost Avtoradgone?

»Ja. Po naši oceni tržišča. Po naši oceni pa zato, ker v Avtoradgoni nimamo strokovnjakov, ki bi raziskovali tržišče, zato imamo tudi slabe podatke — le neposredno od kupcev jih dobimo. Do lani smo vse prodajali Tamu in ta je skrbel za nadaljnjo prodajo izdelkov, torej preko njihove prodajne mreže. Ker pa smo lani začeli delati tudi za druge kupce in neke prototipe, je nujno tudi v Avtoradgoni organizirati delo na področju trženja. Kajti, imamo možnost in izdelovanju avtobusov — nisem rekel, da Tamovih ali katerih drugih. Rekel sem samo — v izdelavi avtobusov od 8 do 45 sedežnih. Možnosti so velike, tudi na tujem trgu — seveda s poštenim motorjem, dobro šasijo, moderno obliko, tehnologijo... skratka, s kakovostjo.«

Bernarda Peček

Prevečkrat zakrpane hlače

Tozd Proizvodnja, tozd Transport, tozd Avtoirgovina — servisi. 1300 zaposlenih se ukvarja izdelovanjem vozil, bivalnih enot, prevozi, prodajo, servisom. V tozdu Transport se že dolgo zavedajo in vodilne v Avtoradgoni na to tudi opozarjajo, da ne more obstajati transportna dejavnost brez servisa in obratno. Toda dokler so servisi dobro poslovali, se za to nihče ni zmenil.

Tudi servisi so sedaj prišli v težave — to pa zato, ker smo v težavah mi iz Transporta, kajti več kot polovico dela opravlja za nas. Glede organiziranosti pa tole: Avtoradgona kot delovna organizacija je organizirana po nekkih starih temeljih. Ali če rečem drugače — to so neke hlače, ki so bile že večkrat zakrpane. In ko je že krpa na krpi, se jih več ne da krpati, potrebno je kupiti nove hlače. Se posebej zaradi tega, ker so danes drugačne razmere na jugoslovanskem tržišču, ko se govori o tržnem gospodarstvu in so v škripih tudi druge DO, ki so prej dobro poslovale. Avtoradgona se je prej izvelela na račun Proizvodnje, ki je imela velika naročila, dobro realizacijo za uresničene projekte, deviz ni manjkalo in od prodaje le-teh se je tudi kaj zaslužilo. Zdjaj tega ni več, tako da smo vsi skupaj v finančnih težavah. Prej ko je bilo denarja dovolj, se je premalo razmišljalo o prilaganju tržišču. Tozda Transport je vedno kupoval osnovna sredstva na račun posojil, in ker so sedaj večje obresti, je to veliko breme. Naša organiziranost tozdvov in DO ne temelji na trgu, kupcu, ampak izhaja iz notranje organizacije... delamo tisto, kar mi hočemo in znamo, ne pa tisto, kar zahteva trg. Zato smo v težavah.«

Kdo se boji rezultatov raziskav?

Razdeliti dejavnosti tako kot je treba, razdeliti naloge in odgovornost, nagraditi po učinku — to so njihove zahteve. Prav tako bi morale biti določene službe (npr. plansko-analitska in komercialna) bolj povezane. Na ravni delovne organizacije pa je potrebno najti pravo skupno pot, kajti: »... Pri nas se hvalimo, da imamo računalnik, vendar niso problem programi, čeprav so tudi zelo dragi, ampak to, da nimamo pravočasnih, točnih in kakovostnih podatkov.«

In kaj so pokazali rezultati projektov (Iskra Zorin, Zavod za produktivnost dela), ki nikoli niso bili uresničeni in so jih kvečjemu sproti popravljal?

»Projekt je pokazal, da ni nujna le združitev transportne in servisne dejavnosti, ampak tudi centralizacija vodenja, komercialna služba in sprememba načina celotnega vodenja. Ne več odločanje od zgoraj navzdol, ampak od trga v delovno organizacijo. Globalne probleme reševati skupinsko, ne pa posamezno in na pamet. Najprej zbrati vse podatke (bančne in poslovne) in na njihovi osnovi odločiti... Dolgoročno torej Avtoradgona še lahko živi z izdelki, ki jih sedaj izdeluje, vendar z drugačno organiziranostjo, pristopom do dela in drugačno miselnostjo.«

In še naše zadnje vprašanje: se bo z ukrepom družbenega varstva sedanja miselnost spremenila?

»To je težko reči... Mislim pa, da bi uspeli, če bi k temu pristopili vsi, od čistilk do direktorja. Po naših izkušnjah pa verjetno ne bo problem s čistilkami in delavci, ampak z vodilnimi.«

TABORSKO SREČANJE ZGODOVINARJEV

Prlek kot aristokrat

Gotovo bo večina izpovedanega na sobotnem delovnem srečanju slovenskih zgodovinarjev ob 120-letnici prvega slovenskega tabora v Ljutomeru objavljena v kateri naših strokovnih revij. Mi si moremo privoščiti zgolj nekaj sočnejših utrinkov, predvsem iz predavanja prof. dr. Antona Trstenjaka (Antropološka podoba prleških ljudi) in razmišljanj prof. dr. Janke Prunka (Afimacija slovenske narodne zavesti in izoblikovanje ideje o slovenski državnosti v obdobju stare Jugoslavije). Sicer pa so bili na srečanju še naslednji predavatelji: Cilka Savič (Zgodovina trga Ljutomer), prof. dr. Vasilij Melik (Narodna gibanja v 19. stoletju), Maks Rojs (Vloga ljutomerske čitalnice pri širjenju in utrjevanju narodne zavesti), Anton Ratizojnik (Narodni buditelj Ivan Kukovec), Ivan Rihtarič (Okrajno sodišče Ljutomer in raba slovenskega jezika v letih 1900—1914) in prof. dr. Tone Ferenc (Položaj slovenskega naroda v letih 1941—1945).

Dr. Trstenjak je med drugim z njemu lastno iskrovostjo in erudicijo razvil tezo o prleškem ponosu, ki gre v smeri aristokratske življenjske držbe in sloga; vselej je imel smisel in željo za višjo izobrazbo; od tod tolikšno število vsakršnih razumnikov s tega območja v preteklosti. Najpogostejše se omenjata Fran Miklošič in Stanko Vraz. »Trij preleški darovi so za vse čase: slatina, vino in konji.« je menil naš ugledni rojak in o Prleku kot neke vrste aristokratu dodal, da pomeni dejstvo, da imajo po vseh vaseh na tem območju šaljive grbe, šegavo posnemanje aristokratskih navad.

Dr. Prunk, avtor znane publikacije Slovenski narodni programi v slovenski politični misli od 1848 do 1945, je sijajn razčlenil dolgo pot Slovencev do vstopa v jugoslovansko državnost in ob koncu spomnil na slovit Kocbekov spis Slovenci in politika, objavljen v Dejanju leta 1940, ki je po njegovem po Cankarju najimenitnejša antropološka členitev Slovencev in slovenskega naroda. Povzemamo: »Najsihitnejši ukaz te ure je, da spoznamo svoj edinstveni, izvorni življenjski smoter. Toda ta smoter se ne da poiskati v neslovenskem življenjskem prostoru ali v knjigah, ne moremo ga prevzeti mrtvega iz zgodovine ali si ga izposoditi od kake tuje miselnosti, ta smoter si moramo poiskati v nas samih in ga vzdigniti v svojo življenjsko napetost. Slovenci moramo že enkrat začuti prostorske in časovne meje svojega življenja, v nas mora začeti utripati naša lastna usoda. V tem smislu moramo postati resnično politični narod, ki bo stopil samozaveščno v novo zgodovino in dejansko odločal o samem sebi. Na prvo mesto naše življenjske dinamike mora čim prej stopiti resnična slovenska politična volja. Ta slovenska politična volja mora postati nosilka Prešernove metafizične utemeljitve slovenstva.«

Dodajmo še pomenljivo presojo prof. dr. Vasilija Melika, izrečeno v anketi, ki smo jo opravili med udeleženci. »Tabori postajajo vnovič aktualni. Odziv ljudi ob zadnjih procesih je v bistvu neke vrste nadaljevanje le-teh oziroma nekakšni sodobni tabori.« B. Žunec

Delavci so siti vsakršnih obljub

V sedanjem političnem sistemu sindikat nima realne možnosti za večje uveljavljanje in zastopanje interesov svojih članov. Delavci ga namreč jemljejo bolj kot transmisijo oblasti in jim je zato odtujen. Sindikat ne bo imel večjega vpliva vse dotlej, dokler bo le sestavi del različnih koordinacij po podjetjih in občinah. Moral pa bi imeti enakopravno vlogo z drugimi partnerji posoda, kjer gre za sprejemanje pomembnih odločitev. Poleg tega bo v sindikatu nujno prenehati s sprejemanjem stališč, ki niso za nikogar zavezujoča, in namesto tega postavljati konkretne zahteve. Zdaj namreč sindikat težko uveljavi svoja stališča v dogovornih Socialistični zvezi ali občinski skupščini, čeprav govori v imenu delavskih množic.

S tem dejstvom se zadnje čase veliko ukvarjajo tudi v Pomurju, kjer se želijo čim prej prebiti iz slepe ulice raznih sestankovanj, ki ne dajejo pričakovanih rezultatov. V praksi se velikokrat dogaja, da sindikat ponuja premalo preverjenih strokovnih zamisli ter svojih predlogov in drugih stališč, kot jih imajo izvršni sveti, medobčinska gospodarska zbornica in drugi. Zato bo moral izboljšati svoje strokovno delo, zlasti v občinskih svetih Zveze sindikatov. Za učinkovitejšo delo bi morali imeti tudi boljše, predvsem pa aktualnejše informacije o gibanjih osebnih dohodkov, življenjskih stroškov in drugem, kar odločilno vpliva na življenje ljudi in poslovanje organizacij združenega dela. Ne pa, kot se to dogaja največkrat, da se pozno ukvarja s podatki o gospodarstvenju, ki niso več aktualni, saj je stanje v delovnih kolektivih medtem že povsem drugačno. In ker sindikati nimajo na voljo najnovejših podatkov, ta hip, denimo, ne morejo ugotoviti upravičenosti in realnosti zahtev delavcev.

Navsezadnje je praksa pokazala, da člani sindikata od te družbenopolitične organizacije zahtevajo zanesljivost delovnega mesta, ustrezne osebne dohodke, krajši delovni čas, zmanjšanje raznih obveznosti in obremenitev ter pomoč pri urejanju socialnih problemov. To pomeni, da sindikat ne more vedno podpirati vseh odločitev državnih organov v primerih, ko le-te zadevajo življenjske interese delavcev. Sedanjí najnižji osebni dohodek (320 tisoč dinarjev) bi bilo treba zvišati in stalno prilagajati pove-

čanju življenjskih stroškov. Mnogi menijo, da bi se morali znova dogovoriti za tako imenovano sindikalno listo, s katero so pred časom že določali zajamčene osebne dohodke, minimalne življenjske stroške in drugo.

Ob zaostrenih gospodarskih in socialnih razmerah v kolektivih se je namreč pokazalo, da so delavci že do grla siti vsakršnih obljub. Očitek prizadetih delavcev v kolektivih, kjer v zdajšnjih razmerah dobro gospodarijo, pa se predvsem nanaša na razvrednotenje njihovega dela. Slišati je, da je intervencijski zakon o osebnih dohodkih delavcem vzel še zadnjo voljo, da bi bolje in več delali ter ga je treba zato nemudoma odpraviti. V sindikatih bodo očitno morali nameniti po-

sebno skrb nekaterim prednostnim nalogam, kot so politika osebnih dohodkov, razbremenitev gospodarstva, odprava participacije v zdravstvu, tehnološki in ekonomski presežek, preustroj gospodarstva in stavke. V sindikatih med drugim predlagajo, da se spremeni način določanja najnižjega in najvišjega osebnega dohodka, ker ob sedanji inflaciji to poteka prepočasno. Tako naj bi poslej mesečno spreminjali osebne dohodke, glede na ugotovljeno rast cen osnovnih življenjskih potrebščin. Poleg tega bi prenehali sprejemati stališča, ki se bodo preimenovala v zahteve, veliko več pozornosti pa bo terjalo njihovo uresničevanje in odgovornost zanje.

Milan Terše

Kako se prebiti z 220 tisočaki?

Na prvi pogled se zdi, da so v soboški občini lahko dokaj zadovoljni z gospodarskimi rezultati, ki so celo nekoliko boljši od republiškega povprečja. Vendar pa podoba ni tako ugodna, če vemo, da je še vedno nekaj kolektivov, ki dobesedno životarijo ali pa poslujejo na robu rentabilnosti. Te ugotovitve s seje občinskega sindikalnega sveta v Murski Soboti so podkrepili s podatki, po katerih je treba večjo reproduktivno in akumulativno sposobnost tukajšnjega gospodarstva pripisati le manjšemu številu delovnih organizacij, ki vlečejo voz napredka.

Visoke obresti za najeti kapital in reševanje finančnega vprašanja so gotovo eno ključnih področij delovanja soboških sindikatov v teh zaostrenih gospodarskih razmerah. Ker se s sedanjimi obrestmi v gospodarstvu ne morejo sprijazniti, bodo nujne spremembe, veliko pa si obetajo tudi od zmanjšanja družbene režije. Ker so osebni dohodki nesporni motiv gospodarjenja, presenečajo podatki, da, na primer, v Platani 16 delavcev prejema le 220 tisoč dinarjev osebnega dohodka, 30 delavcev OVIZ-a pa manj kot 300 tisočakov mesečno. S tem zneskom se enostavno ni možno prebiti do konca meseca. Ta in druga aktualna vprašanja pa so tudi zajeta v sprejetem operativnem programu za delovanje soboškega sindikata pri uresničevanju usmeritev razširjene seje republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije.

M. Jerše

Ugodnost za graditelje

Križevske opekarne in stanovanjska zadruga Černelavci so se dogovorili za skupno akcijo pri prodaji gradbenega materiala. Gre za kakovostni premik celotne ponudbe na enem mestu in novost za graditelje na drugi strani Mure, ki doslej niso bili vključeni v organizirano skupinsko in individualno gradnjo. Tako zdaj stanovanjska zadruga Černelavci omogoča vključitev graditeljev, in to ne le novih hiš,

ampak tudi dozidav ter prezidav obstoječih objektov in prizidkov.

V ljutomerski občini se lahko vključijo graditelji v stanovanjsko zadrugo Černelavci preko Križevskih opekarn in v njih kupijo po ugodni ceni vse potrebne gradbeni material. Slednje kaže v času, ki ga živimo in graditeljem ni najbolj naklonjen, izkoristiti, prislusniti pa tudi nasvetom gradbenih strokovnjakov in v čim krajšem obdobju urediti dom od temeljev do strehe, če ne že kar obesiti zaves v njem.

Kot smo zvedeli od direktorja Križevskih opekarn Branka Zidarja, so bile opekarne prvotno le proizvodna organizacija s prodajo vseh vrst gradbenega materiala, zdaj pa bodo svoje kupce z vključitvijo v stanovanjsko zadrugo Černelavci seznanili tudi s strokovnimi nasveti. Prednosti zadržne gradnje pa so že tako znana oblika organizirane gradnje na strokovnih temeljih, s svetovanjem, in to ne le pri usmerjenju, ampak tudi zasebni gradnji tu in po novem tudi onstran Mure — torej enotno v regiji, česar doslej ni bilo. Tako je zatrdil upravnik stanovanjske zadruge Černelavci, Ivo Gerencar. Pripišimo pa še, da torej ne gre le za gradnjo v Černelavcih, kot bi bilo morda napak razbrati iz naziva, ampak za zadržno gradnjo v Pomurju, in da med združniki niso le graditelji novih hiš.

B. Bavčar

F. Stefanec

Fronta za oživitev gradu

Člani sveta za kulturo pri predsedstvu občinske konference Socialistične zveze v Murski Soboti so se opredelili za javno razpravo o namembnosti soboškega gradu, ki naj bi jo po krajevnih skupnostih mesta organizirale krajevne konference frontne organizacije, občinsko razsežnost in prepričljivost, da gre za resnično problematiko na področju kulture, pa bodo morali dati izvršilni organi, kajti, kot se je ponovno potrdilo, se ne razhajajo le potrebe in možnosti, ampak tudi sposobnosti in nivoji posameznikov, ki lahko odločilno vplivajo na rešitev že skorajda gordijskega voza.

Pri tem je odveč ugotavljati, kaj bi lahko moral, pa ni naredil, ampak, kaj lahko in kar je dolžan narediti, predvsem pa s skupnimi močmi rešiti grad pred propadanjem pred našimi očmi sredi mestnega parka in oživitve dejavnosti v njem. Strokovne podlage za to so zbrane v gradivu, katerega povežek bo občanom na vpogled, poleg frontnikov bodo tako svoje povedali tudi v kulturi zaposleni in sociološko društvo, ki pripravila analizo kulturnih potreb, če sploh so, in na osnovi le-teh rudi akcij, ki naj bi bile korak dlje od (že) dolgočasnega brezuspšnega govorjenja (in pisanja) na to temo. bb

Gorenje Imo Lendava

Po preizkušnji z večjim elanom

Nedavna prisilna vrnitev skupine Imovih delavcev iz Nemške demokratske republike je sicer hud šok za ta kolektiv, vendar so si zdaj že nekoliko opomogli. Delavcem, ki so stavkali, se je, kot je slišati, v določenih zadevah res (z)godila krivica, bili so neučakani in popravno napak so hoteli izsiliti na hitro — s prekinitvijo dela. Zdaj vse kaže, da z delom ne bo nadaljevala niti druga skupina delavcev, ki so jo nameravali oblikovati, kajti zagrebško podjetje Monting, ki je glavni nosilec posla v NDR, ne reče ne da ne ne.

Instalacijska dela in izolacije, ki so jih opravljali tudi v NDR, je tako imenovana stranska dejavnost Imoa. Glavna dejavnost, ki daje seveda največ celotnega prihodka, je izdelava in montaža sanitarnih kabin. Tu so vodili jugoslovanski izdelovalec in ne nehnó snujejo in uvajajo novosti. Tako stare klasične betonske vse bolj zamenjujejo novi, lažji materiali, kot je na primer mikroarmirani penobeton. Novost je tudi sanitarna kabina v paketu. Največja prednost te »kopalnice« je, da pri prevozu ne zavzame veliko prostora, lahko jo sestavijo na kraju samem... Pravzaprav je sestavljena iz 20 elementov, od katerih je posamezni težak največ 70 kilogramov. Na gradbišče jih dostavljajo v embalaži. Tudi instalacije so prirejene za sestavljanje. Sanitarne kabine v paketu imajo veliko prednost zlasti pri rekonstrukciji starih objektov, ponovni oživitvi starih mestnih jeder, kot nalašč so za vgradnjo v razne montažne objekte, med drugim zaradi majhne teže (okrog tisoč kilogramov). Take sanitarne kabine imajo tudi to prednost, da morebitne poškodovane dele lahko zamenjamo, ne da bi poškodovali stene. Poleg prodaje na domačem tržišču se sanitarne kabine v paketu ponujajo možnost prodaje na tuj; v Zvezni republiki Nemčiji, kamor bodo letos prodali okrog 200 klasičnih sanitarnih kabin, so že predstavili (vgradili) vzorec najnovejše sanitarne kabine. Dobra pa je tudi zamisel o sanitarni steni, ki jo prav tako nameravajo izdelovati. Ta stena je povsem »obdelana« (umivalnik, pisuarji, koluta za pranje nog itd). Prednost pred klasičnim uredjenjem je hitra vgradnja, kar je zlasti aktualno za postavitev teh sten v kampih.

Gorenje Imo pa gradi svoj razvoj tudi na dosedanjih programih, seveda z nenehnimi izboljšavami. Gre za izdelavo raznih vrst izolacijskih cevi, raztezni posod za peči centralnega ogrevanja, naprav za vzdrževanje pritiska v velikih toplovodnih napravah, za cevne radiatorje... Vgradimo jih lahko kjerkoli. Ni so le ogrevalo telo, ampak tudi okrasni element. Velika novost iz lendavskega Imo je tudi sistem gretja infravent (prenos toplote preko žarkov oziroma oddajanje energije elektromagnetnim telesom). Sistem je sestavljen iz izvora energije (peč), cevovoda za prenos vrelih plinov ali zraka in avtomatike. Ogrevanje s sevanjem pomeni 70 odstotkov prihranka pri energiji. Ogrevanje infravent prav tačas vgrajujejo v svojo proizvodno halo.

Gorenje Imo je nastal iz prejšnjih dveh tozdov Montaža-Purten in Varis, ki sta bila v sestavi Gorenja Varstoj. V enoviti delovni organizaciji Gorenje Imo zdaj združuje delo 628 delavcev, od katerih je 220 priučenih, 273 kvalificiranih, 95 jih ima srednjo šolo, 25 višjo in 15 visokošolsko izobrazbo. Imo ni le moški kolektiv (čeprav bi glede na dejavnost to pričakovali), ampak je na različnih delovnih nalogah zaposlenih tudi 79 žensk. Sicer pa je Imo organiziran v 7 sektorjev: vodstvo delovne organizacije, tehnično-razvojni sektor, proizvodno-operativni sektor, sektor materialnih dejavnosti, sektor komercialne, služba zunanje trgovine, sektor financ in ekonomike, služba skupnih zadev.

V Gorenju Imu se ta čas organizirajo tudi na družbenopolitičnem področju.

Š. Sobočan

Čakajoč na pokojnino

Upokojitve je v človekovem življenju pomembno dejanje, odvisno od njegovega temperamenta, drugih karakternih značilnosti in življenjskih okoliščin, pa od tega ali jo sprejme kot zasluženi čas počitka po razdajanju na delovnem mestu ali kot odrinjenost v samoto na jesen življenja. Če je v teh časih neuspešnega spopadanja z inflacijo upokojenec še »kaznovan«, tako da dobro leto prejema namesto pokojnine le akontacijo in zaman sprašuje po končni odločbi, potem je jasno, da je potrebno ukrepati. In dve poslušalki radia Murska Sobotna in domnevni bralki Vestnika to sta, kar nas je spodbudilo, da smo potrkali na vrata vodje odseka za izvajanje pokojninskega in invalidskega zavarovanja pri regijski skupnosti FRANCU KUČANU v tretjem nadstropju »socialnega« v Murski Soboti. To, da smo bili zadihani, ni bilo potrebno pojasnjevati, če se ob vzpenjanju po številnih stopnicah ne bi spomnili, kako težko pravzaprav mora biti pri tem priletnostim občanom in invalidom, ter se pri tem pridružili tistim, ki menijo, da lokacija skupnosti invalidskega in pokojninskega zavarovanja ni primerna za tiste, zaradi katerih sploh je. Očitno pa je, da tako, kot pri mnogih stvareh, pozabljamo, da gre pravzaprav za človeka, v primeru invalidov ter upokojencev pa še posebej občutljivih ljudi, ki bi jim morali pomagati ne le preživeti, ampak tudi živeti zaradi minulega dela dostojno življenje, kar je v neposredni zvezi s pokojninami ter začasnimi in dokončnimi odločbami, o katerih bo beseda v tem zapisu.

Francu Kučanu smo že v uvodu povedali, da bi na neposredna vprašanja radi prav tako odgovore, da pa tega nismo želeli sami, je potrdil telefonski klic iz Ljubljane, kjer so na Valu 202 v »živo« želeli izvedeti, kako dolgo bo na končno odločbo o pokojnini moral čakati poslušalec Franc Borovnjak. Mi pa smo na primeru dveh poslušalk (ena s Kupšinec in druge z Lendave), ki sta se prav tako nanašali na dokončno odločbo, želeli zvedeti, koliko časa po upokojitvi lahko upokojeni prejema le akontacijo oziroma takoimenovano začasno pokojnino.

»Omejitvenega roka,« nam je pojasnil Franc Kučan, še prej pa uvodoma dopovedoval, da so interpretacije na temo začasnih in dokončnih pokojnin lahko različne ter se njegova lahko razlikuje od tiste, ki bi jo dal upravnik skupnosti ali pa referent, ki ima neposreden stik s strankami. »Odvisno je od tega, kakšni so zbrani podatki takrat, ko je bil vložen zahtevek za upokojitev, pa tudi od tega, ali gre za invalidsko ali starostno pokojnino. Pri starostni namreč morajo biti podatki o osebnih dohodkih priloženi, pri invalidski pa jih začnejo zbirati šele takrat, ko prejmejo oceno invalidske komisije. Seveda je pri tem pomembno, ali je zavarovavec v zadnjih desetih letih delal pri enem delodajalcu ali pri več.«

Ti razlogi so jasni, ne pa tudi to, zakaj na primer v Ljubljani lahko podobne primere rešijo v enem, pri nas v Pomurju pa niti v dvanajstih mesecih ne, kar v času, v katerem dinar tako naglo izgublja vrednost, gotovo ni ugodno.

»To je odvisno od primera do primera, in če je zavarovavec uveljavljal pravico v prvi ali drugi polovici leta, ker se v zadnjih letih pokojninska osnova ugotavlja za vsako leto posebej (in posebej za leto 1987 in leto 1988). Kolčniki so znani šele okrog marca, aprila, ko so zbrani podatki iz delov-

nih organizacij v republiki in se tako šele takrat določa. Ker pa je pri nas ogromno zahtevkov, lahko pričakujejo tisti, ki so bili upokojeni v lanskem letu, dokončne odločbe šele konec tega meseca oziroma v začetku oktobra.«

Je razlog ali pa vsaj eden od razlogov za takšno stanje v znani preobremenjenosti zaposlenih poslušalk (ena s Kupšinec in druge z Lendave), ki sta se prav tako nanašali na dokončno odločbo, želeli zvedeti, koliko časa po upokojitvi lahko upokojeni prejema le akontacijo oziroma takoimenovano začasno pokojnino. »Omejitvenega roka,« nam je pojasnil Franc Kučan, še prej pa uvodoma dopovedoval, da so interpretacije na temo začasnih in dokončnih pokojnin lahko različne ter se njegova lahko razlikuje od tiste, ki bi jo dal upravnik skupnosti ali pa referent, ki ima neposreden stik s strankami. »Odvisno je od tega, kakšni so zbrani podatki takrat, ko je bil vložen zahtevek za upokojitev, pa tudi od tega, ali gre za invalidsko ali starostno pokojnino. Pri starostni namreč morajo biti podatki o osebnih dohodkih priloženi, pri invalidski pa jih začnejo zbirati šele takrat, ko prejmejo oceno invalidske komisije. Seveda je pri tem pomembno, ali je zavarovavec v zadnjih desetih letih delal pri enem delodajalcu ali pri več.«

»Čakajočih je res veliko, tudi intervencij,« je priznal vodja odseka za izvajanje invalidskega in pokojninskega zavarovanja in bil spodbuden v izjavi, da bodo dokončne odločbe upokojenci dočakali v mesecu dni, ker je tako obljubljeno iz Ljubljane. Priporočil pa tudi, da se bo marsikateri »novi« upokojenec od lani začudil, ko bo spoznal, da bo pokojnina v takem znesku, kot je doslej dobival akontacijo in bistvenih sprememb v višini ne bo, ker so odmerjene začasne pokojnine od najnižjih pokojninskih osnov.«

Kaj to pomeni, bomo spraševali takrat, ko jih bodo upokojenci začeli prejemati; če naj verjamemo povedanemu, bo to kmalu, pripišimo pa še, da po obloženih mesecih ne, kar v času, v katerem dinar tako naglo izgublja vrednost, gotovo ni ugodno.

»To je odvisno od primera do primera, in če je zavarovavec uveljavljal pravico v prvi ali drugi polovici leta, ker se v zadnjih letih pokojninska osnova ugotavlja za vsako leto posebej (in posebej za leto 1987 in leto 1988). Kolčniki so znani šele okrog marca, aprila, ko so zbrani podatki iz delov-

Brigita Bavčar

ZAKAJ TAKO?

To se sprašuje štirinajst potnic sobotne »kulturne« kompozicije v organizaciji občinskega sindikalnega sveta in Slovenijaturista, ki jih je popeljal v Ljubljano na ogled opere Boris Godunov, potem pa pustil, da se sredi noči znajdejo, kakor vejo in znajo. Po pripovedi ene, je bilo tako:

Po več kot štiriurni vožnji so prispeli na cilj in potem še nadaljnje štiri ure sedeli in uživali ob predvajanju opere, ki pomeni vrhunec letošnjih stvaritev v Cankarjevem domu. Zaslužnega aplavza interpreti vsaj od (vseh) Pomurcev v Ljubljani niso doživeli, kajti preden se je končalo zadnje dejanje spektakularne in dolgotrajne predstave, so nekateri iz bojazni, da ne bi zamudili vlaka, vstajali in odhajali na železniško postajo. Napovedani odhod je bil namreč pred iztekem predstave, že ob 20.30, Boris Godunov pa se je končal ob 20.45. Nastala je zmeda in v njej jih je le nekaj slišalo, da je vrnitev ob 21.30 in ne ob 22.00, kot so jih organizatorji prireditve seznanili po operi, potem pa informacijo spremenili, ne da bi se prepričali, če bodo ob pravem času vsi na vlaku.

Niso bili in kljub urgenci, da pogrešajo nekaj potnikov, je vlak krenil v Mursko Sobotu uro po prvotno dogovorjeni in pol ure pred pozneje napovedano uro.

Skratka, ob 22.00 se je na železniški postaji v Ljubljani zbralo štirinajst »pozabljenih« potnikov, ki so ostali prepuščeni svoji iznajdljivosti, kako priti domov v času, ko so zveze redke in ima noč svojo moč, dvesto kilometrov pa ni tako blizu. Tudi te ne kulturniške dogodivščine, ki je sledila ogledu kulturne prireditve, ne, saj se ob njej poraja asociacija o malih ljudeh v velikem mestu in balkanski smeri, ki nas ogroža.

Težo odgovornosti nosi voditelj Stanko Prelec, ki svojega poslanstva ni opravil tako, kot bi ga moral. Hojda je njegov besednjak bolj sodil za »šank«, kot pa med udeležence kulturniškega izleta, zbrane iz združenega dela, ki se že tako stežka odločajo za podobne izlete, zdaj pa bo gotovo še težje, čeprav so bili po izjavah sodeč navdušeni nad predstavo. Tudi opravičila za nastale razmere ni imel in tako je v naslovu upravičeno zapisano Zakaj tako?

Brigita Bavčar

Ukinitev ali preoblikovanje COŠ-a?

Leto 1976 je bilo pomembna prelomnica v našem vzgojnoizobraževalnem sistemu. Tedaj se je namreč »rodila« celodnevna osnovna šola. Dajati ji je bilo treba dokaj močne politične injekcije, da se je začela razvijati: in prav tako je bilo poskrbljeno za dodatne materialne dobrine, ki so jih bile deležne takšne šole. Med drugim so pedagoški delavci ponudili tudi 25-odstotni dodatek k osebnim dohodkom. Vseeno pa so bili precejšnji odpori tako pri učiteljih kot starših. Pri prvih predvsem zato, ker je takšna oblika dela postavila prednje mnogo več odgovornosti, dela in skrbi za učence, namesto 5–6 kar 9 šolskih ur; pri drugih pa, ker je bilo treba prispevati za kosilo za otroke in ker bi jih zlasti kmečki starši raje prej imeli doma, da bi jim lahko več pomagali pri opravilih. Vendar je bilo težko kljubovati argumentom, da pomeni celodnevna osnovna šola najsodobnejšo obliko vzgojno-izobraževalnega dela, v kateri učenci opravijo vse delo v šoli, da bo v njih razvijala ustvarjalnost, da bo zagotovila njihov vsestranski razvoj, ki vključuje mentalno, zdravstveno, politično in druge vzgoje, ter da bo zagotovila učencem čustveno stabilnost in jim pomagala oblikovati življenjski model zdrave, humane osebnosti. Prav tako so bili cilji takšne šole povezati vzgojno-izobraževalno delo (pouk, samostojno učenje, interesne in rekreativne dejavnosti) v kar najbolj trdno celoto, demokratizirati odnose med učenci in učitelji ter izenačiti štartne osnove v vzgojno-izobraževalnem delu. Celodnevne osnovne šole so prinašale tudi precejšnje spremembe v načinu učiteljevega dela. Tudi oni naj bi vse svoje šolske obveznosti v celoti opravili v šoli. Za pripravo na pouk naj bi bilo čim več skupinskega dela in medsebojnega sodelovanja nasploh.

Ni kaj, zamisli so bile, in so še, zares dobre. Po občinah so kmalu začeli skoraj tekmovati, kje bodo dosegli večji odstotek vključenosti otrok v celodnevno osnovno šolo. Tudi v Pomurju je zavladalo takšno vzdušje. Prvi so začeli orati ledino na tem področju učitelji in učenci osemletk v Kobilju, Srednji Bistrici, Gornji Radgoni in Vučji vasi (podružnična šola), sledili pa so jim v Gornjih Petrovcih, Beltincih, Markovcih (podružnična šola), v Radencih in na Šafarskem. Leta 1981 se je ustanavljanje COŠ-ov v Pomurju ustavilo: tedaj smo dosegli čez 17 odstotkov vključenosti učencev v to obliko dela. V SR Sloveniji je bil ta odstotek le 12,7.

RAZLOG JE PREDVSEM DENAR

Naposled se dogaja to, kar nihče ni pričakoval: celodnevne osnovne šole smo začeli ukinjati. V Pomurju je zaenkrat ta usoda doletela le podružnico v Vučji vasi, ker so tam pač sploh ukinili pouk, drugod v Sloveniji pa je že kar precej osemletk prešlo ponovno v poldnevno šolo. To, kot vse kaže, »preti« tudi pomurskim COŠ-om. Kako to?

Strokovne ocene so pokazale, da se je celodnevna osnovna šola zares uveljavila kot odprta šola, ki z raznovrstnostjo in bogastvom vsebin, oblik in načinov dela zares v načelu zagotavlja večje možnosti za kakovostnejše uresničevanje vzgojno-izobraževalnih smotrov samoupravnih socialistične družbe. Zaškrbalo pa je zaradi denarja, in to že nekaj let. Najprej se je za večino šol začel zmanjševati dodatek za COŠ, in tega bodo, kot kaže, sčasoma vsepovsod ukinili. Za več dela, večjo odgovornost in enako

vrednotenje kot v poldnevni šoli pa učitelji prav gotovo ne bodo pripravljeni še naprej ohranjati celodnevno šolo.

Janez Kerčmar, pedagoški svetovalec Organizacijske enote Zavoda za šolstvo SR Slovenije v Murski Soboti, pa med drugim meni takole: »Mislim, da danes res ne bi smeli več govoriti o dodatku, temveč o vrednotenju dela. Ob uvajanju celodnevni osnovni šol je vsekakor bila potrebna posebna stimulacija za dodatne napore pedagoških delavcev pri uveljavljanju novosti, torej za težje delo, dosežanja praksa pa takšen dodatek tako rekoč negira. Ne pa seveda tudi ustreznega vrednotenja za več in odgovornejše delo, in to v vseh šolah. Poleg pozitivnih izkušenj iz dela celodnevni osnovni šol ugotovimo tudi kajenje na to, da so te šole preveč togo prešle na enoten model, ki ga je izdelal Zavod SR Slovenije za šolstvo, oziroma so ga premalo prilagodile posebnostim okolja ter individualnim razlikam in interesom učencev. To je v praksi privedlo do odstopanja od neka-

terih postavljenih ciljev. Tako učitelji in učenci ne opravijo vseh obveznosti v šoli, program interesnih dejavnosti je preveč natrpan in usmerjen, pri učencih se kaže slabše počutje, utrujenost idr. Seveda za vse to obstajajo tudi objektivni razlogi, ker namreč tem šolam nismo uspeli zagotoviti vseh pogojev (zadosti prostorov, opreme idr.). Medtem smo se odločili tudi za prenovno celotnega vzgojno-izobraževalnega sistema. Gre predvsem za nov program življenja in dela osnovnih šol, ki vključuje tudi precej elementov celodnevne šole. In po šestih letih prenove ugotovljamo, da daje prenovljena poldnevna šola podobne rezultate kot celodnevna. Zato po mojem ne bi smeli govoriti o ukinjanju le-te, ampak vračanju v prenovno, v nov program življenja in dela. Ne gre torej za oceno, da COŠ ni uspešna oblika dela, ker bi s tem delali krivico.«

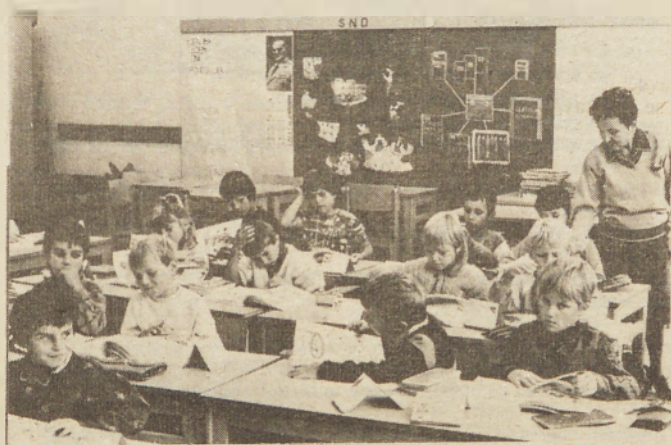
BESEDA RAVNATELJEV

V tem šolskem letu je zaenkrat na pomurskih COŠ-ih ostalo skoraj vse po starem, čeprav so v lendaški občini zmanjšali dodatek

na poldnevni šoli. Zato smo se dogovorili, da bomo nekoliko prilagodili urnik, in to smo tudi storili. Pravzaprav je bil tudi naš predlog, da bi lahko ta problem tako uredili. Mi želimo 5-odstotkov več sredstev za povečan obseg in večjo raznolikost dela, ne pa dodatke zato, ker imamo COŠ.

Ugotavljamo, da smo s to obliko dela preprečili socialno razlikovanje med otroki, povečali smo skrb za njihovo zdravstveno vzgojo in razbremenili starše, ker si učenci lahko vse naloge naredijo v šoli, in to ob pomoči učitelja. Naši učenci dosegajo tudi večje uspehe na raznih tekmovanjih.«

Vanda Jošt, ravnateljica OŠ v Gornji Radgoni: »Celodnevno šolo obiskujejo le učenci razredne stopnje, to je od 1. do 4. razreda. V isti ustanovi imamo torej dva šolska režima, kar ni najboljše rešitev. Bilo bi bolje, ali v celoti imeti celodnevno ali poldnevno šolo. Pri nas že 5 let ne poznamo dodatka za COŠ, temveč povečan obseg dela upoštevamo v letni delovni obveznosti za posameznega učitelja, ki znaša 2.184 ur. Tako ima lahko nekdo

Največ dodatnega dela v COŠ so ure samostojnega učenja. (Foto: N. J.)

s 15 na 5 odstotkov, v Ljutomeru s 25 na 5, v Soboški s 15 na 10 (do januarja, potem pa nič), v radgonski občini pa so prav tako sprejeli določene ukrepe za zmanjšanje materialnih stroškov v osnovnem šolstvu. In kaj so nam povedali »prizadeti«?

August Farkaš, ravnatelj OŠ v Beltincih: »Učiteljski zbor seveda ne odobrava takšne odločitve, da bomo po novem letu ostali brez vsakršnega dodatka za COŠ. Z velikimi težavami smo to obliko uvedli in zdaj ni enostavno naenkrat vse to opustiti. To bi na naši šoli pomenilo tudi izgubo delovnega mesta za 14 pedagoških in 10 drugih delavcev v kolektivu. Če bi se dosledno držali kriterijev oziroma normativov pri zaposlovanju, pa bi bila ta številka še nekoliko večja. Mislim torej, da če bomo prešli v poldnevno šolo, bi to morali storiti postopno, morda najprej le za 8. razred. Sploh pa mora ta problem prevzeti nase širša skupnost, ker je bil to tudi širši interes, ko smo uvajali COŠ. Zaenkrat pri nas odločitve o kakšni spremembi še nimamo. Najbrž bomo do konca šolskega leta delali tako, kot smo začeli, vendar z občutkom, da smo opeharjeni. So pa tudi razmišljanja, da bi COŠ ukinili. Menimo tudi, da zaradi prevelikega števila učencev, prostorske stiske in pomanjkanja raznih pripomočkov za prosti čas učencev ne moremo uresničevati koncepta celodnevne šole tako, kot je zamišljeno. Dosegamo pa kljub vsemu številne uspehe in dobre rezultate.«

Jože Vučko, ravnatelj OŠ Bistrica: »Ko smo uvajali COŠ, je bila približno tretjina staršev proti, češ da kuhajo doma kosilo in zakaj naj bi ga še plačevali za svoje otroke v šoli. Zdaj se jih je večina s tem že sprijaznila, vendar bodo spet nastali problemi, če bomo morali prehrano občutno podražiti. Tudi naša šola nima zagotovljenih vseh pogojev za uresničevanje koncepta celodnevne bivanja otrok v šoli. Predvsem bi nujno potrebovali še eno učilnico, kajti sedaj se morajo učenci dosti seliti. Učitelji so doslej prejemali kot dodatek za povečan obseg dela nekaj čez 100 tisoč dinarjev mesečno, kar pa ho ta dodatek odslej znašal le 5 odstotkov, bo to pomenilo v denarju okrog 36.680 dinarjev. Če bi res morali biti v šoli od 7. do 15. ure, bi prav gotovo bili prikrajšani v primerjavi z učitelji

manj drugi več ur pouka — odvisno ali se le »vključuje« v COŠ kot predmetni učitelj ali pa ima tudi druge obveznosti. Sem pa proti dodatku, ker to lahko uredimo z drugačnim vrednotenjem. Vsekakor zahteva celodnevna šola več dela in odgovornosti. Mislim, da v prvih treh razredih res lahko učenci in učitelji opravijo vse šolske obveznosti v šoli, 4. razred pa ima že nekoliko zah-

manj drugi več ur pouka — odvisno ali se le »vključuje« v COŠ kot predmetni učitelj ali pa ima tudi druge obveznosti. Sem pa proti dodatku, ker to lahko uredimo z drugačnim vrednotenjem. Vsekakor zahteva celodnevna šola več dela in odgovornosti. Mislim, da v prvih treh razredih res lahko učenci in učitelji opravijo vse šolske obveznosti v šoli, 4. razred pa ima že nekoliko zah-

tudi jedilnik in urnik bi manj narpala s težimi predmeti. Sicer pa je zame tudi tako prav. Večino nalog naredim v šoli in pri urah samostojnega učenja tudi ponovim snov. Vseeno pa se učim tudi doma, kjer imam več miru in se lažje poglabim.«

Gregor Matvoz, 3. razred, OŠ Gornja Radgona: »V šolo hodim peš, ker nimam daleč. Tu sem po navadi do 14.00, enkrat tedensko pa do 15.00. Všeč mi je, da se v tem času vse naučimo in si naredimo domače naloge, kljub vsemu pa bi šel raje prej domov oziroma se igral s prijatelji nekeje zunaj šole. Pri hrani ni sem bolj izbircen in ne maram vsega, kar skuhamo. Če je na primer zelje ali kakšna paradižnikova jed, isto po navadi skoraj vse pustim. Če bi o pouku odločal jaz, bi se le-ta začel okrog 9.00 in se končal kmalu po 12. uri.«

V COŠ imajo vsi učenci malice in kosila. Lepo, kajne? (Foto: N. J.)

tevnejši predmetnik, tako da je treba kdaj pa kdaj delati tudi doma. Če bomo ukinili COŠ in namesto njih ustanovljali oddelke podaljšanega bivanja, s tem ne bomo bistveno pocenili, le večje breme bomo prenesli na starše.«

Zdravko Horvat, OŠ v Gornjih Petrovcih: »V predlogu ukrepov za usklajevanje vrednosti programa občinske izobraževalne skupnosti Murska Sobota z materialnimi možnostmi v letu 1989 je predvidena tudi ukinitev oddelkov celodnevne oblike dela na naši šoli. To bi pomenilo, da bo ostalo brez službe 6 pedagoških in 3 drugi delavci. Dana nam je sicer obljuba, da bodo vsi dobili službo drugje, in za to bi res morali poskrbeti. Učiteljski zbor se s takšno rešitvijo strinja, ker se zavedamo, da dodatka ne bo, in zakaj bi potem delali več kot na drugih šolah. Vprašanje pa je, kaj bodo rekli starši. Zdej nam mnogi pravijo, da so zadovoljni, ker imajo njihovi otroci kosilo v šoli in ker jim učitelji pomagajo pri domačih nalogah. Oni jim namreč ne bi znali, ker se vsega tega niso učili. Res pa je, da so nekateri otroci predolgo v šoli, saj so vezani na avtobusne prevoze. Tako se nekateri pripeljejo jutraj na šolsko dvorišče okrog pol sedmih, domov pa se odpravijo po 15. uri. Zdej se tudi pogovarjamo, kaj storiti zaradi drage prehrane. Da bi kuhali posebej kosilo za »reževe« in posebej za »bogatce«, tega si prav gotovo ne smemo dovoliti. Raje se bomo odločili za nekoliko skromnejša kosila in za vse enaka. Res je, učni načrt in predmet imamo takšen kot v poldnevni šoli, toda naš obseg dela je za okrog 40 odstotkov večji, ker izvajamo ure samostojnega učenja, ure prostega časa in rekreacije in skrb učiteljev je tudi šolska prehrana. Res pa je, da COŠ ni zaživel v celoti, ker tudi nismo zagotovili vseh možnosti.«

Anita Godina, 7. razred, OŠ Prežihov Voranc, Srednja Bistrica: »Do šole imam okrog 2 kilometra, zato se večinoma vozim s kolesom. Z doma se odpravim okrog tri četrt na sedem. V šoli se dobro počutim in ne vem, kaj bi se dalo spremeniti. Morda bi lahko imeli krajše odmore, da bi potem lahko prej šli domov. Ko smo sami zunaj, se namreč večkrat dolgočasim. S hrano sem zadovoljna, nekateri jedi pa enostavno ne maram. Če bi lahko jaz odločala o jedilniku, bi jih izločila. Toda vem, da je drugim tisto všeč. Vem pa, da se vsem hkrati ne da ustreči. In če bi se lahko odločila, bi vseeno raje imela kosilo doma kot v šoli.«

Aleksandra Balazic, 7. razred, OŠ Gornji Petrovec: »Od šole sem oddaljena okrog 6 kilometrov. Doma sem namreč v Križevcih na Gorickem. Zato sem vezana na avtobus. To je še kar dobro urejeno. Nisem še razmišljala, kaj bi spremenila. Tako, kot je zdaj, sem pač navajena. Če pa bi bilo po moji želji, bi se šola začela okrog 8.00 in bi se končala do 13.00. Včasih bi spremenila tudi jedilnik in urnik bi manj narpala s težimi predmeti. Sicer pa je zame tudi tako prav. Večino nalog naredim v šoli in pri urah samostojnega učenja tudi ponovim snov. Vseeno pa se učim tudi doma, kjer imam več miru in se lažje poglabim.«

Beno Marovič, 4. razred, OŠ Radenci: »Mislim, da bi lahko ostalo tako, kot je zdaj, le več telovadbe bi lahko imeli pa manj težkih ur. Vse domače naloge naredim v šoli, doma le kaj berem ali prepišujem in ponavljam pesmico, če se jo moramo naučiti na pamet. Ne vem, kaj bi se dalo spremeniti.«

Gregor Matvoz, 3. razred, OŠ Gornja Radgona: »V šolo hodim peš, ker nimam daleč. Tu sem po navadi do 14.00, enkrat tedensko pa do 15.00. Všeč mi je, da se v tem času vse naučimo in si naredimo domače naloge, kljub vsemu pa bi šel raje prej domov oziroma se igral s prijatelji nekeje zunaj šole. Pri hrani ni sem bolj izbircen in ne maram vsega, kar skuhamo. Če je na primer zelje ali kakšna paradižnikova jed, isto po navadi skoraj vse pustim. Če bi o pouku odločal jaz, bi se le-ta začel okrog 9.00 in se končal kmalu po 12. uri.«

Ivan Sajko, ravnatelj OŠ v Kobilju: »Našo šolo obiskuje le 60 učencev od 1. do 8. razreda, zato moramo imeti kombinirani pouk. Ko se je v Sloveniji govorilo o ustanavljanju celodnevni osnovni šol, je bil naš kolektiv med prvimi, ki je spodbujal takšno obliko dela, ker je le-ta tudi zagotavljala boljše možnosti za obstoj naše šole, predvsem pa nekaj več učencem: le-ti so že itak prikrajšani, ker imajo kombinirani pouk, kar pomeni tudi veliko težje delo za učitelje. V anketi, ki smo jo v lanskem šolskem letu izvedli med starši, so se tudi oni 100-odstotno opredelili za COŠ. Imamo tudi hospitacije staršev pri pouku, da lahko vidijo in slišijo, kako delamo. Mislim, da učence zares navajamo k samostojnemu učenju in k večji ustvarjalnosti. Če nam bo zdaj ostal le 5-odstotni dodatek za delo v celodnevni osnovni šoli, pa bi morali ustrezneje vrednotiti kombinirani pouk. Za uspešnejše delo bi nujno potrebovali tudi telovadnico. V krajevni skupnosti smo sami poskrbeli za opeko, cement, les in plošče za streho, pripravljeni so že tudi načrti, toda brez pomoči širše družbene skupnosti vsega ne moremo postoriti sami.«

Franc Belec, ravnatelj OŠ v Radencih: »Res je, učenci naj bi vse šolske obveznosti opravili v šoli. Za to si tudi prizadevamo, toda zaradi pomanjkanja prostorov moramo oblikovati prevelike skupine učencev, telovadnica nam pozimi ne zadošča niti za redni pouk, ker jo moramo deliti tudi s Srednjo šolo za gostinstvo in turizem, in vse to nas ovira pri uspešnejšem uresničevanju koncepta celodnevne bivanja otrok v šoli. Starši nam večinoma povedo, da so zadovoljni, ker jih ne skrbi, kako je z njihovimi otroki, ko so v službi. Pedagoški delavci na razredni stopnji pa so seveda nezadovoljni, ker za povečan obseg dela in večjo odgovornost v času ne dobijo ustreznega plačila. Nekateri se kar sami zavzemajo za ukinitev takšne oblike dela. Ne vem, kako so lahko v redgonski občini vsem učiteljem izenačili učno obveznost na 24 ur tedensko. Mi smo se že doslej obnašali gospodarno, saj nismo zaposlili toliko ljudi, kot bi jih lahko glede na normative v času, tako da ukinitev te oblike niti ne bi bila velik problem. Drugo vprašanje pa je, kakšen korak nazaj to pomeni za otroke.«

Alojz Makoter, ravnatelj OŠ na Šafarskem: »Mislim, da imamo na naši šoli idealne prostorske razmere za celodnevno obliko dela. Ker imajo učitelji namesto 20 24 ur učne obveze, pomeni to 20-odstotkov večji obseg dela in mislim, da bi morali tudi dobiti toliko več sredstev, pa seveda tudi za večjo odgovornost. V celodnevni šoli sta namreč učenc in učitelj ves čas, to je okrog 9 šolskih ur, v medsebojnem procesu. Skupaj sta pri pouku, pri urah samostojnega učenja, interesnih dejavnostih in v prostem času. Ne razumem tega, kako smo lahko bili doslej hvaljeni in prejemali pohvale za uspešno izvajanje celodnevne oblike dela, zdaj pa se nam obeta ukinitev. In res jo bomo tudi sami predlagali, če za svoje delo ne bomo primer- no nagraceni.«

Kaj bi lahko k tem ugotovitvam, pogledom in razmišljanjem še dodali? Prav gotovo se kaže strinjati s tistimi, ki menijo, da je potrebno izvajati spremembe postopno, kajti če bi, denimo, v Pomurju hkrati ukinili oziroma preoblikovali vse celodnevne osnovne šole, bi ostalo brez zaposlitve okrog 60 pedagoških in drugih delavcev na teh šolah. Vsem prav gotovo ne bi uspeli najti službe drugje. Res pa je tudi to, da če nismo uspeli vsem zagotoviti možnosti za vsestransko izvajanje koncepta celodnevne šole, je potrebno nekaj spreminiti, kajti škoda je trošiti precejšnjo družbeno sredstva za nekaj, od česar ne moremo pričakovati toliko boljših rezultatov, kot jih sicer dajejo poldnevne šole z novim programom življenja in dela.

JOŽE GRAJ

Kaj bi spremenili učenci

Ko smo te dni obiskovali celodnevne osnovne šole v Pomurju, seveda ne bi bilo prav, če ne bi prisluhnili tudi učencem, torej tistim, zavojo katerih smo pred 12 leti začeli ustanavljati takšne osemletke. Njihova mnenja so različna — odvisno od tega, kako se v šoli počutijo, iz kakšne družine izhajajo in kakšna so njihova nagnjenja. Skoraj vsi pa si želijo krajše bivanje v šoli.

Blaž Colig, 7. razred, OŠ 17. oktobra, Beltinci: »V šolo se vsak dan pripeljem s kolesom, in sicer kmalu po 7. uri, s poukom pa začnemo ob pol osmih in ga končamo nekaj pred tretjo uro. Včasih mi dan v šoli hitro mine, večkrat pa se kar vleče, tako da že komaj čakam, kdaj bo konec. Če bi lahko odločal jaz, bi nekoliko skrajšal bivanje v šoli, da bi se lahko prej vrnil domov. Če pa naj ostane tako, kot je, potem pa bi si želel več telesnokulturnih dejavnosti. Včasih bi tudi spremenil jedilnik in pouk bi poskušal urediti tako, da se ne bi toliko selili iz učilnice v učilnico. Ko pa imamo ure samostojnega učenja, bi nas moralo biti manj, da drug drugega ne bi toliko motili. Naloge skoraj vedno naredim v šoli, učiti pa se moram večkrat tudi doma.«

Matjaž Šimonka, 8. razred, OŠ Jože Hedžet, Šafarsko: »Tudi jaz se vozim v šolo s kolesom, ker sem doma v okrog 2 kilometra oddaljeni Gibini. Okrog sedmih grem z doma, vrnem pa se okrog pol štirih. Včasih me sicer mika, da bi prej zapustil šolo, toda ne vem, kaj bi sam počel doma, ker sta starša zaposlena in se vrnejo iz službe približno ob istem času kot jaz. Zame je torej še kar prav, da imam kje biti in da nisem lačen. Se bolj pa bi bil zadovoljen, če bi bilo na urniku manj težkih predmetov in če bi imeli več prostega časa, ko smo lahko učenci sami. To je pri rekreaciji, ki traja 15 minut, in po kosilu, ko imamo prosti čas okrog 30 minut. Drugače pa je še kar zanimivo, saj se lahko vključimo tudi v različne prostovoljne dejavnosti. Jaz sem se odločil za foto in kemijsko-biološki krožek.«

Monika Bukovec, 8. razred, OŠ Edvard Kardelj, Kobilje: »Po mojem je v takšni šoli boljše kot drugod. Čeprav imamo kmetijo, je tudi staršem bolj prav tako, da vse šolske obveznosti večinoma naredim v šoli, tako da sem potem doma res prosta in jim lahko pomagam, kadar je treba. Zadovoljna sem tudi s šolskimi malicami in kosili, zato ne vem, kaj bi lahko spremenila. Malo nas je, in če ne bi imeli celodnevne osnovne šole, bi imeli vse ure kombinirani pouk, zdaj pa se lahko včasih ločimo. Pogrešam pa seveda primerno telovadnico, kajti sedaj si moramo pomagati ali s hodnikom ali z eno večjih učilnic.«

V skladu z določili Zakona o stanovanjskem gospodarstvu (Ur. l. SRS št. 3/81), Zakona o stanovanjskih razmerjih (Ur. l. SRS št. 35/82), družbenega dogovora o skupnih osnovah za usklajevanje družbenoekonomskih odnosov na področju stanovanjskega gospodarstva v SR Sloveniji (Uradni list SRS št. 15/81) in Pravilnika o pogojih in merilih za dodeljevanje stanovanj, kupljenih s sredstvi solidarnosti, in stanovanj, s katerimi razpolaga Samoupravna stanovanjska skupnost občine Gornja Radgona, objavljen v Uradnih objavah št. 26/84, ter sprememb in dopolnitev pravilnika, objavljenih v št. 6/85, 18/85, 8/87 in 25/87 ter po sklepu odbora za solidarnost skupščine Samoupravne stanovanjske skupnosti z dne 13. 9. 1988 razpisuje Samoupravna stanovanjska skupnost občine Gornja Radgona

NATEČAJ

za pridobitev stanovanj, kupljenih s sredstvi solidarnosti, in stanovanj, s katerimi razpolaga Samoupravna stanovanjska skupnost občine Gornja Radgona, prostih in zgrajenih v letu 1988

Upravičenci do solidarnostnih stanovanj so:

1. delovni ljudje, ki združujejo delo v temeljnih organizacijah združenega dela in delovnih skupnostih ter pri občanah, ki samostojno z lastnimi sredstvi opravljajo dejavnosti;
2. občani in družine, ki nimajo možnosti, da bi rešili svoje stanovanjsko vprašanje v organizacijah združenega dela in delovnih skupnostih;
3. občani, ki s svojimi skupnimi dohodki ne morejo rešiti svojega stanovanjskega vprašanja: upokojenci, invalidi, borci NOV, kmetje-borci NOV, vdove in pridobitno nesposobni otroci po vojni umrlih borcev, starejši in za delo nesposobni občani;

če izpolnjujejo naslednje splošne pogoje:

- da upravičenec za stanovanje ni imetnik stanovanjske pravice za primerno stanovanje ali lastnik primernega vseljivega stanovanja, prav tako pa tudi ne zakonec oz. oseba, ki z njim živi v izvenzakonski skupnosti;
- da ima upravičenec za stanovanje stalno bivališče na območju občine;
- da upravičenec oz. njegova družina doslej še ni ustrezno rešila stanovanjskega vprašanja;
- da upravičenec oz. njegov zakonec ali oseba, ki skupaj z upravičencem živi v izvenzakonski skupnosti, ni lastnik počitniške hiše;
- da upošteva socialno stanje upravičenca oz. članov njegove družine po merilih, ki veljajo za vse druge oblike pomoči, upošteva stališča, da naj vrednost premoženja ne presega 20 % vrednosti standardnega stanovanja, ki bi mu šlo po merilih družbenega dogovora;
- da upravičenec ali za delo sposoben član družine ni neopravičeno nezaposlen

Posebni pogoji, ki jih morajo izpolnjevati posamezna kategorije upravičencev za dodelitev solidarnostnih stanovanj:

- a) delovni ljudje, ki združujejo delo v temeljnih organizacijah združenega dela in delovnih skupnostih, so upravičenci do pridobitve solidarnostnega stanovanja, če izpolnjujejo naslednje pogoje:
 - da znesek skupnega povprečnega mesečnega dohodka na člana družine ne presega 55 % povprečnih mesečnih čistih OD delavcev v gospodarstvu v SR Sloveniji v letu 1987, to je 143.899.— din.
 - da samski upravičenec s skupnim povprečnim mesečnim dohodkom ne presega 65 % povprečnih mesečnih čistih OD delavcev v gospodarstvu v SR Sloveniji v letu 1987, to je 170.062 din.
 - da upravičenec-samohranilec s skupnim mesečnim dohodkom na člana ne presega 65 % povprečnih mesečnih čistih OD delavcev v gospodarstvu v SR Sloveniji v letu 1987, to je 170.062 din.
 - da mlada družina s skupnim mesečnim dohodkom na člana družine ne presega 70 % povprečnih čistih OD delavcev v gospodarstvu v SR Sloveniji v letu 1987, to je 183.144.— din (za mlado družino se šteje družina, katere noben zakonec ni starejši od 30 let in ima vsaj enega otroka).

- b) za občane in družine, ki nimajo možnosti, da bi rešili svoje stanovanjsko vprašanje v organizacijah združenega dela in delovnih skupnostih veljajo enaki pogoji, kot za delavce pod točko a.

- c) za upokojece, invalide in borce NOV, kmete-borce NOV, vdove in pridobitno nesposobne otroke padlih in po vojni umrlih borcev ter za starejše in za delo nesposobne občane ne veljajo omejitve pri višini dohodka, kot poseben pogoj za dodelitev solidarnostnega stanovanja, če pridobivajo stanovanja iz sredstev Skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja v SR Sloveniji, namenjenih za stanovanjsko gradnjo;

- d) za borce NOV in kmete-borce NOV ter vdove in za delo nesposobne otroke padlih in po vojni umrlih borcev NOV ne veljajo omejitve pri višini dohodka kot poseben pogoj za dodelitev solidarnostnega stanovanja tudi, če pridobivajo stanovanja iz sredstev dohodka temeljnih organizacij združenega dela in delovnih skupnosti ter sredstev odplačanih anuitet od kreditov, ki so bili dani za reševanje stanovanjskih vprašanj borcev NOV, če izpolnjujejo pogoje za pridobitev stanovanjske pravice na družbenem stanovanju

Za člane družine se v smislu pravilnika štejejo:

Zakonec ali oseba, katere dalj časa trajajoča življenjska skupnost z upravičencem ima po zakonu o zakonski zvezi in družinskih razmerjih enake pravne posledice kot zakonska zveza, otroci, posvojenci, starši upravičenca in njegovega zakonca, tisti, ki jih je upravičenec dolžan vzdrževati po zakonu in tisti, ki najmanj dve leti živijo z upravičencem v gospodinjstvi skupnosti.

Občinski center za socialno delo občine Gor. Radgona posebej preverja podatke o članih družine, ki živijo v življenjski oz. gospodinjstvi skupnosti z upravičencem in daje ustrezno mnenje.

Prosilci solidarnostnega stanovanja morajo v svoji vlogi podrobneje opisati svoje družinske razmere in priložiti naslednja dokazila

- a) upravičenci pod točko 1:

- vlogo za dodelitev solidarnostnega stanovanja (SPN—1),
- potrdilo o številu članov družinskega gospodinjstva (potrdi se na obrazcu vloge),
- potrdilo o dobi bivanja na območju občine in v stanovanju (potrdi se na obrazcu vloge),
- potrdilo o letnem dohodku vseh družinskih članov (potrdi se na obrazcu vloge),
- potrdilo o premoženjskem stanju oz. dohodku od tega premoženja (potrdi se na obrazcu vloge),
- zdravniško potrdilo o nosečnosti nad 4 mesece oz. zdravstvenem stanju;

- b) upravičenci pod točkama 2 in 3:

- vlogo za dodelitev solidarnostnega stanovanja (SPN—1),
- potrdilo o letnem dohodku vseh družinskih članov za preteklo leto (potrdi se na obrazcu vloge),
- potrdilo o številu članov družinskega gospodinjstva (potrdi se na obrazcu vloge),
- potrdilo o priznanju udeležbe v NOV (za udeležence NOV izda OO ZZB NOV Gornja Radgona),
- dokazilo o stopnji invalidnosti;

- c) upravičenci pod točko 1, 2 in 3:

- mnenje o upravičenosti za pridobitev stanovanja, ki ga dajo:
 - a) za zaposlene — organizacije združenega dela,
 - b) za upokojece — društvo upokojecev,
 - c) za invalide — društvo invalidov,
 - d) za borce NOV in kmete-borce NOV — občinska organizacija ZZB NOV,
 - e) za zaposlene pri zasebnih obrtnikih — občinska sindikalna organizacija,
- mnenje KS bo pridobljeno po uradni poti.

Vloge z vsemi dokazili je potrebno poslati na obrazcu SPN—1, ki ga lahko kupite v vsaki knjigarni, na naslov:

Skupna strokovna služba SIS materialne dejavnosti občine G. Radgona, Trg svobode 12, 69250 Gornja Radgona, do vključno 7. 10. 1988. Nepopolne vloge in vloge, prispеле po razpisnem roku se ne bodo upoštevale!

O rezultatih natečaja bodo udeleženci seznanjeni v 7 dneh po sprejemu prednostne liste na zboru uporabnikov skupščine Samoupravne stanovanjske skupnosti občine Gornja Radgona.

ABC POMURKA

Delovna organizacija

ZUNANJA TRGOVINA s. p. o.
Murska Sobota

ABC POMURKA — Delovna organizacija ZUNANJA TRGOVINA, p. o., Murska Sobota objavlja po sklepu delavskega sveta

razpis

del in nalog individualnega poslovnega organa — direktorja DO.

Za razpisana dela in naloge so določeni naslednji pogoji:

- visoka šola ekonomske smeri,
- aktivno znanje enega tujega jezika,
- zunanjetrgovinska registracija,
- 5 let delovnih izkušenj v zunanji trgovini, od tega vsaj 3 leta na delih in nalogah s posebnimi pooblastili in odgovornostmi,
- organizacijsko-vodstvene sposobnosti.

Kandidati za razpisana dela in naloge naj vložijo svoje prošnje v 14 dneh od objave, z vsemi potrebnimi dokazili o izpolnjevanju pogojev iz prejšnjega odstavka, na naslov ABC POMURKA — DO Zunanja trgovina, Murska Sobota, Lendavska ul. 9. Izbrani kandidat bo imenovan za dobo štirih let.

Prijavljeni kandidati bodo o izbiri obveščeni v 45 dneh od objave razpisa.

ABC POMURKA

KMETIJSKA ZADRUGA LENDAVA
Lendava o. sol. o.

HRANILNO KREDITNA SLUŽBA

HRANILNO-KREDITNA SLUŽBA LENDAVA

razpisuje:

na podlagi sklepa zbora delegatov naslednja dela in naloge:

RAČUNOVODJA HRANILNO-KREDITNE SLUŽBE LENDAVA

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje:

- višja ali srednja izobrazba ekonomske-finančne usmeritve
- delovne izkušnje: vsaj dve leti z višjo izobrazbo oz. vsaj tri leta s srednjo izobrazbo

Mandat za razpisana dela in naloge traja štiri leta. Kandidati naj pošljejo ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 8 dneh po objavi razpisa na naslov: Hranilno-kreditna služba Lendava, Partizanska 5, 69220 Lendava.

O izbiri bodo kandidati obveščeni v 30 dneh po roku za zbiranje ponudb.

DO POMURSKI ZDRAVSTVENI CENTER MURSKA SOBOTA dodatno

razpisuje:

- 5 štipendij za zdravnika
- 1 štipendijo za dipl. psihologa
- 1 štipendijo za zobotehnika

Prijave na obr. 8,40 z zahtevanimi potrdili naj kandidati pošljejo najkasneje do 30. 9. 1988 na kadrovsko službo DO Pomurski zdravstveni center, Murska Sobota, Arh. Novaka 2 b.

ABC POMURKA
Živnorojsko-veterinarski
zavod za Pomurje
Murska Sobota
Štefana Kovača 40

OBJAVLJA
na podlagi sklepa delavskega sveta

javno dražbo

za prodajo osnovnih sredstev:	Izklicna cena
1. Osební avto R 4 GTL, letnik 1983 (ni vozen)	920.000.—
2. Zastava 101 GTL 55, letnik 1984 (ni vozen)	1.900.000.—
3. IMV kombi 1600, letnik 1981 (vozen)	1.650.000.—
4. Traktor zetor 59-45 (dva pogona), letnik 1980 (vozen)	7.800.000.—

Javna dražba bo v **nedeljo, 25. 9. 1988, ob 10. uri** na dvorišču DO.

Ogled navedenih osnovnih sredstev je možen uro pred dražbo. Interesenti morajo plačati pred začetkom javne dražbe 10 % polog od izklicne cene osnovnega sredstva.

V ceno ni vračunan prometni davek.

ABC Pomurka
Živnorojsko-veterinarski
zavod za Pomurje
Murska Sobota
Komisija za delovna
razmerja

OBJAVLJA

prosta dela in naloge

nadkontrolor

za nedoločen čas s polnim delovnim časom

Pogoj:
kmetijski inženir, smer živnorojske, vozníški izpit B kategorije, poskusno delo 3 mesece, stanovanja ni.

Zaželeno je, da je kandidat z območja občine Ljutomer, Lendava.

Kandidati naj prošnje z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo na gornji naslov v 8 dneh po objavi.

O izbiri bodo kandidati obveščeni v 15 dneh po njej.

OBRTNA ZADRUGA LINDAU LENDAVA p. o., MOHORJEVA 2

TEL. 069/75-739 75-807, Ž. R. 51920-601-12568 PRI SDK LENDAVA
TELEGRAM: LINDAU LENDAVA, 69220 LENDAVA p. p. 17

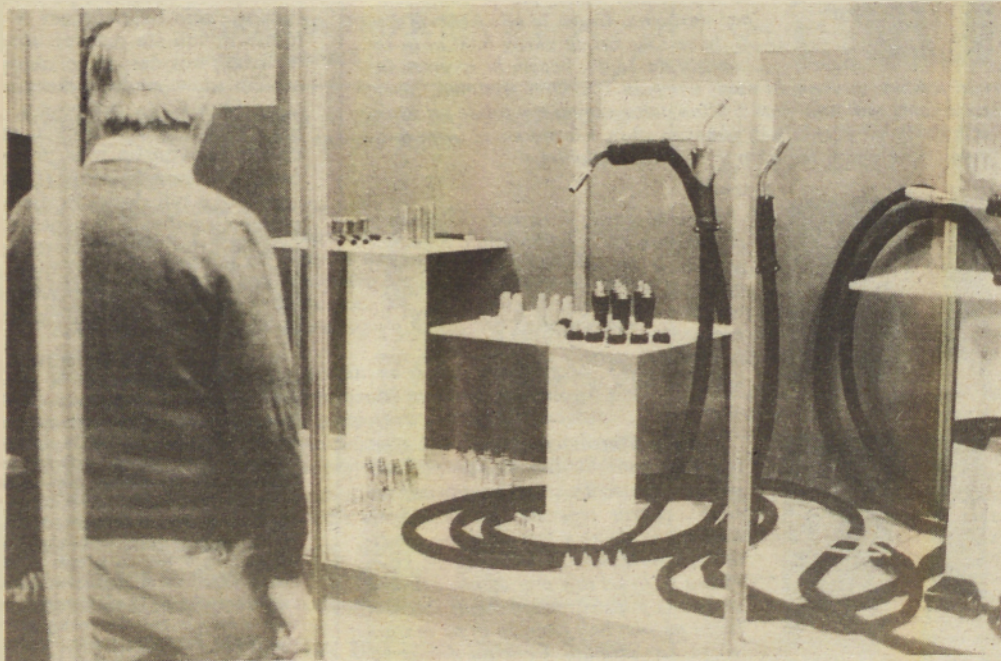
DEJAVNOST ZADRUGE:

- izdelava in predelava izdelkov iz kovin, lesa in plastičnih mas
- izdelava sestavnih delov za elektrotehnične naprave, tiskana vezja
- izdelava izdelkov usnjene galanterije
- izdelava izdelkov iz betona: betonski zidaki, betonski strešniki
- izdelava izdelkov iz poliestrskega betona: okenske police, zaoblíce
- izvaja vsa inštalacijska in končna dela v gradbeništvu: vodovodne inštalacije, centralno ogrevanje, prezračevanje in električne inštalacije, zidarska, tesarska, krovno-kleparska, slikopleskarska, keramičarska in steklarska dela, mizarska dela, polaganje lesnih oblog ter montaža notranje opreme

• **lindau** •
lendava

Zadruga je bila ustanovljena januarja 1984. leta. Združuje 100 obrtnikov raznih obrtnih dejavnosti. Zadruga z združevanjem samostojnega osebnega dela in vključevanjem lastnih strokovnih služb organizira, posreduje in izvaja končna dela v gradbeništvu, industrijsko kooperacijo za potrebe združenega dela ter opravlja razne storitve na območju vse Jugoslavije.

Obrtna zadruga Lindau se je predstavila tudi na nedavnem obrtnem sejmu v Celju.

DELAVSKE UNIVERZE
POMURJA

Vas vabimo,

da se vključite v eno naših oblik izobraževanja:

- OSNOVNA ŠOLA ZA ODRAŠLE
- VOŽNJA V CESTNEM PROMETU — smer voznik (G. Radgona, Lendava)
- UPRAVNO-ADMINISTRATIVNI TEHNIK (Lendava)
- VISOKA EKONOMSKO-KOMERCIJALNA ŠOLA (M. Sobota)
- TEHNIŠKA FAKULTETA (M. Sobota)

Organiziramo tudi različna usposabljanja za delo:

- STROJNIKI ENERGETSKIH NAPRAV — kurjači, kompresoristi
- STROJNIKI GRADBENE MEHANIZACIJE IN DRUGI GRADBENI POKLIČI
- VILČARISTI
- SKLADIŠČNIKI

Med letom pa bomo v dogovoru z ozdi in drugimi inštitucijami pripravili še več oblik strokovnega izobraževanja.

Izpopolnite lahko svoje znanje tujih jezikov:

- ANGLEŠČINE, za učence in odrasle
- NEMŠČINE, za učence in odrasle
- MADŽARŠČINE, za učence in odrasle
- LATINSČINE, za učence in diake
- ITALIJANŠČINE
- pa tudi svoje znanje SLOVENŠČINE za neslovence

Izvajamo še tečaje:

- STROJEPISA — začetni in nadaljevalni
- ŠIVANJA IN KROJENJA — začetni in nadaljevalni
- STROJNEGA PLETENJA
- RAČUNALNIŠTVA

V G. Radgoni se lahko pripravite na šoferski izpit v avto šoli.

Več informacij vam lahko damo seveda osebno, pisno ali po telefonu na:

	tel.
Delavski univerzi	
G. Radgona	74 054
Delavski univerzi Lendava	75 026
Delavski univerzi Ljutomer	81 758
Delavski univerzi M. Sobota	21 137

vsak četrtek
VESTNIK

30. SEPTEMBRA IN 1. OKTOBRA
DRŽAVNO TEKMOVANJE
TRAKTORISTOV-ORAVEC
V MURSKI SOBOTO

»TITOVA BRAZDA 88«

Tekmovanje traktoristov-oravec Jugoslavije za »Titovo brazdo« je postalo tradicionalno in letos bo že jubilejno 30. tovrstno tekmovalje. Žal je prav pred jubilejnim tekmovaljem prišlo do zapletov, saj je zaradi težav s finančnimi sredstvi Hrvaška odpovedala organizacijo in gostiteljstvo je prevzela Slovenija. Da je Zveza organizacij za tehnično kulturo Slovenije organizacijo državnega prvenstva zaupala Murski Soboti, ni slučaj, saj so se pomurski tekmovalci že doslej velikokrat izkazali na tovrstnih tekmovaljih, traktoristi ABC Pomurske pa bodo tudi letos sodelovali v ekipi Slovenije na tem prvenstvu. Pomurski traktoristi se ponajbolj s celotno vrsto republiških in državnih prvakov, sodelovali pa so že tudi na svetovnih prvenstvih.

V Mursko Soboti letos pričakujejo po osem tekmovalcev iz vsake republike in avtonomnih pokrajin, saj bodo tekmovalci razporejeni v štiri kategorije, v vsaki pa bosta nastopila po dva najboljša iz republiških in pokrajinskih tekmovalj. Pomerili se bodo v kategoriji traktoristov-oravec na težkih traktorjih s tribrzdanim plugom, v kategoriji oravec na lahkih traktorjih z dvobrazdnim plugom, v kategoriji mladincev do 27. leta v oranju z lahkim traktorjem z dvobrazdnim plugom, medtem ko se bodo ženske pomerile v oranju z dvobrazdnim plugom in z lahkim traktorjem.

Priprave na tekmovalje potekajo po načrtih, ekipe in gosti bodo v Mursko Soboti pripotovali že 29. septembra, 30. septembra bodo pripravili poligon in opravili teoretični preizkus znanja, praktični del tekmovalja pa bo v soboto, 1. oktobra.

L. Kovač

TRAKTORJI IZ IMT

Pod istimi pogoji kot doslej

Sredi minulega tedna je bila v Murski Soboti skupščina podpisnikov samopopravnega sporazuma o združevanju dela in sredstev z IMT Beograd. Da je ta največja jugoslovanska tovarna traktorjev letošnje skupščino pripravila prav v Pomurju, ni slučaj, saj sozd ABC Pomurka, še posebej pa Potrošnikova poslovna enota Agrooprema, zadnjih nekaj let uspešno sodelujeta, Agrooprema pa se je v zelo kratkem času razvila v enega od največjih slovenskih grosistov, ki prodajajo traktorje, motokultivatorje in priključna orodja te največje jugoslovanske tovarne traktorjev.

Kot nam je povedal Marko Nedeljković, direktor proizvodnje in prodaje v IMT, ta tovarna sodeluje s sedmimi prodajno-servisnimi organizacijami v Sloveniji in čeprav se je sošolska Agrooprema vključila med zadnjimi, je po obsegu prodaje zdaj že med največjimi tovrstnimi slovenskimi organizacijami. Beograjska Industrija motorjev in traktorjev naj bi po letošnjih načrtih v Sloveniji prodala 3.600 traktorjev, samo v prvih osmih mesecih letos pa jih je prodala že več kot 2.400.

Zaostrene razmere gospodarjenja niso obšle tudi te tovarne, ki izdelata 85 odstotkov vseh traktorjev, motokultivatorjev in priključnih orodij v Jugoslaviji, vseeno pa, kot pravijo, s prodajo nimajo težav. Zalag takorekoč ne

poznajo, saj vse izdelujejo za znanega kupca in tako tudi uspešno uresničujejo srednjeročni razvojni načrt, v katerem so zapisali, da bo letna stopnja rasti znašala 5,2 odstotka. Manjša akumulativnost v kmetijstvu v zadnjih letih se sicer nekoliko odraža na povpraševanju, zato se v večji meri usmerjajo v izvoz, v letu 1990 pa naj bi s prodajo na tujih trgih ustvarili že četrtno celotnega prihodka.

Zanimalo nas je, če v IMT zdaj, ko kupna moč pada, razmišljajo o kakšnih posebnih ugodnostih za kupce, vendar so nam povedali, da od začrtane poslovne politike zaenkrat ne mislijo odstopiti. Zaradi težav z lastnimi obratnimi sredstvi za tekočo proizvodnjo bi vsako podaljševanje plačilnih rokov ime-

lo za tovarno neugodne posledice, ki bi se navezadine morale odraziti v višji ceni njihovih izdelkov. Pa tudi potreba za to ne čutijo, saj ne poznajo niti enodnevni zalag, čeprav dnevno izdelajo 250 traktorjev in 500 priključnih orodij. V IMT izdelujejo traktorje moči od 28 do 517 konjskih sil, še vedno pa je največje povpraševanje po traktorjih IMT 539, na katere je treba nekoliko čakati, medtem ko sta pri ostalih traktorjih do 100 konjskih moči ponudba in povpraševanje izravnana. Močnejše traktorje pa delajo le za znanega kupca (predvsem za družbeni sektor) in jih je treba plačati ob naročilu.

Tudi v Potrošnikovi Agroopremi so s sodelovanjem z IMT zadovoljni, moti jih le, da tovarna ne pristaja na podaljšanje plačilnih rokov. Da je tovarna letošnje skupščino pripravila pri nas, potrjuje, da je medsebojno sodelovanje dobro, pravi direktor Potrošnikove Veleprodaje Alojz Režonja, to prilozilo pa smo izkoristili za pogleditev tega sodelovanja. Stike pa smo navezali tudi z drugimi poslovneži, saj se je na skupščini zbralo okrog 200 predstavnikov organizacij združenega dela iz cele Jugoslavije.

V Potrošnikovi Agroopremi bodo letos prodali od 500 do 600 traktorjev in 1.500 priključkov IMT, medsebojna realizacija pa bo tako že dosegla vrednost 10 milijard dinarjev. Potrošnikova Agrooprema živi s kmetij-

stvom, je del sozda ABC Pomurka, njena naloga je oskrba kmetijstva, zato odnosi niso vzpostavljeni le na tržni osnovi. Agrooprema že zdaj uspešno sodeluje z več kot 50 slovenskimi kmetijskimi

Ponudba in povpraševanje po kmetijskih strojih sta se v zadnjih letih normalizirala, pravi Andrej Šajnč iz Potrošnikove Agroopreme. Na traktor ni več treba čakati tako dolgo kot pred leti, proizvajalci pa bodo morali v prihodnje več skrbni namenjati tehnološki posodobitvi kmetijske mehanizacije. Res pa je, da postajajo traktorji za kmetje vedno dražji, čeprav devizna primerjava kaže nasprotno. Včasih je manjši traktor stal 10 tisoč nemških mark, zdaj je njegova cena padla na 8 tisoč mark, vendar povpraševanje se ni povečalo. To kaže na to, da cene kmetijskih pridelkov rastejo mnogo počasneje kot druge cene.

mi zadrugami, s katerimi skupaj načrtuje oskrbo. Ob pomurskem se je uspešno uveljavila na notranjskem in dolenskem območju, smelo pa načrtujejo tudi prodor na druga jugoslovanska območja.

Ludvik Kovač

Mladi zadružnik KZ Panonka Štefan Panker iz Brezovec

Med najboljšimi orači sveta

Pomurski traktoristi-orači se že vrsto let uvrščajo v sam jugoslovanski vrh, saj posegajo po najvišjih državnih naslovih. Poklicni traktoristi Kmetijskega gospodarstva Rakičan so osvojili že več republiških in državnih prvenstev, sodelovali so na svetovnih prvenstvih, spodbudno pa je, da se v zadnjem času z njimi uspešno kosajo tudi ostali traktoristi, predvsem mlajši, kar je porok za dobro in kakovostno brazdo tudi v prihodnje.

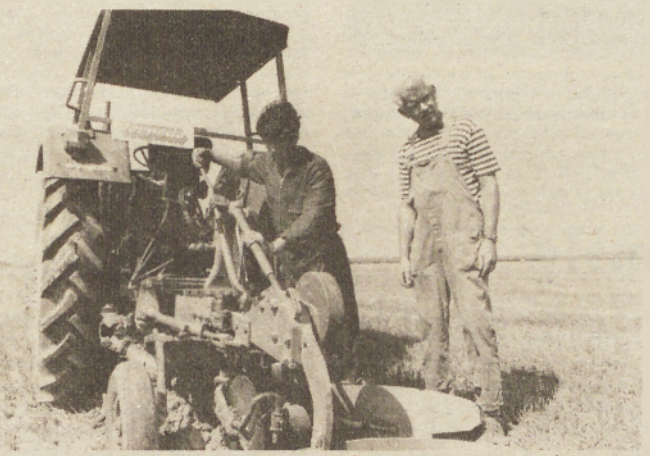
Mladi zadružnik Kmetijske zadruge Panonka Štefan Panker iz Brezovec je bil lani drugi najboljši orač na državnem prvenstvu in ta uvrstitev mu je prinesla tudi vstopnico za svetovno prvenstvo, ki je bilo v začetku septembra v Združenih državah Amerike. Že konec avgusta je skupaj s Sretanom Trnavcem, ki je bil lani najboljši orač v državi, odpotoval v Ameriko, kjer se je letos zbralo 50 najboljših oračev sveta iz 25 držav.

Potovanje na svetovno prvenstvo je bilo za Štefana veliko priznanje, obenem pa tudi prijetno doživetje, saj si dvotedenskega potovanja v ZDA sam skorajda ne bi mogel privoščiti. Vrnil se je s prijetnimi vtisi, saj je bila organizacija brezhibna, spoznal pa je tudi del tamkajšnjega kmetijstva, saj so obiskali več farmarjev, zadnji dan bivanja v Ameriki pa je bil Štefan tudi gost na eni izmed tamkajšnjih farm. Po 500 ali celo 1000 hektarjev polj obdeluje ena družina, po opremljenosti in tehnologiji pa daleč prekašajo naše kmetijstvo.

Štefan se je na svetovno prvenstvo pripravil doma, pri

tem mu je veliko pomagal izkušen traktorist Štefan Bukvič, prav tako pa tudi Lojze Avšič, ki je bil vodja naše ekipe in mednarodni sodnik na svetovnem prvenstvu. Predvsem velika praksa je potrebno za dobro oranje, pravi Štefan, vendar dodaja, da so mnogi drugi tekmovalci imeli mnogo boljše po-

na svetovno prvenstvo prav v ZDA in prvi dan, ko so orali na strnišču, osvojil 36. mesto, naslednji dan pa je v oranju na ledini zasedel 38. mesto. Čeprav se ni uvrstil v sam vrh, je z rezultatom izredno zadovoljen, saj je prekosil mnoge tekmovalce iz kmetijsko razvitejših držav. Štefan bo tudi letos so-

Štefan Panker se je na svetovno prvenstvo oračev pripravil doma, pri tem pa mu je veliko pomagal v svetoval tudi dipt. inž. agr. Lojze Avšič, ki je bil vodja naše ekipe in mednarodni sodnik na letošnjem svetovnem prvenstvu. Foto: B. Hegeduš.

goje za priprave. Nekateri so v Ameriko dopotovali že mesec dni pred začetkom prvenstva in trenirali na tamkajšnjih poljih, sam pa se je moral zadovoljiti s treningom doma. Na svetovno prvenstvo oračev se je pripravil s traktorjem torpedo, ki mu ga je dala na voljo naša tovarna, švedske pluge pa mu je preskrbela Panonka, za katero je uvrstitev Štefana Pankerja

deloval na državnem prvenstvu, kjer si prav tako obeta dobro uvrstitev. Če bi se mu tokrat uspelo uvrstiti na prvo ali drugo mesto, bi prihodnje leto potoval na svetovno prvenstvo na Norveško. Tega javno sicer ne napoveduje, vendar smo opazili, da je to njegova tiha želja in zaželimo mu, da bi se mu tudi uresničila!

L. Kovač

Napotki pred trgatvijo

Trgatev se približuje in vinogradniki postajamo nestrpni. Kljub lanskeletni toči, spomladanski pozebi (na nekaterih območjih prenaplajeno ocenjena) in suši je še vedno ostalo na trsih dovolj grozdja! Kakšno letino lahko pričakujemo?

Količinsko povprečno, kakovost pa bo zelo različna od vinograda do vinograda. Gniloba se je že začela pojavljati v prepoznanih vinogradih in ob daljšem deževnem vremenu bo marsikateri vinogradnik primoran trgati prej. Drugi večji problem na določenih legah pa je oidij, ki se je zaradi sušnega poletja močneje razširil predvsem tam, kjer je bila zaščita površna (slabo izvedena), ali vinogradniki v kritičnih obdobjih niso uporabljali vsaj enkrat do dvakrat pripravek bayleton. Namečeč cosan, kot najbolj razširjen pripravek proti oidiju, v teh dolgih presledkih med škropljenji ni deloval zadovoljivo. Grozdje v močno napadenih vinogradih je v celoti prevlečeno s sivo prevleko, začelo je pokati, dozorevanje takega grozdja je dosti slabše in na zapokane jagode se bo naselila tudi grozdna gniloba. Iz tega grozdja, se ne bo dalo »narediti« niti povprečnega vina. Vinogradniki, ki so uspeli očuvati grozdje zdravo, lahko čakajo nadpovprečno kakovostno letino, saj so sladkorne stopnje za ta čas kar precej visoke. (Glej-te konec sestavka!)

Ker se je že prejšnja leta dosti pisalo in na predavanjih v okviru Društva vinogradnikov Goričko govorilo o pripravi na trgatev, bi za to priložnost ponovili najvažnejše stvari. Da bi očuvali vse tiste dobre stvari, ki jih prinese s sabo grozd, in to ohranili v vinu, je potrebno:

— Imeti čisto in neoporečno posodo, stroje in prostore, ki pridejo v stik z grozdom in moštom. Zato je še zdaj čas, da temeljito počistimo klet in prostor, v katerem bomo mleli in stiskali. Iz prostorov izločimo vse, kar ne sodi vanje, klet prezačimo in dan pred trgatvijo lahko te prostore razkužimo. Zapremo vse odprtine in zažgemo 5—10 žvepljenih trakov na m² prostornine. Grozdne mlince prekontroliramo, okrušene dele lahko prebarvamo s posebno barvo, ki se uporablja v živilski industriji. Nove dele ovini, stare izsušene namakamo plesnive skrtačimo, temeljito operemo, najprej s hladno in potem s toplo vodo z dodatkom sode. Pri močni plesnivosti, ki se je zagrizla v les (dolge) je potrebno doge ostrugati in sod ponovno oviniti. Sode, ki smo jih čez leto suho konzervirali, vsaj dva do tri dni pred trgatvijo izpiramo s hladno vodo, da odstranimo okus po starem žveplu. Tak sod zatem lahko posušimo, lahko pa tudi mokrega zažveplamo, tik preden bomo vanj točili mošt.

Za mokro konzervirane sode je dovolj, če jih izplaknemo dva- do trikrat s hladno vodo, naprej ravnamo z njimi enako kot s suho konzerviranimi. Čistost in kakovost posode je eden bistvenih dejavnikov na poti za čim boljše vino, kar naj bi bil cilj vsakega vinogradnika-kletarja.

E. Novak, dipl. inž. agr.

Dozorevanje grozdja na Goričkem

Podatki so povprečni in naj služijo vinogradnikom na Goričkem samo kot orientacija za določitev roka trgatve za posamezno sorto. Meritve so bile opravljene 18. 9. 1988.

Sorta:	Povp. sladk. stop. v Œe
L. Rizling	64
Šipon	58
Beli Pinot	79
Sauvignon	80
OPOMBA: Volumske % sladkorja dobimo tako, da Œe delimo s 4 in odštejemo 3.	

Kmetje analizirali dosedanje delo

Na razširjeni seji upravnega odbora Slovenske kmečke zveze in Zveze slovenske kmečke mladine, ki je potekala v prostorih RK SZDL v Ljubljani, je bilo navzočih kar 80 aktivistov kmečke zveze iz vse Slovenije. Kmetje so analizirali vse dosedanje aktivnosti in ugotovili, da je z organiziranostjo pokritih domala čez 50 odstotkov slovenskega ozemlja ter da tudi število članov še zmeraj narašča (tačas 10.000). Predstavniki Pomurja so opisali svoje načine ustanavljanja, s tem da so ponudili pomoč tistim občinam, kjer je le-ta potrebna. Tako bodo imeli na ravni Pomurja regijsko podružnico, ki bo usklajevalni organ med posameznimi občinskimi kmečnimi zvezami ter bo omogočil hitrejši pretok informacij in same aktivnosti do republiškega kmečkega vodstva. Profesor Zagožen je podal predlog organizacijske sheme Slovenske kmečke zveze, ki bi v teh dneh dana v razpravo. Ker je omenjena stanovsko-politična organizacija samostojna, je razumljivo, da so na seji pomenili članarino, ki naj bi znašala borih 5.000 dinarjev po kmečkem gospodinjstvu, za vsakega naslednjega člana v gospodinjstvu pa 1.000 dinarjev. Tretjina teh sredstev naj bi ostala za dejavnost občinskih kmečkih zvez oziroma podružnic, drugo pa naj bi se odvajalo na republiško zvezo. V najkrajšem možnem času bodo izdelane tudi, kot se je še posebej zavzemal predstavnik radgonske kmečke organiziranosti Muhič, članke izkaznice.

Navzoči so bili opozorjeni, da kmetijske zadruge morajo klicati na temeljne kandidacijske konference, ko gre za evidentiranje novih članov za predsedstvo SRS in SFRJ, tudi kmete oziroma svoje zadružne svete in vse DPO, delujoče v zadrugi. Zadeva mora biti javna, TTK pa se lahko udeleži vsak kmet oziroma interesent. Na teh TTK lahko kmetje predlagajo svojega kandidata. Iz ljutomerskega primera je razvidno, da so marsikje osveščeni, vendar pa pravne službe in nesposobne sindikalne organizacije to ustavno in zakonsko pravico namerano zanemarjajo in se hočejo osveščeni pod vsemogočimi zrežiranimi izgovori maščevati. Toda kmetje, tokrat združeni v svojo zvezo, so močnejši in bodo vsake take zlorabe preprečevali. Slovenska kmečka zveza je tako imenovala svoje kandidate za člana predsedstva SRS, in sicer Franca Zagožna, Vinka Vasleta in Ivana Pučnika.

Uspešna akcija pomurskih kmetov, ki pridobivajo mleko, je svoj vrhunec doživela s sejo Občinske kmečke zveze Ljutomer, napovedjo mlečnega štrajka ter pozneje kompromisno, vendar na žalost trenutno rešitvijo s tovaršem štrajkam in domala razburkala slovenski kmečki prostor. Rezultati so znani, kmetje v Pomurju bodo prejeli dodatno plačilo 60 dinarjev za liter mleka

zaradi posledic ob suši, na ravni republike pa se je izboljšala tudi cena odkupljenega mleka. Kazalo bi, da bi Slovenska kmečka zveza skupno s tistimi, ki ji pripravljeno pomagati, direktor ljutomerske mlekarne je zaradi konkretnih dejstev nedvomno med njimi, zadevo trajno rešila. Slovenski kmetje, tokrat združeni v svojo organizacijo, so na seji tudi sprejeli pobudo ter kot organizacija pristopili k odboru za zaščito človekovih pravic. Sprejeli so tudi izjavo glede težav vinogradništva in vinarstva kot tudi glede prenove kmetijske politike. Najostreje so obsodili izjavo Cirila Ribičiča, ki je na posvetu izvršnih sekretarjev komitejev ZKS dejal, da naj bi federacija urejala temelje zadrugištva. Niti slovenska skupščina oziroma njeni predstavniki niti kdo drug ne more sprejemati političnih kompromisov, ki bodo na hrbtu slovenskih kmetov. Slovenska kmečka zveza tudi zahteva, da v zvezi s tem predsednik ustavne komisije, Miran Potrč, sprejme kmečko delegacijo na informativni pogovor. Na seji je sicer bil tudi predlog, naj se zahteva sklic izredne skupščine SRS oziroma da na redni skupščini na dnevni red ustreza točka. Toda navzoči so se zaenkrat odločili, da teh sredstev tačas ne uporabijo.

STRU

**FRANCEKOV
PREMIŠLAVANJE**

10 KETI JONČICA FLASTER

2100 2300 2500

MUTSI JONČICA

Prihodnje leto grem med posrednike.

Ti zaslužiš več kot pridelovalec.

Na osnovi sklepa časopisno-radijskega sveta Vestnika in Radia Murska Sobota slovenski program na seji 28. julija 1988 si Uredništvo pridruži pravico, da v skladu z Zakonom o javnem obveščanju, sprejeto vsebinsko zasnovano Vestnika in v skladu z materialnimi možnostmi objavo posameznega pisma, mnenja ali stališča odkloni, pisno skrajša, ali samo povzame družbeno pomembne odlomke. Kopij tekstov ne objavljamo.

Objava pisma, mnenja ali stališča še ne pomeni, da se uredništvo z vsebino strinja.

Pohujšanje v dolini radgonski

Razočarani moram avtorico pisma Pohujšanje v dolini Radgonski, Ireno Petek-Ferenc, objavljene v Vestniku 8. septembra, ker njeni »zaupni viri« niso točni.

Namreč: občinski komite ni posvetil svoje seje oceni tv dokumentarca o Krambergerju, pravzaprav seje občinskega komiteja v tem času sploh ni bilo.

Škoda pa, da »zaupni viri« avtorice niso seznanili s sejo predsedstva ZK 25. 08. 1988, kjer smo zelo odgovorno obravnavali polletne rezultate gospodarjenja v občini Gornja Radgona, sprejeli obvezujoče sklepe, katere je

zbor združenega dela na 21. seji v celoti potrdil.

Prav tako je »zaupni viri« niso seznanili, da smo na seji želeli obravnavati aktualna družbeno-gospodarska vprašanja današnjega časa v Jugoslaviji skupaj s predstavniki pobratene občine Mladenovac iz SR Srbije, pa so ti zadnji hip svoj prihod iz opravičljivih(?) razlogov odpovedali.

Glede oddaje o Krambergerju pa osebno nisem presenečen ali ogorčen, ker ga kot takšnega že dalj časa poznam, menim pa, da oddaja ni bila primerna.

Sekretar P OK ZKS
Gornja Radgona:
Branko Kurbus

»Hej, pojdite z nami!«

To je geslo ali zaščitni znak agencije Slovenijaturist. Vendar bo marsikateri od štirinajstih prevaranih potnikov dobro premislil, ali bo še kdaj šel z vami, spoštovani gostitelji Slovenijaturista iz Murske Sobot.

V soboto, 10. 9. 1988, nas je svet za kulturo pri Občinskem sindikalnem svetu Murska Sobota popeljal v Cankarjev dom v Ljubljani na ogled operne predstave Boris Godunov. Organizator prevoza je bil Slovenijaturist, ki je zagotovil poseben prevoz z vlakom. Ker se jim je zdelo zamalo, da bi ugotovili trajanje predstave, so kar na pamet določili vrnitev vlaka v Mursko Soboto ob 20.30. Predstava je trajala do 20.40. Ob izhodu iz Cankarjevega doma so nas obvestili, da je preložen odhod v Mursko Soboto

na 22. uro. Ko smo se nekateri (14 udeležencev) zbrali na navedenem peronu 15—20 minut pred določenim časom, smo bili nemalo presenečeni, ker ni bilo nikjer vlaka ne naših sopotnikov. Bili smo si že skoraj na jasnem, da je vlak že odpeljal. Kljub temu smo ga še vedno iskali po sosednjih peronih, ker nismo mogli verjeti, da je kaj takega mogoče. Železničar na postaji pa nam je potrdil že sluteno resnico, da je vlak že odpeljal. Po informaciji prometnika sem zvedela, da je bilo tudi na prometnem uradu sporočena spremenjena ura odhoda z 20.30 na 22.00. Ko se je ob 21.30 zbrala večina udeležencev, je vodil samovoljno ugotovili, da smo vsi navzoči in da vlak lahko odpelje ob 21.30, to je 30 minut pred dogovorjenim

časom. Do tega sklepa je prišel brez kakršnega koli preštevanja. Dvomim, da je sploh vedel točno število ljudi, ki jih je ugotovil, da mu je »zmanjkalo« 14 ljudi.

Kako smo se znašli ponoči ob 22^h v Ljubljani, brez kakršne koli možnosti vrnitve v Mursko Soboto, razen takšija, ne bom opisovala. Predlagam pa, da se v prihodnje držimo gesla Slovenijaturista: Premislite dvakrat, preden pojdete z nami! Upam, da poznavajo v Slovenijaturistu vsaj tisti del svojih obveznosti, ki jim v takih primerih nalaga povrniti nastale stroške prenočišča in prevoza.

G. Š.

P. s.: Moj naslov je na voljo v uredništvu časopisa

Ob razstavi ročnih del v Ljutomeru — Zakaj ogorčenost Turističnega društva Ljutomer

Ogorčenost TD Ljutomer ob razstavi ročnih del v Ljutomeru nas preseneča in hkrati žalosti. Gre za nevednost, zavist, ljubosumnost ali za namerno spodkopavanje pomena (OTZ) Občinske turistične zveze? Lažje bi nam bilo komunicirati, če bi se pisec članka podpisal v imenu TD Ljutomer. Prepričani smo, da večina članov omenjenega društva ne misli tako, kot je napisano v članku: Zakaj je tako?

Razstava je že davno mimo in zdaj bi bil primernejši čas za to, da bi več razmišljali o vseh turističnih prireditvah, ki so bile v občini, jih dobronamerno kritizirali, ocenjevali, predlagali boljše in izvirne rešitve. Občinska turistična zveza (OTZ) ni nezmotljiva, zato so možne tudi napake. Povsod se kaj najde, kar ni dobro. Tudi prireditve Prleški sejem ni brez napak. Delo vsakega turističnega društva (TD), ki prizadevno izpolnjuje program svoje dejavnosti, visoko cenimo in se veselimo vsakega uspeha, ki ga na področju turizma dosega. Res pa je tudi, da se TD ne more zadovoljiti samo s tem, kar je lani delalo in prirejalo. Program dejavnosti se mora ocenjevati, dopolnjevati in interesno bogatiti. Tudi na prireditvenem področju je tako.

Naloga OTZ ni omejena samo na povezovanje turističnih društev v občini, ima še vrsto drugih nalog. Ena pomembnih je tudi ta, da organizira ali sodeluje pri organizaciji vseh vrst kulturnih, zabavnih, družbenih in drugih prireditev.

V turistično ponudbo spadajo tudi prireditve in teh ni ravno dovolj na vrhuncu turistične sezone. Prav zaradi tega smo organizirali sklop turističnih priredi-

tev Turistični teden v Ljutomeru. Pozneje smo ta program razširili v turistične prireditve, ki jih prirejajo naša turistična društva. Prireditve, ki jih je predlagala in pozneje realizirala OTZ, so bile vključene v letni program. Program so sprejemali in potrdili delegati TD in drugih organizacij, torej tudi delegati TD Ljutomer. TD Ljutomer je imelo občni zbor veliko kasneje, kar ni bilo v skladu s poprejšnjim skupnim dogovorom in pomeni, da bi moralo prilagoditi ali vsaj upoštevati program OTZ pri sprejemanju svojega programa. Že veliko prej pa smo prireditve TD, ki so nam jih te posredovale, objavili v koledarju prireditev v Pomurju. Zato smo nenadoma odpovedali razstavo spominkov TD Ljutomer nadomestili z razstavo ročnih del. V tem primeru smo morali opraviti delo mi. Sprašujemo se, kdo je lahko ogorčen?

Z razstavo ročnih del nismo imeli namena, da bi ocenjevali tisto intimno ustvarjalnost naših ljudi v njihovem prostem času, marveč da to pokažemo zato, da se ti ustvarjalci seznanjajo, izmenjajo izkušnje, da bi k temu pritegnili še druge in navsezadnje, da se iz te množice eksponatov kaj novega in izvirnega izdvoji za spominkarsko razstavo ali kot spominek. Na takih razstavah je opaziti veliko elementov kulturne dediščine... Vsak človek si čim lepša in obogatit življenje in zakaj ne bi smel pokazati tega drugim? In na razstavi je vendarle bilo kaj videti. Pripravo in organizacijo razstave je vodila članica TD Ljutomer. Razstava je bila primerno obiskana. Res škoda, da niso prišli nanjo predstavniki TD Ljutomer ali vsaj komisija za spominkarstvo, si jo ogle-

dali, ocenili in potem sodili. Razstava je bila ustrezno reklamirana. Odprta je bila sedem dni. Veliko mladih in manj mladih si jo je ogledalo, v glavnem vsi, ki so obiskovali kinopredstave. O skromnosti razstave je težko soditi, če si je sam nisi ogledal. — Predsednik TD Ljutomer ima navado reči, ko gre za vključitev v kaj konkretnega, da ne more sprejeti naloge, ker da ima v društvu same starejše ljudi. Prav vodstvo pa mora prisluhniti željam in interesom svojih članov, da bodo zadovoljni in ustvarjalni. Mar ni prav taka razstava izvirna za te člane? In navsezadnje: razstava spominkov ni edina pot do dobrega spominka, so še druge metode in oblike in vsako, ki se pojavi, je treba dobronamerno sprejeti in ji dati možnost uveljavitve. Med ljudmi je več ustvarjalnega duha, kot si nekateri mislijo.

V občinski turistični zvezi smo prepričani, da je potrebno poživiti še skoraj preživele oblike dela nekaterih kreatorjev turistične dejavnosti, ki še vedno želijo delovati po ustaljenih in ozkih pogledih, niso pa pripravljene za dogovarjanje o širših skupnih interesih.

Zato so nam nerazumljiva nastopanja posameznikov v javnosti na način, ki razvrednoti širše družbene cilje, ki jih zastopa občinska turistična zveza.

Spoštovani člani TD Ljutomer, sami presodite o naših ravnanjih in dejanjih. Vse, kar smo delali med turistično sezono, je bilo namenjeno bogatitvi turistične ponudbe, oživitvi turistične utripa Prlekije in predstaviti prireditvene dejavnosti naših turističnih društev. Mislimo, da moramo še več delati na področju turizma, sicer slogan turizem nas bogati ne bo dobil željenega pomena. — Če pa menite, da smo vas vendarle nekoliko razjezili, nam to blagohotno oprostite. Prijateljstvo, tovarištvo in strpnost naj nas povezujejo v turizmu, nestrpnost in egocentrizem pa črtajmo iz naših odnosov.

Predsednik OTZ Ljutomer:
Erih Mohorko

KAJ RES NI REŠITVE?

To pisanje mi narekuje osebna prizadetost, ki ni le moja, ampak je prizadetost mnogih ljudi, starejših, mladih in otrok, obiskovalcev Pokrajinske in študijske knjižnice v Murski Soboti.

Sem vneta bralka knjig in redna obiskovalka splošnoizobraževalnega oddelka knjižnice, kdaj pa kdaj tudi pionirskega oddelka, ki se nahajata v grajskem poslopju. Tedensko srečujem tam ljubitelje knjig. Kar lepo število jih je. Njim je knjiga dragocena nuja v življenju vsakdana. In prav je tako, duhovna hrana je kultiviranemu človeku, predvsem pa tistemu, ki se šele oblikuje v kultivirano osebnost, prav tako potrebna kot telesna. Rekla bi, da včasih se bolj.

Vem, da je nam ljubiteljem knjig pot v knjižnico prav tako potrebna kot pot v trgovino, kjer si kupujemo vsakdanji kruh. Kdor je zrasel s knjigo in ob knjigi, četudi je bilo včasih kruha premalo, se ne čuti siromaka. Notranje bogaten se tak človek lažje spoprijema s tegobami življenja, ki jih je dandanes žal več kot kdaj prej. Osiromašiti človeka v duhovnem smislu, s tem, da mu odvzamemo knjigo, pomeni pahiti ga v praznino, v kateri se bo še bolj zavedal vsega hudega.

Kako najti željeno knjigo po vseh

kotih knjižničnih prostorov, predvsem pa v skladišču iz gore nagradenih knjig, ki jih ni mogoče sistematsko razvrstiti na police, kamor pravzaprav spadajo? Le izredni, dobri volji in domiselnosti knjižničarjev, predvsem pa njihovega dobremu poznavanju knjižnega gradiva, gre za hvalo, da smo bralci kljub nemogočim prostorskim razmeram v knjižnici kolikor toliko oskrbovani z zaželenimi knjigami.

A polic ni, ni prostora, kamor bi knjižničarji knjige z ljubeznijo in skrbjo razpostavili, da bi jih s pomočjo kataloga ali pa tudi brez njega z lahkoto našli in ustregli vedoželjnemu bralcu v najkrajšem času. Predvsem pa, da bi se tudi bralec sam znašel sredi knjig. Prostore torej potrebujemo, da bi vse te nagradene kupe knjig sistematsko razporedili na knjižne police, kot to zahteva strokovnost knjižničarskega dela. Da to ni lahko delo, ve vsi tisti, ki vsaj približno pozna delo v knjižnicah. Laikom se zdi, da je kaj enostavno položiti knjigo na polico, a včasih se jim mora zdeti kar neverjetno in nedoumljivo, kako lahko knjižničar najde željeno knjigo med nekaj deset tisoč knjigami v nekaj minutah ali celo sekundah. Zato je potreben sistem, je potreben pro-

stor. Če ga ni, se ta sistem porušil in knjižničar postane nemočen ob željah bralcev. Še sam se zgublja v kaosu knjig.

Kaj res ni rešitve? Kaj res mora priti do drastičnega ukrepa, ko bo Pokrajinska in študijska knjižnica zaprla grajska vrata za vse mnoge ljubitelje knjig iz Murske Sobot? In kaj bo z mladimi, ki vsak dan prihajajo v knjižnico, ker knjige nujno potrebujejo? S tistimi najmlajšimi, ki prihajajo po pravljice, in s tistimi večjimi, ki jim je knjiga nujno dopolnilo za učenje, ker je v šoli ne morejo dobiti? O nas odraslih mislim, da ne bomo nič manj prizadeti. Napisala sem zakaj.

Te dni se bo odločalo, ali bodo pristojni na občinskem vrhu našli rešitev za prostorsko stisko knjižnice v Murski Soboti. Morali bi jo najti. V imenu soboške kulture, o kateri občani pogosto tako omalovaževalno govorijo. Zaprtost knjižnice za soboške bralce — in teh je veliko, o tem govorijo knjižnične statistike — bo velik udarec ljubiteljem knjig, odraslim, mladim, otrokom, a tudi klofuta vsem tistim, ki poklicno skrbijo za soboško kulturo na odgovornih mestih v občinskem vrhu.

Kaj res ni rešitve? Marija Horvat
Murska Sobota

Odgovor RK SZDL in RS ZSS

Odgovor Mike Verbič na vprašanja, ki smo jih naslovili na Republiški svet Zveze sindikatov Slovenije in RK SZDL je poln sprenevedanja, zato moramo neke stvari dodatno pojasniti. Predvsem želimo povedati, da nam že predsedna stalno slepomišljenje in izgovarjanje nižjih funkcijarjev na višje in višjih na nižje! (»Kako so uresničili določilo volilnega pravilnika ter sprejete usmeritve, pa je odgovoren IO OO ZSS«) (Mika Verbič, Delo 27. 8. 1988). »RK ZSS je izdal navodilo... po katerem je lahko temeljna kandidacijska konferenca tudi zbor delavcev« (Stanko Klemen, sekretar zadrage Ljutomer—Križevci na sestanku mladinske organizacije v zadrugi...

Tako nam, brez njenega odgovora, kot Miki Verbič brez našega pisma, je bilo jasno, da 16. člen volilnega pravilnika DOLOČA sestavo TKK. V primeru Ljutomerske zadrage pa na TKK ni bila povabljeni mladinska organizacija, niti zadrugi svet (ki ga sestavljajo kmetje, člani zadrage). Še pomembneje od tega pa je, da bi, upoštevaje določila statuta zadrage o dvotretjinski večini v vseh samoupravnih organih zadrage, na TKK MORALO BITI vsaj dvakrat toliko kmetov, kot je bilo tam zaposlenih, da bi zadevo sploh lahko šli za TKK. Toda tam ni bilo niti enega kmeta, ker niso bili povabljeni. Ne-

kaj drugega je pravica vsakogar, da zadevi prisostvuje, predlaga, o čemer piše tov. Verbičeva. Problem je v tem, da bi kmetje MORALI BITI OBVEŠČENI o TKK, biti morajo povabljeni in tja bi jih tudi MORALO priti vsaj dvakrat toliko, kot je bilo zaposlenih, če naj zadevo imenujemo TKK.

Kaj o tem misli občinska volilna komisija v Ljutomeru? In še enkrat: Kaj o tem misli RS ZSS? Kako z zadrugami in prihodnje? Bodo v imenu zadrage predlagali kandidate le zaposleni v zadrugi, ne pa tudi kmetje? In če bo tako, boste pač rekli, da je odgovoren predsednik sindikata v zadrugi...

»V pravilniku piše, da je zbor delovnih ljudi lahko tudi TKK. Na posvetu s predsedniki osnovnih organizacij smo jim svetovali, da naj skličejo TKK ob obravnavi zaključnih računov...« (Marko Milič, sekretar občinskega sindikata, Vestnik 28. 4. 1988)

Marka Miliča prosimo, da javno pojasni, kateri člen katerega »pravilnika« določa, da je »zbor delovnih ljudi lahko tudi TKK!« Predvsem pa: kateri člen katerega pravilnika določa, da v primeru, ko je zbor delovnih ljudi TKK, na TKK v zadrugi ni potrebno povabiti niti zadragega sveta, niti mladinske organizacije, niti kmetov?

Glede na pojasnilo Mike Ver-

bič, da RS ZSS NI IZDAL NAVODIL... predlagamo, da pristojni organi zadruge razpravljajo o osebni odgovornosti Stanka Klemna, sekretarja zadrage, ki je zavajal mladinsko organizacijo zadrage s trditvijo, da JE RS ZSS IZDAL navodilo...

Pa še o predlogih in utemeljitvah! Predvsem pa, da smo si na jasnem — ne gre za predloge, pač pa za evidentiranje. Kot zgled: V KS Butale I so sklicali TKK. Obravnavali so evidentirane možne kandidate. Ni bilo nobenih problemov. Podprli so Janeza Stanovnika, to zapisali, odpasli — BREZ OBRAZLOŽITVE — in odšli v miru božjem domov. Zadovoljni oni, zadovoljne višje oblasti... V KS Butale II so prav tako imeli TKK. Niso podprli Stanovnika, pač pa Mojco Drčar Murko, in ker je pač tudi to ime prišlo od zgoraj, je nekako šlo tudi brez obrazložitve. Toda krajani so ohrabreni z vsesplošno demokratizacijo, ki bo čez nekaj mesecev dosegla svoj vrh v tajnem vojaškem procesu, še dodatno evidentirali Vinka Vasleta. Ker imenovani tovariš ni prišel na listi od zgoraj, morajo to krajani razložiti. Zakaj? Po našem mnenju bi bilo potrebno podpora Stanovniku veliko bolj utemeljiti kot podporo Vasletu. Pa pustimo to! Gre za to, da volilci (če v našem sistemu sploh lahko govorimo o volilcih) lahko do onemoglosti pritrjujejo predlogom od zgoraj, ne da bi to morali utemeljevati. Če pa si volilci »izmislijo« novo ime, morajo to utemeljiti. Zakaj neki? Kdo pravi, da so predlogi iz vrha a priori boljši. Te utemeljitve vendar pomenijo omejevanje pravice do evidentiranja, poleg tega so pa povsem irelevantne za odločanje v nadaljnjih fazah. Irelevantno za volilce v KS Butale III je zakaj (obrazložitev) so volilci iz KS Butale II evidentirali Vasleta. Namesto tega pa je še kako relevantno, kakšen program ima Vasle, in če ga sploh ima.

Pravila OK ZSMS določajo, da predsedstvo mora VSE evidentirati za funkcijo v OK pozvati, naj napišejo program. Na predlog kandidatske liste je uvrščen vsak, ki je napisal program. Program vseh evidentiranih se pošlje v sestavne dele OK in na podlagi programov se tudi določajo kandidati ter opravilo volitve. Kaj imajo tu iskati nekakšne obrazložitve evidentiranja? Tovariši in tovarišice v RK SZDL, razmislite o tem!

Za konec pa vas na RK SZDL prosimo še dveh odgovorov: 1. Ali ste od OK SZDL Ljutomer dobili obrazložitev za Vasleto? Če ste, potem vprašujemo OK SZDL, kako so morali napisati to obrazložitev, če pa po izjavah njihovega predsednika v KZ Ljutomer o Vasletu niso nič vedeli.

2. Če obrazložitev ne bi dobili, ali bi tudi potem RKK sploh odločala o uvrstitvi Vasleta na kandidacijsko listo? Če bi (in k temu jo je po našem mnenju zavzovala odločitev OK Ljutomer), zakaj potem obrazložitev?

V Ljutomeru, 6. 9. 1988
Za OK ZSMS Ljutomer sekretar:
Roman Plohl

AMD Štefan Kovač Murska Sobota objavlja

javno dražbo

prodajo voznega traktorja IMT 533.

Dražba bo v ponedeljek, 26. 9. 1988, ob 12. uri na dvorišču AMD Murska Sobota.

TABOROV JUBILEJ

TABOROV POMEN ODMEVA DO DANES

Kakšen je bil pravzaprav pomen prvega slovenskega tabora? Lahko ga ocenjujemo z dveh zornih kotov: njegova ocena v tistih časih in ocena z zgodovinsko odmaknjenostjo vse do danes. Pogledimo, kako so pomembnost tabora ocenjevali leta 1868; takrat so se namreč že dobro zavedali, da so prav oni (Ljutomerčani) začeli z množičnimi političnimi shodi. Pravi namen Ljutomerskega tabora je bil v tem, da se je v prošnjo za dovolitev postavila kot prva točka »deželna skupina slovenska«, preveč jasno izrečen za graško namestništvo. V poročilih o Ljutomerskem taboru, ki je »vreden popolnoma, da se zapiše z zlatimi črkami v slovensko zgodovino«, se želja po Zedinjeni Sloveniji ni niti prikrivala. Tako se je pisalo, da je bil 9. avgust »važen, zgodovinski imeniten

lo breme gospodarskega in socialnega izkoriščanja.

Zato ni nič slučajnega, da so se prav na Štajerskem najhitreje politično radikalizirale ljudske, zlasti kmečke množice in da so prav tu dobili močno podporo demokratični in napredni ljudje v slovenskem narodnem gibanju, ki so pozivali Slovence v bolj pogumno in odločno borbo ne le za njihove narodne pravice, marveč tudi za gospodarske in socialne zahteve kmečkega ljudstva. To gibanje slovenskega kmečkega ljudstva in drugih ljudskih množic, zlasti mladine, potemtakem ni bilo samo narodnoosvobodilno, ampak tudi demokratično in socialno. Tabori — zlasti Ljutomerski — niso oznanjali gesla enotnosti za vsako ceno. Nasprotno, dober del taboriskih množic, zlasti pa najnaprednejši del demokratične mladine je bil pripravljen tudi na razkol, ki naj bi osvobodil slovenski narod pogubnega vodilnega vpliva konzervativnih in cesarju zvestih krogov v tedanjem slovenskem političnem vodstvu. Čeprav ne v popolnoma dognani obliki je taborso gibanje izdelalo celovitejši demokratični koncept programa slovenskega narodnega boja, v njem obnovilo že skoraj pozabljeno zahtevo po zedinjeni Sloveniji.

Tabori so spontano razglasili, da je vir moči slovenskega naroda boj ljudskih množic in njihovo demokratično odločanje. Skoraj simbolično je, da so na taborih prvič po kmečkih punih slovenske ljudske množice glasovale za predlagane programe in s tem zavestno prevzemale odgovornost za njih uresničevanje. Zato taborso gibanje ni bilo samo narodnoosvobodilno, temveč tudi demokratično in socialno gibanje kmečkih in drugih osnovnih plasti slovenskega ljudstva.

Taborso gibanje je prineslo slovenskemu narodu mnogo pomembnih uspehov. Predvsem je izbojevalo v okviru Avstro-ogrske monarhije veliko močnejšo politično pozicijo, saj je vrsta koncesij, ki jih je v naslednjih letih in desetletjih avstro-ogrski režim moral dati Slovincem in tako ustreči slovenskim narodnim zahtevam, nedvomno zlasti rezultat takih okrepljenih pozicij slovenskega naroda. V hudo krizo je pognalo tudi tradicionalno konzervativno klerikalno politiko ter je njene vodilne kroge prisililo, da so delno spremenili to politiko in jo bolj prilagajali demokratičnemu gibanju množic. Še v večji meri pa velja to za politiko liberalnih meščanskih krogov v slovenskem narodnem gibanju. Tako je taborso gibanje v precejšnji meri demokratiziralo in tako rekoč »moderniziralo« celoten politični ustroj slovenskega naroda.

Toda pot za uresničitev demokratičnega in narodnoosvobodilnega programa taborov je bila še dolga in težavna. Doba taborov je bila sicer izredno pomembna, toda kratka. Deloma zaradi reakcionarnega policijskega terorja, deloma zaradi strahopetnosti, oportunitizma in odkrite izdaje odločilnih krogov meščanskega liberalizma, ki so se ustrašili tako dunajske vlade kakor radikalizma slovenskih kmečkih množic, je bilo slovensko taborso gibanje po letu 1871 praktično zadušeno.

Taborso gibanje je prineslo politično in gospodarsko korist liberalnemu meščanstvu, ki pa ni bilo sposobno dati slovenskemu narodu tisto, kar bi moralo, saj ga ni znalo dosledno voditi po poti stalnega in množičnega boja za nacionalno osvoboditev. Šele organizirano osvobodilni fronti in s Komunistično Partijo na čelu je slovensko ljudstvo končno uresničilo tudi tiste narodnoosvobodilne zahteve taborskega gibanja, ki jih je slovenska buržoazija mnogokrat izdala. Ustvarjena je zedinjena Slovenija in vzpostavljena je svobodna Socialistična republika Slovenija v enakopravni skupnosti z drugimi jugoslovanskimi narodi.

(KONEC)

S SVOJE PERSPEKTIVE

Spoznala sta se v Pekingju, kjer je bila Sobočanka Jana Rošker na dveletnem izpopolnjevanju. Na Dunaju je študirala sinologijo, vedo o kitajski kulturi, in potem jo je odkrivala v živo, v daljni deželi, kjer je spoznala svojega moža Hua Quinga, ki je tačas na Centralni akademiji končeval študij umetnosti. Zdaj razstavlja v Ljubljanski — Temeljni pomurski banki v Murski Soboti in odprte razstave je bilo priložnost za pogovor v troje. Zanimiv zaradi izjemne melodijske in mehkebe nam tujega jezika, ki ga Jana tako z lahkoto govori in dokazuje, da se ga da naučiti obenem pa zblizati dve tako različni kulturi.

»Hua Quing slika v glavnem na tradicionalnem riževem papirju, ki se pri nas v Evropi praktično ne dobi, in sicer s kitajskim tušem. To je vrsta tuša, ki je narejen iz črnega kamna in je značilen le za Azijo, uporablja pa tudi kitajske in nekaj evropskih čopičev, ki se pri nas uporabljajo predvsem za oljno slikarstvo. Slike so podolgovate, kot je to kitajska tradicija, in so naslikane na riževem papirju, pravzaprav dveh, s tem, da je eden raven, drug pa zmečkan, na oba pa se potem izrisujejo različne oblike. Ta rižev papir, ki ima drugačne lastnosti kot evropski, se potem z naravnim lepilom nalepi na trdnjaki, svilen papir in tradicionalnih kitajskih slik ni treba po navadi niti uokvirjati.« je Jana Ljubljano prevedla odgovor svojega moža, ki smo ga spraševali o njegovi tehniki slikanja del, ki so od vrha pa do tal in razstavljeni v sejni sobi in poslovnih prostorih.

Hua Quing

Sodi k mlajši generaciji sodobnih kitajskih slikarjev. Rojen je bil 1. 10. 1962 v mestecu Huaibei, ki je eden pomembnejših krajev province Anhui, ki se razprostira v osrčju Kitajske. Po končani srednji šoli, katero je obiskoval v Hefei, glavnem mestu iste province, je v prvem roku napravil sprejemni izpit za Centralno akademijo uporabne umetnosti v Pekingju, kjer so med dvesto kandidatov sprejeli samo dva. Po štirih letih študija na tej ustanovi je diplomiral (julij 1986). V zadnjih letih je široko po Kitajski sodeloval pri različnih razstavah, večjemu krogu poznavalcev umetnosti pa se je prvič predstavil s samostojno razstavo radirank v Pekingju leta 1986.

V vseh delih mladega umetnika je zaslediti težnjo po sinetzi tradicionalnega kitajskega slikarstva z elementi moderne umetnosti, ki je tudi v sodobni Kitajski pod močnim vplivom zahodnih stilističnih smernic. Pravilno ter zmerno sprejemanje teh smernic bi kulturno življenje starodavnega »Cesarstva srednje zagotovo moglo v marsikaterem pogledu obogatiti, istočasno pa pomeni nepremišljena in modno pogojena uporaba teh smernic tudi nevarnost izgube »korenin« oziroma kulturne identitete.

Jana Rošker in Hua Quing pred razstavljenimi deli v sejni sobi Ljubljanske — Temeljne pomurske banke v Murski Soboti.

rih Ljubljanske — Temeljne pomurske banke.

Za posebno tehniko so seveda potrebni tudi posebni čopiči, bolj okrogli so kot evropski in zato dajejo (po slikarjevem občutku) več možnosti izražanja, predvsem pa natančnosti, oziroma je z njimi mogoče natančneje slikati. Ker je veliko primerjav, kadar gre za tako različni kulturi, kot sta evropska in kitajska, je bilo zanimivo prisluhniti, kakšno je njegovo gledanje na evropsko likovno umetnost oziroma njegovo doživljanje te umetnosti tukaj.

Na kitajskem se vsak umetnik, posebej pa vsak študent likovne

umetnosti mora srečati z evropsko umetnostjo, ker ima ta miselnost in kultura trenutno zelo velik vpliv na kitajsko stvarnost in se je ta vpliv, ki je tudi odvisen od ekonomije, začel že v dvajsetih in tridesetih letih tega stoletja. Vmes je bil sicer prekinjen z zaporo Kitajske v času kulturne revolucije, zdaj pa se je ta vpliv ponovno okreplil. Tudi na Centralni akademiji v Pekingju se študentje morajo (če se hočejo ali ne) sproti seznanjati z evropsko umetnostjo in zato je veliko elementov evropskega tudi v njegovih slikah, čeprav ne bi mogel reči, da mu je prav vse všeč.

Na otvoritvi, predvsem pa v nevezani besedi kasneje, je bilo slišati veliko zanimivega o izkušnjah obeh. Prav posebej pa je slikar na vprašanje o iskanju svoje perspektive omenil, da je to vprašanje objektivnosti in subjektivnosti. »Svojo perspektivo pa sem našel in zame ne velja, da mora biti drevo ali roža, ki je blizu, večja od tiste, ki je daleč ali vsaj dlje,« je močve besede prevedla žena, oba pa sta si očitno blizu, ne le zato, ker je ona edina vez oziroma posrednik na tleh, kjer kitajščine skoraj nihče ne razume, zato pa vsak sprejme širok nasmeh in Hua Quing je nasmejan človek.

»Težko si predstavljam, da bi se lahko kdaj kregal in povzdignil svoj glas,« je pripomnil eden navzočih na otvoritvi, ki je bila neobičajno doživljaj delčka kitajske kulture in stika, ki ga je vzpostavil umetnik preko naše rojakinje, ki je zdaj spet na daljnem Kitajskem, njene korenine pa jamstvo, da se bomo še kdaj srečali na domačih tleh. Čeprav je Kitajsko zelo daleč, in Evropa v kitajčevih očeh tako drugačna.

Brigita Bavčar
Foto: Nataša Juhnov

kulturni koledar

PETEK, 2. SEPTEMBRA
LJUTOMER — V Domu kulture bo ob 20.00 nastopila Akademsko folklorna skupina France Marolt iz Ljubljane.

razstave

MURSKA SOBOTA — V galeriji kulturnega centra Miško Kranjec sta na ogled dve razstavi. V mali dvorani so razstavljene Kranjčeve knjižne izdaje in rokopisi v murskosoboški knjižnici, katere vodja Jože Vugrinec je v sredo, 21. in 28. septembra, med 17. in 18. uro na razpolago, da obiskovalce seznanja z razstavljenim. V veliki dvorani pa so razstavljena dela Ivane Kobilce in Ferda Vesela, ki jih posreduje Narodna galerija iz Ljubljane, vodeni ogled pa opravlja vodja soboške galerije Franc Obal.

RADENCI — V razstavnem salonu hotela Radin v Radencih razstavljajo svoje stvaritve člani društva likovnih ustvarjalcev LIKOS: Ernest Lulik, Ignac Meden, Adolf Pen, Jože Puhan, Pero Stojanovič, Lojze Veberič in Jože Vidonja.

Neodvisno gledališče Guliver predstavlja monodramo SLOVENAC; tekst: Feri Lainčček, režija in izvedba: Milivoj M. Roš, tehnika: Janko Lešnik. Predstava sta omogočili Trajna delovna skupnost samostojnih kulturnih delavcev Guliver iz Murske Soboti in Opekarna Ptuj. Premiera bo 23. septembra v Kulturnem centru Delavski dom v Zagorju ob Savi ob 20. uri.

Pobuda

Novice o stečajni založbi Delavska enotnost, ene programsko najbolj pestrih in kakovostnih založniških hiš na Slovenskem, so nas seveda prižadele. Še posebej pa nas je razočaralo dejstvo, da zaradi napovedane likvidacije te založbe ne bo izšla že dolgo pripravljana in napovedana monografija našega rojaka, mojstra fotografije Jožeta Kološa. Kotikor smo namreč lahko uradni izvedli pri založbi Delavska enotnost, je bila monografija tako rekoč pripravljena za tatis, zdaj pa bo ves ta material najverjetneje obtičal v predalih.

Naj spomnimo: Jože Kološa-Kološ se je rodil 1920, v Murski Soboti. S fotografijo se je začel ukvarjati že v rani mladosti; pomočniški izpit je opravil v Ljubljani, mojstrski izpit v Sopronu, kasneje je dobil status svobodnega umetnika. Pripravil je več kot štirideset samostojnih razstav fotografije, prejel številne nagrade in priznanja. A na tem mestu želimo posebej poudariti in predlagati: Jože Kološa-Kološ je s svojim fotografskim aparatom spreminjal Prekmurje vse od leta 1938 naprej. Z njim je iztrgal pozabi neštete utrine in pejsaže iz tega okolišja, ki bi bili sicer za zmeraj pozabljeni. Zato je verjetno povsem razumljiv poziv, da se prav Prekmurci pridružimo pobudi za tatis njegove monografije.

V skladu z našim geslom Za domovino z razumom naprej dajemo torej pobudo za ustanovitev iniciativnega odbora, ki bi po svojih močeh prispeval k temu, da bi monografija Jožeta Kološa vendarle izšla, njemu in vsem nam v ponos.

Kajžerova mladina
Murska Sobotica

ZA SLOVENSKO IDENTITETO

— Rado Bordon: —

TABORSKA PESEM

Torkov dopoldan je bil v Ljutomeru kulturni. Ker se je obetal dež, ni potoval na Miklošičev trg, ampak v Domu kulture, kjer je bila prireditvena dvorana skoraj pretesna za vse učence in njihove učitelje ter vabljen. Med njimi je bil pesnik Rado Bordon, ki je v počastitev 1. slovenskega tabora v Ljutomeru napisal Taborsko pesem. Tako kot večino drugih pa je interpretiral igralec Boris Kralj, ki je že v uvodu prireditve navdušil s Prešernovo Zdravljico.

Na slovensosti je zapel deklški pevski zbor Ljutomerske gimnazije, upravičen aplavz pa požel tudi nonet z Razkrižja s svojo nežno glasovno ubranostjo. Prav nič nežne, ampak zelo neposredne in politično oharvane pa so bile pesmi Rada Bordona, ki so bile predstavljene na primerno prepričljiv in duhovit način. Lasten izkušencu igralcu in avtorjevemu prijatelju, ki očitno dobro pozna njihovo vsebino. Tudi Pesmistično diagnozo — pesem o položaju Slovencev in slabem gospodarskem stanju v Jugoslaviji, ki jo je avtor sam prebral, ves čas pa na odru z mimiko spremljal tudi druge pesmi in epigrame. Enega smo si posebej zapomnili: »Naša družba je preveč senilna, da bi lahko bila civilna!« saj ima v sebi veliko resnice.

Kulturni dopoldan je organizirala Občinska matična knjižnica Ljutomer, njena voditeljica Jelka Godec je v njem opozorila na tradicijo čitalnice in v krajšem kronološkem pregledu podala njeno zanimivo zgodovino, ki ima neposredno zvezo z jubilejem tabora, ob njem pa je pomembna pridobitev za to kulturno institucijo (ki razpolaga s knjižnim fondom 33.000 knjig) prenovljen pionirski oddelček. Lično urejen v helem in s policami, do katerih imajo dostop najmlajši med bralci, bo gotovo pritegnil marsikatero obiskovalca in mu, tako kot je med drugim dejala Miša Sepe, predstavnica NUK-a (Narodne in univerzitetne knjižnice) iz Ljubljane, pripomogel, da bo preko knjig začel misliti s svojo glavo. Misel si kaže zapomniti in jo sprejeti predvsem tam, kjer neumnost prevladuje nad znanjem, tako kot si je vredno zapomniti osti Bordonovih pesmi, recitiranih ob pravem trenutku in na pravem mestu — v Ljutomeru ob 120. obletnici 1. slovenskega tabora — da Slovenci ne pozabimo na svojo identiteto.

Brigita Bavčar

Na kulturni prireditvi v Ljutomeru, v počastitev 120. obletnice Prvega slovenskega tabora, 13. septembra 1988, ob 11. uri dopoldne, prebrač slovenski odrski umetnik BORIS KRALJ.

NAŠI DOMAČI MILJENČKI

Morski prašiček potrebuje nežnost

Ni rad sam, srečen je, če ima družbo. V svoji pradedovini, Južni Ameriki, živijo morski prašički v celih kolonijah. Od tam so jih najverjetneje v 16. stoletju prinesli španski osvajači s seboj v Evropo. Pri nas so postali priljubljene domače živali zlasti v družinah z otroki. Pogosto imajo ljudje po enega morskega prašička, a le redki vedo, kako živalci godita nežnosti in družbi. Kdor bi rad gojil vsaj dva prašička, naj se odloči za samice. Te se mnogo bolje razumejo med seboj kot samci. Ti mali glodaleci so skromni. Dobro se počutijo v kletki, katere vrhnji del naj bi se dal sneti, obišče pa naj bi bilo iz rešetk. Velikost kletke naj bi bila najmanj 80 x 60 x 50 cm.

Morski prašiček je strog vegetarijanec. Rad ima trdo hrano, saj je glodalec. Rad gloda celo veje, sicer pa mu dajemo zrnje, trd kruh, ki pa ne sme biti plesniv, zelenjavo in sadje ter travo in seno. Smemo morskega prašička kopati? Vzemimo mehko gobo in mu rahlo zdrgnimo mehki kožček. Nato živalco otrimo z mehko brisačo in jo odnesimo na toplo.

Gobarska sezona se je začela

Zastrupitve z gobami

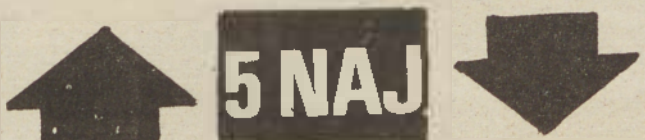

Gobarska sezona se je začela, gobarji izkoristijo prosti čas za dolge sprehode po gozdu. Biti pravi gobar, pomeni, poznati večino gob, še posebej pa strupene, ki se jih je treba izogibati. Žal pa gobe iščejo tudi ljudje, ki jih ne poznajo, oziroma le nekatere, in zato prihaja do zastrupitev.

Zakaj se ljudje zastrupljajo z gobami? Vzrokov je vsekakor več. V starejših gobarskih knjigah lahko najdemo še stara pravila, kako je mogoče strupene gobe ločiti od užitnih. Teh pravil se ponekod še vedno držijo. Tako so po teh pravilih strupene gobe: če počrtnijo srebrno žlico, če na prerezu pomodrijo ali kako drugače spremenijo barvo; če v ustih pečejo in grenijo; če so rdeče ali zelene. Strupenih gob se najbolje obvarujemo tako, da poznamo gobe in razločujemo strupene od nestrupenih.

Naše najbolj strupene gobe so tri vrste mušnic. Zelena, konicasta in pomladanska. Prav te gobe povzročajo pri nas največkrat smrtne zastrupitve. Tudi pomladanski in orjaški hrček sta zelo nevarni strupeni gobi. Na sliki zelena mušnica.

RADIO MURSKA SOBOTA

Glasbena lestvica Radia Murska Sobota, ob petkih v oddaji 21 232.

1. Fefka — Prerod
2. Boy — Sabrina
3. Nora noč — Brane Drvarič
4. Mali bogovi — Martin Krpan
5. Dirty Diana — Michael Jackson

Lestvica nastaja s sodelovanjem s hi fi videostudiom na Kidričevi 21, 69000 Murska Sobota.

Glasovnice — dopisnice — pošljite na naslov: Radio Murska Sobota, Titova 29/1, 69000 Murska Sobota, s pripisom: za 5 naj.

Oddaja 21 232 je na sporedu ob petkih od 18.00 do 19.00 na Radiu Murska Sobota, UKV, 87, 6 MHz ali SV 648 kHz.

STARŠI IN OTROCI

Da moj otrok vsaj ne bi kadil!

Odrasli vedo, kako težko se je odvaditi kajenja, zato bi radi storili vse, kar je v njihovi moči, da otrok cigaret sploh ne bi okusil. Toda preprečiti, da ne bi poskusil prve cigarete, skoraj ni mogoče. Danes si otroci prvič prižgejo med devetim in dvanajstim letom starosti, včasih tudi nekaj let kasneje. Starši si morajo prizadevati, da njihov otrok takrat, ko bo star 15 do 17 let, ne bi sodil k 36 odstotkom mladih, ki so že kadilci iz navade.

Pomembno je, da starši razumejo, zakaj otroci sežejo po cigaretah. Pri odraslih je poglavitni učinek nikotina, pri otrocih pa še ne gre za to. Otroci želijo dokazati, da so odrasli, da sami odločajo o sebi in svojih navadah. Predvsem pa je imenitno, če se kažeš s cigareto. Natanko vedo, da odraslim ni pogodu, če njihovi otroci kadijo, mnogi starši se celo razburjajo in otroke kaznujejo. Kaj je slajšega kot prepovedan sad? Kajenje je dobesedno igranje z ognjem. Radi bi se uveljavili v skupini. V vsaki skupini kdaj kadijo in skoraj vsak član

prej ali slej prižge prvo cigareto. Kateremu otroku ne bi bilo hudo, če bi ga vrstniki zasmehovali, češ kakšen dojenček je? Vsi ti razlogi učijo starše, česa ne bi smeli storiti. Ne bi smeli reči: »Za cigarete si še premlad!« Tudi kazni nič ne zaležejo. Nasprotno, bodo pač kadili skrivaj! Že zgodaj bi morali starši zavarovati otroke — jim vcepiti imunost pred cigaretami — s tem, da bi jim zabijali samozavest. Samozavesten otrok bo bržkone zavrnil drugo cigareto, ki mu jo bo kdo ponudil, ker bo manj odvisen od tega, kakšno mnenje ima o njem

skupina. Starši naj bi bili posebej skrbni med obdobjem pubertete, ko se odrasčajoč otrok sprašuje o sebi, ko tolikokrat dvomi o sebi, ko je tako zelo dovzeten za posnemanje zgledov in za sprejemanje vplivov, žal tudi slabih. Otroku bo v pomoč, če mu bodo starši kazali, da so veseli njegovih dobrih lastnosti, hkrati pa ga opozarjali na pomanjkljivosti. Če bi mu oponašali samo napake, bi otrok zlahka odkril tolažbo v cigaretah. Samo ob sebi se razume, da bo pred cigaretami varnejši otrok, ki odrasča v nekadilski družini. Preudarni starši bodo kdaj pa kdaj tehtno spregovorili o nevarnostih kajenja in zasvojenosti z nikotinom.

Z laserjem proti kratkovidnosti

Očala in kontaktne leče bodo kmalu zastareli, če bodo raziskave dr. Herberta Kaufmana obrabljale sadove. Oftalmolog z lousianske univerze tačas eksperimentira z metodo korekcije kratkovidnosti z laserjem. Čeprav so metodo preskusili le na eni osebi, gre za tehniko, ki so jo vpeljali že v Sovjetski zvezi in jo uporabljajo na moskovskem Centru za očesno kirurgijo. Tam operirajo po stopnjah, vsaka traja tri do pet minut in korigirajo tako kratkovidnost kot daljnovidnost. Toda pri ameriški metodi gre za laserski poseg, ki traja le 20 sekund, uporabljajo pa ga le pri kratkovidnosti.

Ker so zrkla pri kratkovidnih ljudeh pogosto raztegnjena, to povzroča, da je slika pred mrežnico, namesto na njej, in je zelo nejasna. Doslej je bila edina kirurška metoda za korekcijo kratkovidnosti radialna keratotomija, dokaj tvegana operacija, kjer napravijo na očesu majhne reze, da bi naravnali ukrivljenost roženice. Roženica je prozorna in želatinska membrana, ki prekriva zenico in usmerja svetlobo na mrežnico. Z zaporednimi bliski laserske ultravijolične svetlobe razkrojijo odvečno roženično tkivo na drobne delčke in tako korigirajo defektno žarišče mrežnice. Najnovejša iznajdba je zlasti privlačna zaradi varnosti. Laser je računalniško voden, njegova energija pa razkroja atome v roženičnem tkivu brez vročine ali zgorevanja.

Najnovejše o aidsu

Hiter in preprost test aidsa, ki so ga razvili v ZDA, obeta pospešiti identifikacijo okužene krvi in bolje zavarovati transfuzije krvi v državah, kjer je bolezen najbolj razširjena. Krvna testa, ki sta v ZDA tačas najbolj v rabi, sta znana pod imenom ELISA (enzymelinked immunosorbent assay). Uporabljena skupaj, dajeta zelo natančne rezultate, vendar zahtevata več ur dela in sta zelo draga. Vse, kar je potrebno pri novem testu, je steklena ploščica, medicinska kapalka, vzorec krvi in kapljice mlečka gumijevca, ki vsebuje antigen na virus aidsa. Kri nanesejo na ploščico in dodajo kapljice mlečka. Zmes je treba mešati pet minut. Če je v njej virus aidsa, se bodo kapljice mlečka držale skupaj. Test je manj zanesljiv kot drugi, če ga ne opravljajo zelo izurjeni tehniki. Na terenski preizkušnji v Afriki so z njim identificirali le 71 odstotkov bolnikov, medtem ko ELISA ugotavlja aids z 99-odstotno natančnostjo. Toda znanstveniki sodijo, da ima novi test največjo vrednost tam, kjer sta najpomembnejši cenovnost in hitrost.

ZA VAŠO MIZO

Narastek z gobami

Čas gob je končno napočil. Gobarji s pridom nabirajo gobe, med katerimi je najbolj cenjen jurček. Pripravimo si torej okusno jed z gobami.

Za 4 osebe potrebujemo: 20 g suhih jurčkov, 150 g prekajene mesnate slanine, 250 g čebule, 500 g mlade govedine, 30 g masčobe, sol, poper, timijan, 750 g šampinjonov (v sezoni pa mešanih svežih gob), 750 g krompirja, 4 jajca.

Suhe jurčke namočimo v mlačni vodi. Slanino narežemo na kockice. Čebulo olupimo in sesekljamo. V kozici segrejemo mast in popečemo slanino. Ko je hrustljivo zapečena, jo s penavko pobremo iz masčobe in prihranimo. Tanko narezane rezine govedine po porcijah popečemo na vroči masti. Takoj, ko jih pobremo iz masti, jih solimo, popramo in potresemo s timijanom. V zmerno vročo mast damo sedaj nasekljano čebulo. Premešamo in pražimo 10 minut, da čebula postekleni. Dodamo očistene in listasto narezane gobe. Premešamo in pražimo toliko časa, da povpre vsa tekočina, ki jo gobe izpušijo. Dodamo tudi ocedjene in sesekljane jurčke. Solimo in popramo. Krompir olupimo, operemo in skuhamo v osoljenem kropu do mehkega. Ocedimo ga in takoj pretlačimo. V krompirjev pire zamešamo kockice slanine, 2 žlici drobno sesekljanih gob in jajca. V model za narastke damo polovico prepraženih gob. Na vrh damo meso, pokrijemo pa spet z gobami. Po vrhu porazdelimo krompirjev pire. Pečemo v pečici pri 250 stopinjah 21 minut, da se na vrhu zapeče zlato rjava skorjica.

Kaj je gradbena biologija?

V žarišču skrbi biološke arhitekture je človek, njegovo zdravje in njegovo počutje, ne pa slovo izpolnjevanje tehničnih pravil gradnje. Škodljive vplive gradbenega okolja na človeku zmanjšamo s spoštovanjem naslednjih načel:

Mesto gradnje — upoštevanje moramo obremenitev okolja s hrupom, škodljivimi snovmi in vidnimi vplivi ter mikroklimatsko lego in pasivno izrabo energije. Z izbiro primerne lokacije moramo zagotoviti zdravo življenje in bivanje.

Gradiva in konstrukcija — gradbene materiale in njihovo povezavo v zgradbo je treba gledati na njihove fizikalne in kemične lastnosti izbrati po naslednjih merilih: v gradivu ne sme biti škodljivih snovi ali virov nezaželenih sevov. Gradivo naj bo obojestransko prepustno za pline in vodo, da se bo lahko vlažnost prostora uravnala sama po sebi in da se v njih ne bo zadrževal smrad. Gradbena biologija šteje zgradbo za tretjo človekovo kožo, in zato upošteva ravnost naravne klime v bivalšču.

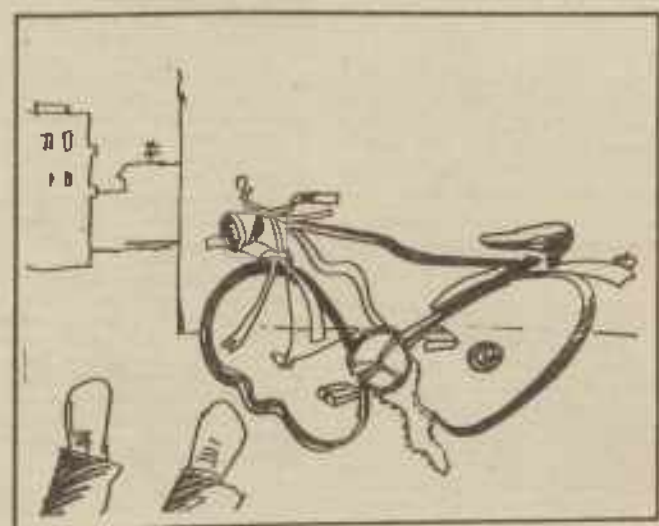
Način gradnje — gradnja z gradivom, ki je na voljo na samem mestu, ohranjanje tradicionalnih načinov gradbenih tehnik in izbira tehnologije, ki je življenju prijazna, se morajo med seboj dopolnjevati v smiselno ekološko neoporečno in regionalno specifično stavbo.

Hišna tehnika — cilj hišne tehnike je naravno ugodje stanovalcev. Vplivi te tehnike na življenjske dejavnike, kot so svetloba, zrak, voda, toplota in magnetizem, morajo biti čim manjši.

Ekologija — gradnja je umeten poseg v okolje. V naravnem toku mora biti vključena razumno. Gradbena dogajanja se morajo brez trenj prilagajati spremembam in odmiranju naravnega okolja. Gradnja, razpisne energije in gradivom, in nastajanje odstranljivih gradbenih ruševin so znak materialistične gradbeniške nekulture.

Oblika zgradbe — cilj gradbene biologije so človečne, umirjene in harmonične gradbene oblike ter prostori, ki jih dosežemo s preprostimi konstrukcijami. Odločilna je izbira prave oblike, brez gigantizma in načičkanosti.

NAŠA RISBA — VAŠ PRIPIS

Duhovite pripise k novi risbi pošljite najkasneje do četrtnika, 29. septembra na naslov: VESTNIK, Titova 29/1, 69000 MURSKA SOBOTA. Objavljene pripise honoriramo.

- Ne vem, kaj je z menoj; zadnje čase vidim tisto, kar mislim ... (JAZ)
- Končno nekdo, ki se je zamislil nad našimi cestnimi razmerami. (Janez)
- Ponoči, ko lomastim po koruzi, se me bojijo lovci, ko pa se sprehajam po cesti pa avtomobilisti. (Štefan)
- Jaz bom pustil na cesti svojo kožo, a ti svoje ime! (Tinč)

SESTAVIL MARKO NARAST	ODLIČNI ŠPANSKI KOLESAR	ANGLEŠKI FIZIK NEWTON	NAGLASNO ZNAMENJE OSTRIVEC	PASTIRJI BREZ STALNEGA BIVALISCA	REKA NA PELOPO-NEZU	NAČIN HITREGA PISANJA TESNOPIS	PLANINA JUŽNO OD SKADRSKEGA JEZERA
KLAVIRSKI VIRTUOZ							
STRAŽA, OBOROŽENO VOJAŠKO SPREMLJIV							
FRANCOSKI SLIKAR IN KIPAR							
OBROK DELEZ					NATRIJ	IZREKI, AFORIZMI	
OLIVER CROMWELL			DROBOVJE				
AVTOMO- BILSKA OZNAKA ZRN		MEHISKI SLIKAR RIVERA					
NAJVEČJI ITALIJANSKI NAFTNI KONCERN		NAMERA		SKALA, KAMEN			
KOVINSKI LISTIČ ALI JEZICEK				MESTO V PORURJU			DRŽAVNA BLAGAJNA
GABRIEL KOLBIC			BANČNI PREDAL				
FRANCOSKO MESTO POD SEVENI			GRŠKA CRKA		IRIDI	LETALSKI KLUB	
KRMNA RASTLINA							
IZDELO VALEC OPANKOV							

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE — Vodoravno: mušnica, aviatik, nebnica, ora, Ned, NT, ere, luk, Rom, Erika, satirik, C, os, TO, Ail, Arc, uvodnik, tavanje.

Spet v šoli

Počitnice so bile dolgočasne. Komaj sem čakala, da spet pridem skupaj s prijatelji in prijateljicami. Prvi dan šole smo si pripovedovali počitniške doživljaje. Naslednji dan pa je tovarišica preverila naše znanje. V ponedeljek smo že dobili domačo nalogo. Imamo dobro učiteljico. Rekla nam je tudi, naj prinesemo rože, da bo naš razred lepši. Tekmujemo tudi za čiste in zdrave zobe. V šoli je res lepo.

Sandra Pučko, 3. raz.
OŠ Štročja vas

September

Mesec september imam rada, čeprav prinaša zelo veliko dela.

Največ skrbi prinese našim staršem, ker je treba pospraviti poljske pridelke. Tudi jaz jim pomagam in se skupaj z njimi veselim dobri letini.

Septembra se začnejo skrbi tudi za šolarje. Spet nas čakajo domače naloge, učenje... Nič več ne moremo brezskrbno tekati po zelenih travnikih, lenariti ali pa ves dan postopati po vasi. Vendar pridni učenci imajo šolo tudi radi.

Tudi jaz se bom pridno učila, da bosta mama in oče zadovoljna.

Brigita Fran, 5. a
OŠ Grad

POČITNIŠKI DOŽIVLJAJI

Počitnice sem preživljala doma. Kadar so bili starši v službi, sem bila gospodinja. Nahrnila sem prašiče, kure in zajčke, počistila sem po sobah in v kuhinji ter bratu pripravila zajtrk. Pripravljala sem tudi kumare za ozimnico. No, tudi za razvedrilo je bilo dovolj časa. Nekega dne sva z bratom privlekla s podstrešja stare plošče in jih dan za dnem poslušala. Najprej sva sva sem bila, ko je prišla k nam na obisk sestrčina iz Osijeka. Veliko sva si pripovedovali in se igrali. Kurmen Baumgartner, 5. raz.

Najraje se spominjam dveh počitniških dogodkov. Prvo je seveda morje. Čeprav ne znam dobro plavati, sem lahko bil tudi v globoki vodi, ker mi je oče kupil plavuti. To je bil zares lep občutek. Lepo je bilo tudi nekega dne, ko smo se zmenili, da bomo pekli koruzo. In res. Oče in sosed sta šla ponjo, drugi pa smo kurili, jo pekli in se zabavali.

Bernard Makovec, 5. raz.
OŠ Jože Hedžet, Šafarsko

BIL SEM SREČEN...

Sreča je v človekovem življenju redka stvar. Če jo pa doživijo, ostane neizbrisen spomin nanjo.

Od rojstva sem bil zmeraj zdrav in živahen otroček. Ni-

sem poznal bolezní in žalosti. Bil sem srečen in vesel v krogu svojih domačih. To veliko otroško veselje pa se je nenadoma spremenilo. Huda bolezen in velika bojazan, da nikoli več ne ozdravim, sta me pahnila v veliko žalost. Z mojega obraza je izginil nasmeh in otroške igrice so bile zame le še spomin. Edino, kar sem imel, je bilo veliko upanje, da se bom pozdravil.

Moje okrevanje je zmeraj šlo na boljše in po dolgem času sem se spet znašel med svojimi vrstniki, v šolskih klopih z bogatim znanjem.

Sreča, katero sem takrat doživel, je bila brezmejná, saj sem spoznal, da je največje bogastvo zdravje. Zato naj ga vsak človek skrbno čuva, ker samo tako lahko srečno živi.

Jože KOCAN, 8. raz.
OŠ BRATSTVO IN ENOTNOST
Prosenjakovci

NEZGODA

S prijateljem sva šla na igrišče. Darko se je peljal s kolesom, jaz pa peš. Med potjo me je Darko vzel na kolo. Peljala sva se h kolesarnici. Darko mi je dejal, da bo skočil s kolesom. Jaz mu tega nisem verjel in sem še kar naprej sedel na kolesu. In tedaj se je zgodilo. Darko je skočil in naenkrat sva se oba znašla v blatu. Za nama se je pripeljal Aleš in naju vprašal: »Kaj pa vidva trenirata?« Darko mu je jezno odgovoril: »Tiho bodi in se takoj poberi od tu!«

Janko Šobak, 5. raz.
OŠ Črenšovci

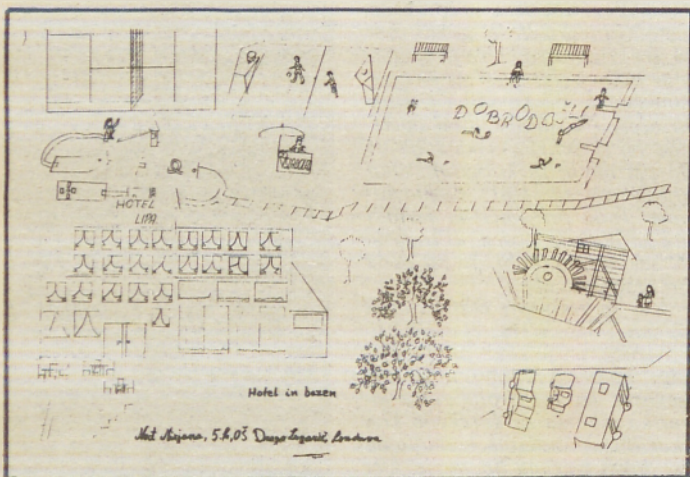
Bilo je v počitnicah

Pravkar smo pomalicali, ko so v kuhinjo stopili sorodniki. Med njimi sta bili sestrčini Sandra in Melita ter bratranec Peter. Bila sem zelo presenečena in vesela obenem. Nekaj časa smo se le gledali, nato pa smo se začeli pogovarjati. Zmenili smo se, da se bomo skrivali. Šli smo k sosedu, kjer imajo veliko praznih prostorov. Ko sem odpirala hlevska

vrata, so me opikale ose, ki so tam domovale. Vsi so se mi smejali, mene pa je noga zelo bolela in srbela. Vendar so me bolečine ob prijetni igri kmalu zapustile. Sestrčina Sandra se je hotela skriti na podstrešju, kjer so nekoč hranili seno. Ampak smola! Zlomil se ji je klin in telebnila je na tla, kakor je bila dolga in široka. Sreča je bila ta, da je padla le

s tretjega klina, ki ni bil visoko. Najprej smo se prestrašili, ko pa se je Sandra začela smejati, se je tudi nas lotila dobra volja. Anita se je tako smejala, da je mimogrede zašla v koprive in se pošteno opekla. Ker jo je močno peklo, se ni več skrivala, ampak je sedela in nas opazovala. Kmalu smo se utrudili tudi mi. Posedli smo po travi in se pogovarjali o šoli in o počitnicah. Peter se je domislil svojega kolesa in je predlagal, da bi se šli voziti. Na plan smo prinesli vsa kolesa, med njimi tudi starinsko očetovo kolo. Začeli smo se voziti. Peter se je ozrl, da bi videl, kje smo ostali, a je nenadoma treščil v drevo. Smeha ni bilo konca in ne kraja. Vozili smo se po gozdnih poteh in iskali vedno novih. Tako so gozdna drevesa postala vrata za slalom na kolesih. V prijetnem igranju so ure hitro minile. Morali smo se posloviti in oditi domov. Bila sem zelo žalostna. Po njihovem odhodu sem o tem dnevu veliko razmišljala.

Anica Ficko, 7. b
OŠ Grad

Vošči srečo svojemu bližnjemu, da jo ujameš tudi zase.

(Afriški rek)

V spopadih na severu dežele je precej mrtvih Burundijcev, Reka Akanyaru nenehno naplavlja trupla Tutsijev — taki in podobni naslovi so pred mesecem polnili časopisne stolpce tudi pri nas. V srednjeafriški državi Burundi sta se namreč spopadla manjšinsko ljudstvo Tutsijev in večinski narod Hutujcev; medplemenski pokoli so terjali več tisoč življenj. Že lani pa so s tega silno nemirnega območja — bilo je to avgusta ali septembra, v času še enega državnega udara — pregnali vse tujce, med njimi tudi pomurska misijonarja Jožeta Mlinariča iz Bratoncev in Avgusta Horvata iz Lipovca.

»Predsednik je hotel cerkev povsem uničiti, ne samo katoliško, ampak tudi protestantsko, in odstraniti vse priseljence iz dežele. Nekateri so naju sicer tolažili, češ vaju že ne bodo izgnali, saj prihajata iz neuvrščene (tak status ima tudi Burundi), prijateljske, socialistične države. Toda nič ni pomagalo. Seveda pregon ni bil nasilen ali policijsko nadzorovan. Preprosto nama niso hoteli podaljšati vize, marveč ukazali, da odideva. Storila sva tako in se med zadnjimi umaknila iz Burundija, osebne in druge stvari pa spravila čez mejo v sosednji Ruando, kamor se te dni vračava,« pojasnjujeta Mlinarič in Horvat.

Pionirski podvigi ob ekvatorju

Že 17 let opravlja bratonski rojak misijonarsko poslanstvo v osrčju črne celine; tam, kjer se tri stopinje južno od ekvatorja razliva slikovito jezero Tanganjika, vzpenja pogorje Kilimandžara in je najjužnejši izvir reke Nil. Župnija Rukago, kjer služujeta pomurska misijonarja, leži na visoki planoti (okrog 1800 metrov nadmorske višine) in verjetno sodi med najgostejše naseljena in najrodovitnejša območja v Afriki; na kvadratni kilometer pride od 350 do 400 prebivalcev, uspeva pa tako rekoč vse, kar posejejo ali posadijo.

»Po prihodu leta 1971 sem bil najprej na večmesečnem tečaju z drugimi misijonarji, nekaj pa je bilo še drugih, civilnih delavcev — menda več kot 12 različnih narodnosti — in lepo smo se razumeli, izmenjavali izkušnje, se bogatili. Na omenjeni misijonarski podružnici sem našel Belgijce in italijanskega župnika, ki je dobro obvladal jezik. Pomagal sem, kjer sem le mogel, največ pri gradnji, saj ni bilo ničesar trdnega, pokritega. Tako smo zgradili več cerkva, kapel, šol, celo zadružno trgovino za odpadke kave in prodajo. Pomagali so nam naša mednarodna socialna ustanova

va Caritas, zahodnonemški Misseror, protestantski Adveniat in druge organizacije ter posamezniki — tudi domačini. Ti so bili še posebej zadovoljni, saj poslej trgovci niso imeli več tolikšnih možnosti, da bi jih varali.« Mlinarič se spominja pripetljaja z gradnje cest, ko jih je na udarniškem delu obiskal guverner. Ravno kar so se ukvarjali z mostom.

Vprašal jih je, od kod jim 15 centimetrov dolgi žebelji, fantje in moške so odvrnili, da je to prispevek župnika. »Kdo pa je dal denar?« ga je zanimalo. Oni pa, da tudi on. Pa se je čudil: »A,

Portret bratonskega misijonarja Jožeta Mlinariča

dobro, dobro, pomaga vam!« Za vsa ta in podobna opravila so imeli na voljo — kar je razumljivo — zelo preprosta, primitivna sredstva, orodja, naprave. »Sodelovali so recimo tesarji, zidarji in drugi. Moral sem biti z njimi, kajti skrbeti je bilo treba za material, organizacijo dela, natančnost opravljenega. Tako recimo starejši zidarji še vedno ne znajo potegniti ravne črte ali izmeriti pravega kota. Značilno je, da domači delavci kaj dosti ne predvidevajo. Ko zmanjka materiala, pridejo in pravijo: zdaj pa nima-

mo več. Sedijo in čakajo,« pripoveduje Jože v našem uredništvu.

Globoka srčna kultura (i. »divjakov«

Oba naša misijonarska rojaka sta do lanskega izгона iz države skušala dati Burundijcem kar največ za dvig kulturne, duhovne in gnotne, življenjske ravni. Bili so — kot pravita — dojemljivi in hvaležni. Mlinarič: »Inkulturacija je pojem, ki se povsod zelo poudarja. Ko so semkaj prihajali kolonizatorji in prvi misijonarji, so računali, da bo lažje zbrisati njihovo kulturo in jim dati našo, evropsko. Imeli so se za večvredne, kulturnejše, domačine pa je mali kot divjake. To seveda sploh ni res. Ti ljudje imajo globoko srčno kulturo, kar se vidi v njihovih odnosih. Treba jih je spoznati, se jim približati, si pridobiti njihovo zaupanje, obvladati njihov jezik. V začetku ni bilo lahko. Rad bi kaj povedal, pa ne gre. Gledajo te z napetim pričakovanjem, in če izrečeš vsaj dve, tri njihove besede, se odzovejo: a, ta pa zna. Radi dajejo korajžjo s pregovorom: Banane zorijo počasi. To pomeni, da je potreben daljši čas, da se naučiš jezik. Ko vidijo, da napreduješ, čeprav počasi, so veseli. Nekaj naših predhodnikov je bilo med njimi več let in domačini so na njihove začetniške napake porekli: ta nas pa nima rad, ker ne obvlada našega jezika.«

Jože in Avgust sta tudi sila posrečeno poskrbela za športno-razvedrilno življenje svojih župljanov. Predvajala sta jim vsakovrstne dokumentarne filme, ki sta si jih sposodila na kitajski, ruski ali nemški ambasadi, organizirala kolesarske dirke, jih naučila igrati nogomet in košarko... Vse so sprejemali z »otroško dušo«, veliko radovednostjo, pristnim uživanjem. Zanimaja nas, kako sta se ujevala s Pigmeci.

Mlinarič: »Veseli so, odprti. Skušali smo jih zaposlovati, jih vabili v šolo, jim dali nekaj obleke, hodili k njim domov. Resda

INVALIDSKA DELAVNICA

SOLIDARNOST

p. o. — MURSKA SOBOTA

Na podlagi 151. člena Statuta Invalidske delavnice SOLIDARNOST in sklepa 17. seje delavskega sveta

razpisujemo dela in naloge za dobo 4 let

VODJA KOMERCIALE

Pogoji

1. šesta stopnja programa usmerjenega izobraževanja (ekonomist) in 3 leta delovnih izkušenj
2. peta stopnja programa usmerjenega izobraževanja in 5 let delovnih izkušenj v komerciali
3. moralno-politična neoporečnost

Pisne prošnje z opisom dosedanjega dela in kratkim življenjepisom sprejemamo 8 dni od dneva objave v časopisu na naslov: Invalidska delavnica SOLIDARNOST, Titova 5, M. Sobota. Kandidati bodo obveščeni o rezultatih izbora v 8 dneh od izteka za prijavo.

OSNOVNOŠOLSKI VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNI ZAVOD Trstenjakova 73, MURSKA SOBOTA

obvešča starše, da bo

VPIS ŠOLSKIH NOVINCEV

6., 7., 10., 11. in 12. oktobra 1988 od 8. do 14. ure za ves šolski okoliš na osnovni šoli DANE ŠUMENJAK (I. OŠ), razen za Krog, kjer bo vpis 13. oktobra 1988 od 8. do 12. ure. Vpisujemo otroke, ki so rojeni leta 1982 ter januarja in februarja leta 1983, pogojno pa tudi otroke, rojene do 31. avgusta 1983. Ob vpisu je potrebno predložiti izpisek oziroma fotokopijo iz rojstne matične knjige, ki ga bomo zadržali.

DO TRGOVINA Z NAFTNIMI DERIVATI LJUBLJANA n. sol. o. LJUBLJANA, TITOVA 66

PETROL — DO TRGOVINA LJUBLJANA TOE MURSKA SOBOTA Cankarjeva ulica 4

Komisija za delovna razmerja

objavlja

prosta dela in naloge:

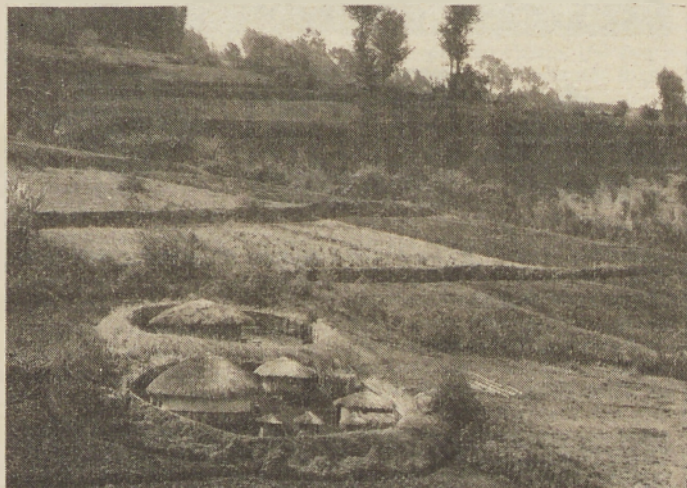
1. prodajalca II na bencinskem servisu v Ljutomeru

POGOJ:

KV trgovski delavec
1 leto delovne prakse
odslužen vojaški rok
poskusno delo 2 meseca
Delovno razmerje sklepamo za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju zahtevanih pogojev naj kandidati pošljejo v 8 dneh po objavi na gornji naslov. Kandidate bomo o izbiri obvestili v 30 dneh po končanem zbiranju prijav.

PRIČEVANJE NAŠIH MISIJONARJEV — JOŽE MLINARIČ

ČAS, KO ZORIJO BANANE

Urugo — tradicija bivanja v Burundiju in Ruandi

niso stanovitni (ukvarjajo se predvsem z lovom in ribolovom), toda nekaj jih je le končalo našo dopolnilno šolo; tudi kristjani so med njimi.« Pripoveduje, kako so ga nekoč ponoči porivali s pokvarjenim terenskim vozilom kakih osem kilometrov do misijonarske postaje, vso pot prepevali in vriskali; seveda za to niso terjali plačila.

Kaj je urugo?

Gre za svojevrsten način bivanja (na slik), značilen samo za Burundi in Ruando. Drugje v Afriki tega ne poznajo. Vasi v klasičnem smislu sploh ni. Hiše, ograjene z okroglim plotom, so skrite med bananovci; očetova je največja, okrog nje pa so manjša hivališča sinov.

Ti se v skladu s tradicijo vsi po vrsti poročijo domov. Dekle se domov ne more poročiti in tudi fant ne, če ne postavi koč. »Gotovo imajo svoj prav,« razmišlja Jože, »in te njihove navade, uglasene z večstoletno življenjsko modrostjo, ne more nihče spremeniti. Vse se dogaja na dvorišču uruga. Prostor pred hišo se imenuje morugo, za njo kigo. Sem je dovoljen vstop le najbližjim, posebej povablje-

nim. Sicer pa podeželskemu prebivalstvu hiše rabijo za zaklonišče — pred živalmi, mrazom, dežjem. Nimajo pohištva ali opreme, kvečjemu kakšen lesen pograd.« Nekaj več zvezo o bananah, ki so vsestransko uporabne. »Grozdanje je lahko težak tudi do 40 kilogramov. Ko dozori, ga odrežejo, prav tako odrežejo steblo, saj rodi le enkrat letno. Iz grma pa že poginjajo nove mladike, nove banane, ki jim pustijo nekaj vršičev. Tudi listje uporabljajo. Nekdaj so s suhim listjem banan pokrivali hiše. Za vsak suh list imajo na desetine imen, prav tako za steblo in druge dele drevesa. Pri nas gotovo nimamo toliko imen za nobeno rastlino, kar priča o njihovem bogatem besednem zakladu in izrazu.« Tudi pivo, ki ga množično uživajo, zlasti v času porok, je iz banan. Z zanimanjem sledimo pripovedi naših dveh intelektualcev v najboljšem pomenu besede, ko v jeziku domačinov pojasnjujeta njihove izreke — za debelo knjigo jih je in vsi so prevedeni v francoščino z dodatno razlago, kaj kateri pomeni — njihovo življenjsko filozofijo, običaje, tradicijo. Najbrž se ne motimo, če sklepamo, da sta jo afriški deželi ob ekvatorju, ki sta jo morala zaradi spleta okoliščin na silo zapustiti, zasejala seme civilizacijskih nastavkov, ki bodo morda kdaj poginili uporabne sadove.

Branko ŽUNEČ

PRIHODNJIČ: Pričevanje Avgusta Horvata, izgnanega iz Burundija.

Voda za gradnjo večnamenske dvorane v kraju Jimbi

SPIDVEJ

Artur Horvat drugi

Artur Horvat

V Ljubljani je bila zadnja letošnja dirka za državno prvenstvo v spidveju. Zmagal je Zvonko Pavlic (Krško), ki je tako drugič postal državni prvak. Lanskoletni državni prvak Lendavčan Artur Horvat je bil tokrat drugi, pa tudi v končni uvrstitvi je drugi. Drugi Lendavčan Čaba Lazar je v zadnji dirki zasedel šesto mesto.

Končni vrstni red: 1. Pavlic (Krško) 110 točk, 2. Horvat (Lendava) 96, 3. Pintar 84, 4. Kalin 79, 5. Omrzel 78 in 6. Peterca (vsi Ljubljana) 76 točk.

NAMIZNI TENIS

KUZMA ODLIČEN DRUGI

Republiški kvalifikacijski turnir za člane, ki je bil v Ljubljani in je zbral vse najboljše slovenske igralce, je prinesel velik uspeh Sobočanu Ivanu Kuzmi, ki je z rezultatom 7:2 (zgubil je z zmagovalcem Grbičem ter četrtouvrščenim Pavičem) zasedel odlično drugo mesto in se tako še poleg Grbiča ter Zalaznika uvrstil na zvezni pozivni turnir, katerega ena skupina bo igrala v začetku decembra v Murski soboti. Izredno dobro peto mesto je pripadlo novi pridobitvi Sobočanov, prejšnjemu igralcu Olimpije, Gašiču, z rezultatom 5:4. Unger je po slabši ter nebojevitosti igri z rezultatom 0:9 zasedel deseto mesto, slaba pa sta bila tudi v drugi skupini obetavna Rihtarič, ki je bil z rezultatom 3:6 sedmi, ter Ori, ki je z rezultatom 2:7 zasedel deveto mesto, oba pa sta prikazala slab odnos od igre in tekmovanja. Vsekakor bo moralo strokovno vodstvo te mlade igralce poučiti, da brez intenzivnega treninga in maksimalne bojevitosti na tekmovanjih ni boljših rezultatov, za kar jim je lahko Kuzma velik vzor.

M. U.

HOKEJ NA TRAVI

VODI ABC POMURKA

V Murski Soboti je bil drugi turnir za prvenstvo Slovenije v hokeju na travi. Sodelovale so tri ekipe: ABC Pomurka, Lipovci in Svoboda iz Ljubljane. Uspešni sta bili ekipi ABC Pomurke in Lipovci, ki sta premagali Svobodo s 4:0 (Fujs 2, Vučak in Kerman) in z 2:0 (M. Mesarič, Tivadar). Srečanje med ABC Pomurko in Lipovci pa se je končalo 1:1 (Črnko za ABC Pomurko in Tivadar za Lipovce). Po drugem turnirju vodi ABC Pomurka s 7 točkami pred Lipovci 5, Svobodo II, Mejnikom iz Gornje Radgone in PIC-om Mariborom brez točke. Tretji turnir bo v Mariboru, kjer bodo sodelovali tudi hokejisti ABC Pomurke in Mejnika iz Gornje Radgone.

L. Z.

STRELSTVO

Tekmovanje ob 30-letnici SD Grafičar

Strelska družina Grafičar iz Murske Sobotice je v okviru praznovanja 30-letnice pripravila odprto tekmovanje v streljanju z zračno puško. Sodelovalo je 76 strelcev in strelk iz severovzhodne Slovenije. V ekipni konkurenci je zmagala SD Avgust Majerič iz Maribora s 1469 krogi pred Večerom Maribor, 1456, in Noršinci, 1449 krogov. Pri članih je zmagal Miran Krajnc (AM) s 372 krogi pred Jožetom Frangešem (Večer), 371, in Brankom Bukovcem (Noršinci), 368 krogov. Pri pionirjih je bil najboljši Boris Škedelj s 346 kogi pred Tomom Trplanom (oba ABC), 332, in Igorjem Makarijem (SCT), 324 krogov. Pri ženskah je bila prva Cvetka Rengeo (SCT) s 363 krogi pred Sandro Grčar in Jožico Turner (obe Noršinci), po 328 krogov.

A. K.

Sindikalne športne igre

V soboški občini je bilo končano tekmovanje v streljanju z malokalibrsko puško v okviru sindikalnih športnih iger. Sodelovalo je 45 članov iz 15 oddelkov in 16 članov in 6 oddelkov. Pri članih je ekipno zmagala Mesna industrija Murska Sobotica z 242 krogi pred SCT, 239, in PM Murska Sobotica, 229 krogov. Med posamezniki je bil najboljši Karel Turner (Pomurje) z 89 krogi pred Jankom Kuzmo (Liv), Tefanom Flisarjem (MI), po 86, Janezom Horvatom (Mura) in Borisom Kočičem (PM), po 85 krogov. Pri ženskah je bila UNZ Murska Sobotica z 236 krogi pred Mesno industrijo MS, 176, in Panonijo, 149 krogov. Posamezno je zmagala Dragica Vogrinčič (UNZ), ki je bila najboljša na tekmovanju z 92 krogi pred Cvetko Rengeo (Mura), 83, in Dragico Rumež (UNZ), 82 krogov.

A. K.

Tenis tudi v Stogovcih

Ljubitelji tenisa v Stogovcih so si uredili igrišče na asfaltni ploščadi in začeli igrati ta lepi beli šport. To igrišče sicer ni najboljše, vendar pa so zadovoljni s tem, kajti pričakovati redno teniško igrišče, je v sedanjih razmerah iluzija. Nekaj možnosti sicer imajo za igranje tenisa v Gornji Radgoni, kjer pa je potrebno po navadi čakati, da prideš na vrsto, tako da se tja ne spleča voziti. V Stogovcih se za tenis predvsem navdušujejo otroci in mladina, saj si je večina v letošnjih počitnicah tudi kupila loparje. Pretekli mesec so tudi pripravili prvi turnir, ki so se ga udeležili otroci iz apaške in stogovske osnovne šole. Zmagala je Edita Dresler pred Mitjo Breznikom in Alešem Dreslerjem. To so le začetki, navdušenje mladih pa kaže, da se bo ta šport v apaški dolini tudi razvijal.

Bojan Macuh

ŠPORT INVALIDOV

DRŠI GOSTILO VASAKARAT SC

V Murski Soboti je bilo že 9. tradicionalno športno srečanje Društva za rekreacijo in šport invalidov Murska Sobotica in Vasakarata SC iz Szombathelya iz Madžarske. Pomerili so se v namiznem tenisu, sedeči odbojki, kegljanju in šahu. Gostje so bili boljši v sedeči odbojki, kjer so zmagali z 2:1 in v kegljanju za moške, kjer so zmagali z enakim rezultatom. Sobočani pa so bili boljši v kegljanju za ženske, srečanje se je končalo z 2:1, in v šahu, kjer so zmagali s 3:1. Tekma v namiznem tenisu pa se je končala neodločeno 1:1.

ATLETIKA

USPEL PRVI POMURSKI REKREACIJSKI TEK

Zveza za telesno kulturo občine Murska Sobotica in športno društvo v KS Tišina sta preteklo nedeljo pripravila prvi pomurski rekreacijski tek. Sodelovalo je 123 tekačev iz severovzhodne Slovenije. Tekli so v treh kategorijah: 3.000, 6.000 in 15.000 metrov. Organizator se je zelo potrudil in odlično pripravil tekmovanje, da so bili udeleženci zadovoljni.

Rezultati — moški — 3.000 m: 1. Robi Klemenčič (GR), 2. Miran Titan (Tišina), 3. Dejan Štelcer (Radenci); **ženske:** 1. Petra Klemenčič (GR), 2. Alenka Husar, 3. Darja Flisar (obe Krog). **Moški 6.000 m:** 1. Jože Partl (Borejci) 16,04, 2. Ivan Zupce (Lenart) 16,10, 3. Zdravko Mauko (Radenci) 16,25; **ženske:** Simona Šomen (Bogojina) 21,50. **Moški 15.00 m:** 1. Geza Grabar (Pomurje) 42,31, 2. Milan Jankovič (Maribor) 43,08, 3. Ivan Golob (Ormož) 43,20; **ženske:** 1. Teja Rudolf (Ljutomer) 1:05,45, 2. Liljana Kovačec (MS) 1:12,44, 3. Renata Marič (Gostinska šola) 1:17,24.

Vlečenje vrvi je ena najbolj popularnih rekreacijskih zvrsti. Posnetek je z nedavnega srečanja med KS Park Murska Sobotica in Klubom Klantaš.

Foto: M. Jerše

I. MNL MS

Rezultati — 4. kolo	
Šalovci:Puconci	2:3
Gančani:Ljutomer	1:3
Čarda:Tešanovci	2:2
Radgona:Rakičan	1:1
Ižakovci:Tromejnik	2:1
Rogašovci:Bratonce	3:0

Ižakovci	4	3	1	0	12:4	7
Rogašovci	4	3	0	1	11:6	6
Ljutomer	4	3	0	1	10:6	6
Puconci	4	3	0	1	9:5	6
Tromejnik	4	2	1	1	9:6	5
Bratonce	4	2	1	1	5:4	5
Rakičan	4	1	1	2	8:11	3
Tešanovci	4	1	1	2	8:11	3
Čarda	4	0	3	1	4:7	3
Gančani	4	1	0	3	6:11	2
Radgona	4	0	1	3	4:9	1
Šalovci	4	0	0	4	6:16	0

II. MNL MS

Rezultati — 3. kolo	
Bogojina:Vrelec	3:1
Hodoš:Križevci	3:0
Serdica:Apače	0:0
Selo:Pušča	3:2
Prosenjak:Grad	4:1

Selo	3	3	0	0	11:5	6
Apače	3	2	1	0	4:0	5
Hodoš	3	2	0	1	10:4	4
Serdica	2	1	1	0	5:1	3
Prosenjak	3	1	1	1	6:5	3
Križevci	3	1	1	1	5:6	3
Bogojina	3	1	0	2	5:6	2
Vrelec	3	0	2	1	3:5	2
Pušča	2	0	0	2	3:0	0
Grad	3	0	0	3	4:14	0

I. ONL Lendava

Rezultati — 3. kolo	
Mostje:Odranci	5:1
Panonija:Kobitje	3:3
Bistrica:Nedelica	4:4
Hotiza:Lakoš	3:0
Petiševci:Nafta B	0:2

Lakoš	3	2	0	1	4:4	4
Petiševci	3	2	0	1	4:4	4
Mostje	2	1	1	0	7:3	3
Nedelica	2	1	1	0	8:6	3
Hotiza	3	1	1	1	5:3	3
Nafta B	3	1	1	1	5:4	3
Bistrica	3	1	1	1	8:8	3
Kobitje	2	0	2	0	5:5	2
Panonija	3	0	1	2	5:9	1
Odranci	2	0	0	2	2:7	0

II. ONL Lendava

Rezultati — 3. kolo	
Olimpija:Zvezda	3:4
Kapca:Žitkovci	1:4
Graničar prosti	

Žitkovci	3	2	0	1	11:4	4
Zvezda	2	1	1	0	5:4	3
Graničar	2	1	1	0	3:2	3
Kapca	2	0	1	1	2:5	1
Olimpija	3	0	1	2	5:11	1

PRL — moški

Rezultati — 1. kolo	
Polana:Madinec	21:35
Videm:Blakovci	28:30
Bistrica:Polet	31:15
Krog:Razkrižje	36:35

ROKOMET

Zmaga Bakovec in poraz Polane

Začelo se je tekmovanje v republiški moški in ženski rokometni ligi. Rokometaši Bakovec so gostili novince Fužinarja iz Raven na Koroskem in po pričačevanju zmagali z 31:26. Gole za Bakovce so dosegli: Kozelj 12, Horvat 6, Žalodec 5, Katona 4, Smodiš in Š. Lovrenjak po 2. V drugem kolu Bakovci gostujejo pri Jadranu.

Rokometašice Polane pa so gostovale v Šentjerneju in izgubile tekmo z Iskro s 13:35. Strelke za Polano: Vugrinčeva 10, Hozjanova 2 in Zoldoševa enega. V naslednjem kolu igra Polana doma z Novim mestom.

LE TOČKA KROGU

V drugem kolu tekmovanja v drugi republiški moški rokometni ligi so pomurske ekipe iztržile le eno točko. Krog je igral z Veliko Nedeljo 23:23. Najboljši strelci pri Krogu: Varga 8, Titan 4 in Benko 3. Radgona je nesrečno in po zaslugi sodnikov izgubila z mariborskim Brankom 23:24. Najboljši strelci pri Radgoni: Merčnik 9, Srt in Grah 3. Toko pa je v Črenšovcih izgubil z Aerom Celje 20:30. Najboljši strelci pri Toki: Šernek 8, Gerič 6, Švec 4.

Porabci v Beltincih

V Beltincih so preteklo nedeljo gostovali rokometarji in rokometaršice iz Monoštra v Porabju na Madžarskem ter odigrali povratni tekmi z rokometarji Kroga in rokometaršicami Beltinke. Krog je premagal Monošter z 32:24. Najboljši strelci: Titan 9, Kolmanko 8 in Meolic 5. Rokometaršice Monoštra pa so bile boljše od Beltinke in zmagale s 27:13. Strelke za Beltinko: Puklavčeva 6, Kociprova 5 in Ščmaova 2.

NOGOMET

VISOKA ZMAGA VERŽEJA

Nogometaši Mure iz Murske Sobotice so gostovali v Ljubljani in v prvenstveni tekmi slovenske lige igrali s Svobodo neodločeno 1:1. Gol za Muro je dosegel Mertuk iz enajstmetrovke dve minuti pred koncem tekme. Sodnik Čermelj iz Nove Gorice je izključil igralca Mure Kalamarja. V naslednjem kolu igra Mura doma s Pohorjem iz Ruš.

V četrtem kolu tekmovanja območne članske nogometne lige so prijetno presenetili nogometaši Veržej, ki so z visokim rezultatom 4:0 premagali mariborskega Železničarja. Gole za Veržej sta dala: Bellec in Osterc, vsak po dva. Šmartno pa je premagalo lendavsko Nafto s 4:2. Gola za Nafto sta dala Pal in Graj.

Odslej po pravilih NZS

Z letošnjo tekmovalno sezono so začele veljati za pomurske nogometne klube pravila Nogometne zveze Slovenije. Tako so se dogovorili na konferenci klubov Medobčinske nogometne zveze Murska Sobotica, da v prihodnje ne bi prihajalo do različnih razlag, saj so doslej veljala za pomurske klube nekoliko drugačna pravila, kot jih je imela Nogometna zveza Slovenije. To pa velja tudi za medobčinsko ligo Murska Sobotica in občinsko ligo Lendava. Tako morajo imeti sedaj nogometni klubi, ki tekmujejo v pomurski ligi, poleg članskega še mladinsko, kadetsko in pionirsko moštvo. Klubi, katerih članske ekipe nastopajo v prvi medobčinski ligi, morajo imeti še mladinsko in pionirsko moštvo, klubi v drugi medobčinski ligi pa poleg članskega še mladinsko moštvo. Vsako moštvo pa bo v prihodnje moralo imeti tudi po dva igralca, ki bosta mlajša od 21 let, trenerji pa obvezno licenco in ustrezne strokovne nazive za posamezne lige.

F. M.

Nogometaši Ižakovec vodeča enajsterica v prvi medobčinski nogometni ligi Murska Sobotica. Stojijo od leve: Prša, M. Krapec, Režonja, Pozderec, Nedelko, Vučko, Majc, J. Sreš, S. Poredoš, Vereš, Godina, Čepijo, Jerič, A. Krapec, Kuzma, Žižek, Šebjan, A. Sreš, Virag, E. Poredoš, Balažič in Bico.

Foto: F. Maučec

RAZGIBAJMO ŽIVLJENJE

45 KOLESARJEV

Krajevna skupnost Park iz Murske Sobotice je v okviru akcije Razgibajmo življenje organizirala kolesarjenje na 30 kilometrov dolgi progi. Udeležilo se jih je 45 kolesarjev vseh kategorij. Udeleženci so bili z akcijo zadovoljni.

STRELSTVO

REKORDI SE VRSTIJO

Letošnja sezona je za strelce iz soboške občine zelo uspešna tako po množičnosti kot kakovosti. Na rekreacijskih srečanjih je v streljanju z zračno puško sodelovalo več kot tisoč strelcev in strelk, z malokalibrskim orožjem okrog 900 in z vojaško puško 182 tekmovalcev. Med pomembnejše tekmovalne dosežke sodi osvojitve republiške zlate pušice in drugega mesta v državi, ki ju je dosegel tekmovalce Tišine Drago Pertoci. Janez Horvat (Noršinci) je zmagal na republiškem prvenstvu z novim rekordom. Sicer pa so v lasti soboških strelcev kar trije republiški rekordi, in to v pionirski, mladinski in članski konkurenci. Nič manj pa niso pomembni tudi štirje novi občinski rekordi v streljanju z zračno puško, ki so jih dosegli: Melita Balek (Noršinci) s 3373 krogi, Aleš Števanec (Tišina), 558 in Janez Horvat (Noršinci), 383, ter SD Noršinci, 115 krogov. Tudi z malokalibrskim orožjem dosegajo lepe uspehe, saj so pionirji osvojili tretje in četrto mesto, mladinci četrto in peto ter člani šesto mesto. Na republiškem tekmovanju za pokal

maršala Tita, pa so bili člani drugi. Strelci iz soboške občine so tudi postavili v streljanju z malokalibrsko puško kar sedem novih občinskih rekordov: pionirja Boris Škedelj 218 in Robi Markuja 450 v travu, pionirski ekipa ABC Pomurke Mesna industrija Murska Sobotica 626 in 693, mladinci Tišine 646, Karel Turner v članski konkurenci 541 in SD Noršinci 2097 krogov. Poleg tega pa kar pet ekip iz soboške občine tekmuje v republiških strelskih ligah v streljanju z zračno puško, ekipa Noršinec pa tudi v streljanju z malokalibrsko puško. Z njihovimi uvrstitvami smo lahko več kot zadovoljni. Ti uspehi, ki so vsekakor zelo razveseljevali, pa so rezultat načrtnega dela v nekaterih strelskih družinah. Za še večjo uveljavitev strelskega športa pa tudi soboška občina kandidira za izvedbo polfinalnega in finalnega tekmovanja dopisne republiške lige za člane in članice, kjer se bodo tudi potegovali za najvišja mesta.

F. M.

Artemisia ima prihodnost

Med ljudmi je razširjeno mnenje, da je današnja mlada generacija razvajena in da ne ve več pametno izkoristiti svojega časa. Se ne uči, pohajkuje po gostilnah, se nespodobno obnaša in bogsigave kaj še. Seveda so tudi takšni mladeniči in mladenke, vendar pa lahko najdete med mladimi vendarle nekaj takšnih, ki usmerjajo svoje sile v kakšne pametnejše in koristnejše dejavnosti. Eden izmed njih je tudi Stanko Gombuc.

Sicer pa ga ni tako lahko predstaviti. Ko sem se odpravljala k njemu na pogovor, da ga predstavim kot mladega raziskovalca, ki je pred kratkim dokončal 250 strani obsežno raziskovalno nalogo, nisem imela niti popolnega pregleda nad vsem, kar roji temu mladcu po glavi. Ves čas svojega šolanja na srednji kmetijski šoli v Rakičanu, ki jo je letos tudi uspešno končal, je bil tudi družbenopolitično aktiven tako na šoli, v mladinski organizaciji kot v krajevni skupnosti. Zanimajo ga različna področja, od elektronike do arheologije, najbolj pa ga navdušuje zeliščarstvo in prav o tem je tekel najin pogovor.

Kako pa je sploh prišlo do tega, da se je začel ukvarjati z

potrebno opisati več dejavnikov, tako klimatskih, antropogenih, agronomskih in podobno. Potrebno je bilo določiti vse od analize tal, načina in časa setve do pikiranja. »Tista zelišča, ki so bila zasejana v tople grede, sem moral prepikirati. V tople grede pa sem jih sejal zato, da so bile potem ugodnejše razmere za kalitev in zagotovljena hitrejša rast.«

Potem je bilo seveda potrebno pri vsaki rastlini spremljati vse od vznika pa do cvetenja oziroma tako daleč, da se je dalo ugotoviti, kako rastlino najbolje izkoristiti in pri tem uporabiti največ rastlinskih delov za izkoristek.

In do kakšnih ugotovitev je potem prišel? »Do zanimivih.

Stanko v svojem laboratoriju v Gančanih nenehno raziskuje.

zdravilnimi zelišči? »S tem sem se začel nekako resneje ukvarjati po končani osnovni šoli. Ideja pa je prišla kar iz literature, kjer so zelišča zelo dobro obdelana.

Vedno so se mi zdela zanimiva, saj delujejo na ves organizem.«

Tako je z leti izpopolnjeval svoje znanje in začel tudi sam s praktičnimi poskusi gojenja, da bi obenem tudi dokazal, da je to lahko donosen posel. »Zdravilna zelišča so bila že od nekdaj zelo cenjena. Sedaj pa se jim ne posveča več takšne pozornosti, pa čeprav so manj škodljiva kot marsikatero kemijsko sredstvo, ki ga uporablja farmacija. Kaže, da se počasi spet začnejo uveljavljati, saj postajajo tudi nekakšna nuja. Naš kmetijski kolobar postaja vse revnejši, zato sem se odločil, da ne bom uvrščal v ko-

Pri vseh rastlinah sicer nisem dobil odkupnih cen, kot jih imajo organizacije, ki te suhe droge odkupujejo, ker sem vse ovrednotil po avgustovskih cenah. Dohodki pa so vendarle zelo zanimivi.

Lahko povem, da da Artemisia absinthium, se pravi pelin, v enem letu pridelovanja na 1 hektarju kar 500 milijonov dobička.

Podobno dobre rezultate dajejo tudi žajbelj, sivka in rman. Vse to kaže, da bi se dalo te rastline pridelovati že na manjših površinah. Primerne bi bile predvsem za tiste družine, ki imajo več delovnih rok in manj obdelovalnih površin.«

Kako pa kaj sam uporablja zdravilna zelišča? »Tega seveda ni v raziskavi, vendar pa za prijatelje in sorodnike pripravljam tudi različne zdravilne čaje, kozmetične pripravke in sirupe. Če sem sam bolan, si tudi naredim kakšno zdravilno mešanico in moram povedati, da mi velikokrat pomaga.«

Tudi področje insektov se zdi Stanku zelo zanimivo. Sicer tu še ne more govoriti o dokončnih rezultatih, ker je za to potrebnih vsaj deset let raziskovanja. »Naša pokrajina je zanimivo klimatsko območje, ki pa je še vedno premalo raziskano. Predvsem v toplih obdobjih se pojavlja veliko insektov. V zadnjem času sem se veliko ukvarjal z metulji, ki se mi zdijo tudi najbolj zanimivi.

Razburljivo je bilo predvsem tovljenje ponoči z napravo, ki oddaja ultravijolično svetlobo. Tako sem jih do sedaj naložil približno 430 vrst.«

Čas je počasi tek. Pogovarjala sva se še o marsičem. Moj zanimivi sogovornik je povedal, da naj ne pozabim omeniti tudi pomoč treh mentorjev: dr. Toneta Wagnerja, Adolfa Pena in dr. Boža Drovenika. O svoji prihodnosti pa razmišlja takole: »Sedaj me čaka najprej vojaška suknja, potem pa mislim študirati agronomijo na Biotehniški fakulteti v Ljubljani. Seveda pa upam, da bom lahko s svojim raziskovalnim delom nadaljeval. Nekaj načrtov je že v glavi.«

Da bi bilo le več takšnih, potem nam ne bi šlo tako slabo!

Silva Eöry

Foto: Nataša Juhnov

—VELIKA POLANA—

V ZNAMENJU ROJAKA

Polančani so letošnji krajevni praznik, tokrat že 35. po vrsti, praznovali v znamenju 80. obletnice rojstva pisatelja in domačina Miška Kranjca. Na prireditvenem prostoru pred osnovno šolo se je v nedeljo zbralo mnogo Veliko- in Małopolančanov ter Brezovičanov — občanov krajevne skupnosti Polana — ki so s svojo navzočnostjo počastili spo-

V Veliki Polani je bila v nedeljo slovesnost v počastitev krajevnega praznika in 80. obletnice rojstva Miška Kranjca. Foto: Š. Tibaut

—VIDEM OB ŠČAVNICI—

Novi šolski prostori

V Vidmu ob Ščavnici so že več let čutili pomanjkanje šolskih prostorov za več kot 320 šolarjev, ki obiskujejo to šolo. Z letošnjim šolskim letom pa so učenci in učitelji, teh je dvajset, bogatejši za devet učilnic za kabinetni pouk. S tem je odpravljen tudi večizmen-ski pouk, ki je bil neprijeten zlasti za tiste šolarje, ki so oddaljeni od šole. Šola bodo slovesno predali namenu ob praznovanju letošnjega občinskega praznika občine Gornja Radgona, ki ga praznujejo 15. oktobra.

L. K.

—MORAVSKE TOPLICE—

TURISTIČNO DRUŠTVO LE NA PAPIRJU

Moravci so se v zelo kratkem času iz nepomembne prekmurske vasice razvili v turistični kraj. Nove hiše rastejo kot gobe po dežju, število prebivalstva se nezadržno povečuje. Novi krajinjani so zbrani z vseh vetrov in prav to je najbrž razlog, da med njimi še ni prave zavesti o pripadnosti

svojemu kraju. Zaradi tega obstaja turistično društvo v Moravskih Toplicah le na papirju, česar se zavedajo tudi vodilni mo-žje v krajevni skupnosti, ki dodajajo, da zaenkrat še niso našli pravega predsednika. Sredstva iz turistične takse so porabili za asfaltiranje ceste in pločnikov v va-

si, ki tako šele sedaj dobiva podobo urejenega turističnega kraja. Istočasno urejajo telefonske priključke. Verjetno se bodo prebivalci ob teh skupnih delih bolj zbližali in povezali in bo zato tudi turistično društvo z novim predsednikom lahko zaživel.

K. Ščavničar

LEPŠE ŽIDOVSKO POKOPALIŠČE

V dogovoru z židovsko cerkveno občino so v Murski Soboti vendarle uredili prej zanemarjeno židovsko pokopališče, ki ni bilo v ponos prebivalcem mesta. Stare spomenike so prodali, uredili pa nov spominski park, kjer je postavljen epita f z napisom. Prav tako so uredili poti in postavili klopi. Jeseni nameravajo zasaditi okrasno drevje in grmičevje.

Foto: N. Juhnov.

—X. LETNE ŠPORTNE IGRE ABC POMURKE—

ČETRTRA ZMAGA POTROŠNIKA

V Murski Soboti so bile 10. jubilejne letne športne igre delavcev ABC Pomurke. Gostitelj iger, ki so bile že tretjič v Murski soboti, je bila tokrat Mesna industrija Murska Sobot. Na slavnostni otvoritvi, ki je bila pri Osnovni šoli Edvarda Kardelja, je bilzu tisoč udeležencev iz vse Slovenije pozdravil predsednik organizacijskega odbora Dragan Salavec, igre je odprl predsednik KPO ABC Pomurke Gusti Grof, priložnostni kulturni program pa je pripravila ritmično-gimnastična skupina soboškega Partizana. Največ uspeha med 26 ekipami, ki so tekmovali v sedmih zvrsteh, je imela ekipa Potrošnika iz Murske Sobot, ki je s 178 točkami zasedla prvo mesto pred Mesno industrijo Murska Sobot, 167, KZ Panonko Murska Sobot, 132, TG Napredkom Domžale, 120, Vesno Ljutomer, 111 točk, itn. To je bila

min na velikega rojaka. Čeprav na proslavi ni bilo veliko govorov, ki bi povečevali pisateljevo delo, je bil vendarle skozi vso slovesnost navzoč njegov lik. Za to so predvsem poskrbeli učenci polanske osnovne šole, ki so brali odlomke iz pisateljevih del, pa tudi pevski zbor, ki je ubrano pel prekmurske ljudske pesmi. Predsednik sveta krajevne skupnosti Polana Slavko Prša je v uvodnem nagovoru povedal, da ti kraji niso več svet v močvirju, in nanizal vrsto pridobitev, nato pa opozoril na nujnost nadaljnje slege občanov pri novih snovanjih. Slavnostni govornik, sekretar občinske konference SZDL Lendava Tibor Francič pa je predstavil poslovanje organizacij združenega dela in spomnil na sedanjo družbeno krizo. V nadaljevanju slovesnosti so podelili bronaste znake Osvobodilne fronte, ki so jih prejeli: Alojz Prša iz Brezovice, Ignac Rašcan in Stefan Žalik iz Velike Polane ter Jože Hozjan in Drago Horvat iz Male Polane, in sicer za delo v društvih, organizacijah in krajevnih samoupravi. Na slovesnosti v Veliki Polani so sodelovali tudi folkloristi Verige iz Lesc s spletom gorenjskih plesov, na koncu pa so si številni udeleženci ogledali še povorko kmetijskih strojev.

Š. Sobočan

—NEGOVA—

Začetek gradnje gasilskega doma

Gasilsko društvo Negova, ki šteje 48 aktivnih članov, ima pa tudi moške in žensko pionirsko desetino, je že več let načrtovalo zidavo gasilskega doma. Ta želja se jim bo uresničila v kratkem, saj so z gradnjo že začeli. Novi gasilski dom bo ob trgovini Kmetijske zadruge Radgona in bo po predračunu stal 120 milijonov dinarjev. V to vsoto so šteta tudi prostovoljna dela, ki jih bodo opravili gasilci in krajinjani, ki radi pomagajo ob gradnjah objektov, ki so za kraj splošnega pomena. Dom bi naj bil pod streho do 1. novembra, z deli pa naj bi nadaljevali v prihodnjem letu.

L. K.

Obnova ulice Štefana Kovača

Zelo prometna vpadnica, ulica Štefana Kovača v Murski Soboti, je bila že nekaj časa precej načeta, zato so se v Tozdu za vzdrževanje in varstvo cest mariohorskega Cestnega podjetja odločili, da jo obnovijo. Delavci tega soboškega torda so v začetku tedna izravnavali vozišče v dolžini 750 metrov, na katerega so položili tudi 3-centimetroso asfaltno prevleko. Vrednost del, katerih investitor je Skupnost za ceste SR Slovenije, je 80 milijonov dinarjev. Poleg investitorja je polovico denarja prispevala tudi občinska skupnost za ceste v Murski Soboti.

M. J.

ŠKODA

OČENJENA —

CESTA

ASFALTIRANA

Na izredni seji KK SZDL Bučkovci so obravnavali delo strokovne komisije za ocenitev škode zaradi suše na območju krajevne skupnosti, sledila pa je obravnava kadrovskih problemov v KS.

Po temeljiti analizi dela ocenitvene komisije je bila sprejeta usmeritev, da se način konkretne oblike razdelitve sredstev prepusti v odločitev pristojni službi ljutomerske občine, s tem da se sredstva razdelijo takoj ter da se zagotovi javnost dela in delitve. Strokovna komisija za ocenitev škode po suši je delovala v okviru dogovora o ugotovitvi in cenitvi škode zaradi elementarnih nesreč kot tudi po navodilih o enotni metodologiji za ocenitev škode, ki so jo povzročile elementarne nesreče, ter dodatnih navodilih občinske komisije. V komisiji so bili predstavniki kmetov in KS.

V krajevni socialistični zvezi se že dlje časa ukvarjajo s kadrovskim problemom, saj organizacija nima predsednika. Toda to še zdaleč ne pomeni, kot zatrjuje tudi tajnica KS Marija Kern, da družbenopolitične organizacije kot tudi društva ter samoupravni organi v Bučkovcih ne delujejo. Nujno bo tudi izvesti kadrovske spremembe v mladinski organizaciji, med kmeti pa povprašati, če je zanimanje, da si formirajo svojo krajevno kmečko zvezo. O vseh teh zadevah bodo podrobneje spregovorili na naslednji seji. Sicer pa je dobila krajevna cesta tja proti Kuršincem pred dnevi v skladu s programom krajevnega samopriskvka in še ob dodatnem vlaganju tamkajšnjih prebivalcev asfaltno prevleko. Pa tudi mrliška vežica bo kmalu dodatno urejena. Z veliko verno željo urediti tudi telefonsko centralo. Že v bližnji prihodnosti bodo v Bučkovce prišli tovariši iz ustreznih republiških institucij, saj se krajinjani ne dajo ter se želijo, pri tem pa imajo seveda številne upravičene argumente, lotiti zidave nove osnovne šole.

STRU

SE ENKRAT:

HUDA KRI ZARADI CESTE

Kot smo pričakovali, prispevek o zasedlu Mali Salovci, ki smo ga objavili v prejšnji številki Vestnika (stran 20), ni ostal brez odmeva. Predvsem so nam na Socialistični zvezi želeli pojasniti, zakaj so bili proti sestanku v zasebni hiši, kjer pa imajo sicer volitve in druge aktivnosti, ker v Malih Salovcih pač drugega primerne-ega prostora nimajo. Prvi razlog je bil ta, ker so ga menda preveč na hitro sklicali, poglaviti pa, ker so ugotovili, da ne bi bil dovolj uspešen, ker sklicatelj ni zagotovil udeležbe vseh »prizadetih«. Odsotni bi bili predvsem tisti, za katere v Malih Salovcih menijo, da so krivi, ker se ne dela tako, kot bi se moralo. Tako bi lahko poslušali le eno plat medalje. S tem pojasnilom se avtor zapisa strinja. Vprašanje pa je, ali bi »krivci« prišli na sestanek v zadružni dom v Salovcih, ker se »osumljeni« ne počutijo krive. Nekaj pa smo v omenjenem prispevku zapisali tudi narobe, in sicer tisti »sporni« odsek ceste ne vodi proti hiši predsednika skupščine KS, temveč proti domačiji vaškega predsednika v Dolcih.

J. G.

URADNE OBJAVE

Leto XXIV

Murska Sobota, dne 22. septembra 1988

Št.:25

URADNE OBJAVE
OBČINSKIH SKUP-
ŠČIN: GORNJA RAD-
GONA, LENDAVALA IN
MURSKA SOBOTA
SKA SOBOTA
Odgovorni urednik:
Martin Vinčec

185. Odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o davkih občine Gor-
nja Radgona
186. Odlok o ureditvenem načrtu del za naselja Radenci »JELOVI-
CA—MAJA«
187. Odlok o zazidalnem načrtu »Gornja Radgona — Velclov vrt«

188. Odlok o uvedbi melioracijskega postopka v k. o. Sp. Ivanjci, k. o.
Gor. Ivanjci, k. o. Stavešinci, k. o. Ivanjševci in k. o. Radvenci
189. Odločba o uvedbi komasacijskega postopka v I. fazi celotnega
kompleksa Sp. Ivanjci, Sp. Sčavnica, ki zajema: k. o.: Spodnji
Ivanjci, k. o. Gornji Ivanjci, k. o. Stavešinci, k. o. Ivanjševci in
k. o. Radvenci

185

Na podlagi 6. in 11. člena Zakona o davku občanov (Ur. list
SRS, št. 32/85) ter 206. člena Statuta občine Gor. Radgona (Ur. obja-
ve, št. 41/81, 7/86 in 2/87) je skupščina občine Gor. Radgona na seji
zboru združenega dela in zboru krajevnih skupnosti, dne 8. 9. sprejela

ODLOK

o spremembah in dopolnitvah odloka o davkih občanov občine Gor.
Radgona

1. člen

V odloku o davkih občanov občine Gor. Radgona (Ur. objave, št.
9/85, 31/85, 12/86, 2/87 in 1/88 se 8. člen spremeni tako, da se glasi:
»Davek iz kmetijstva — negozdnih površin se v letu 1988 zaradi
katastrofalnih posledic suše odmerja od katastrskega dohodka po
stopnji 6 %, v nadaljnjih letih pa po stopnji 9 %«.

2. člen

Ta odlok začne veljati osmi dan po objavi v Uradnih objavah po-
murskih občin, uporablja pa se pri odmeri davka iz kmetijstva za leto
1988.

Štev.: 42-1/85

Datum: 8/9-1988

Predsednik

Skupščine občine Gor. Radgona
Peter Fridau

186

Na podlagi 36. člena Zakona o urejanju naselij in drugih pose-
gov v prostor (Ur. list SRS, št. 18/84, 37/85 in 29/86) in 205. člena
Statuta občine Gor. Radgona (uradne objave, št. 41/81, 7/86 in 2/87)
je skupščina občine Gor. Radgona na seji zboru združenega dela in
zboru krajevnih skupnosti, dne 8. 9. 1988 sprejela

ODLOK

o ureditvenem načrtu za del naselja Radenci »Jelovica—Maja«

1. člen

S tem odlokom se sprejme ureditveni načrt »Radenci Jelovica—
Maja«, ki ga je izdelal SGP Konstruktor TOZD PTB Komunaprojekt
Maribor pod št. 205/88.

2. člen

Ureditveni načrt iz prejšnjega člena vsebuje:

- a) — grafične priloge
- izrez iz prostorskega dela DP občine G. Radgona
za obdobje 1986 — 1990 M = 1:5000
- geodetska podlaga obravnavanega območja M = 1:500
- pregled obstoječih objektov in komunalnih naprav M = 1:500
- arhitektonske zazidave M = 1:500
- zazelenitev okolja M = 1:500
- komunalne naprave M = 1:500
- požarna varnost M = 1:500
- b) obrazložitev in pogoji urejanja in pozidave
- c) soglasje pristojnih organov in organizacij
- d) pregled stroškov komunalnega opremljanja
- e) pregled prostih površin.

3. člen

Območje pokrito z zazidalnim načrtom obsega površine znotraj
naslednjih mej:

— magistralne ceste G. Radgona—Radenci; ulice Ljube Šercer-
ja, Kerenčičeva in Lackove ulice, Titove ceste in ulice Slavka Osterca.

4. člen

S srednjeročnim družbenim planom občine Gor. Radgona za ob-
dobje 1986—1990 je določeno, da se območje Radenci urbanistično
urejuje z zazidalnim oz. ureditvenim načrtom.

5. člen

Območje »Jelovica—Maja« je predvideno za individualno sta-
novanjsko gradnjo.

Obrtne dejavnosti je možno organizirati le tiste, ki s svojim pose-
gom v prostor ne onesnažujejo zraka in vode in katerih hrup ne prese-
ga v okolju 60 dB/A.

Zemljišče ob magistralni cesti je možno izrabiti za servisne dejav-
nosti (pralnico, vulkanizacije, ipd.).

6. člen

Predel med magistralno cesto in stanovanjskimi objekti v okolici
benzinske črpalke se kot naraven zaščitni protihrupni pas zazeleni z
več vrst različno visokega drevja in grmičevja.

7. člen

Stanovanjski objekti so tipске izvedbe, kot je to določeno v grafi-
čni prilogi za posamezno parcelo.

Odstopanje od tipa predvidenega na posamezni lokaciji ni dovo-
ljeno.

8. člen

Servisna delavnica je pritličen objekt, nepodkleten, arhitekton-
sko vključen z objektom »benzinske črpalke«.

Velikost objekta je določena z grafično prilogo.

9. člen

Vse novo zgrajene objekte je potrebno navezati na obstoječe ko-
munalne naprave in to:

- mestno ulico — v asfaltni izvedbi
- kanalizacijo, ki je speljana po mestni ulici
- električnem n.n. priključkom od priključne omarice
- telefonski vod od razdelilne omarice
- kabelski vod za televizijske programe na razvodno ulično
omarico.

Priključke na obstoječe naprave sekundarnega voda mora opravi-
titi investitor sam.

10. člen

Pomožni prostori so zajeti v osnovnem projektu, gradnja pomož-
nih objektov kot samostojni objekt ali prizidek ni dovoljena.

11. člen

Proste zemljiške površine okrog objektov je urediti kot zelene po-
vršine z okrasnimi gredicami, drevesi srednje in nizke rasti.

Ograja okrog zemljišča je lahko zelena, višine največ 0.6 m in od-
maknjena od javnih površin najmanj 0.5 m.

12. člen

Posebne odpadke pri objektih z obrtno dejavnostjo je potrebno
zbirati ločeno od komunalnih odpadkov, ter zanje ob objektu določiti
poseben prostor, dostopen za transportna sredstva.

13. člen

Parkiranje avtomobilov na javnih prometnih površinah ni pred-
videno.

14. člen

Med ulico Ljube Šercerja in magistralno cesto M 10-I ob sever-
nih delavnicah se določi rezervat širine 9 m za eventualno cestno po-
vezavo, naselje »Jelovica« s križiščem magistralne ceste in javno po-
tjo Radenci—Boračeva. (v grafičnem delu prikazan črtkano).

Do izgradnje te povezave se rezervirano zemljišče lahko uporablja le kot zelena površina.

Pred morebitno izgradnjo te povezave je izvesti posebej javno obravnavo.

15. člen

Eventualne arheološke najdbe je prijaviti Zavodu za varstvo naravne in kulturne dediščine v Mariboru.

16. člen

Do pričetka izvajanja posameznih faz priprave in opremljanja zemljišč s komunalnimi napravami se zemljišče znotraj opisanih mej uporablja za obstoječe namene ne glede na lastništvo.

17. člen

Zazidalni načrt Radenci »Jelovica—Maja« je stalno na vpogled občanom, organizacijam združenega dela, drugim organom in organizacijam in skupnostim pri občinskem upravnem organu pristojnem za urejanje prostora.

18. člen

Nadzor nad izvajanjem tega odloka opravlja »Uprava inšpekcijskih služb« za občine G. Radgona, Lendava, Ljutomer in Mur. Sobota.

19. člen

Ko začne veljati ta odlok, preneha za to območje veljati odlok o zazidalnem načrtu Radenci-sever (Ur. objave, št. 6/72).

20. člen

Ta odlok prične veljati osmi dan po objavi v Uradnih objavah občin Pomurja.

Številka: 350-2/88-10

Datum: 8/9-1988

PREDSEDNIK

Skupščine občine Gor. Radgona
Peter FRIDAU

187

Na podlagi 36. člena Zakona o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (Ur. list SRS, št. 18/84, 37/85 in 29/86) ter 206. člena statuta občine Gor. Radgona na seji zbornice Združenega dela in zbornice krajevnih skupnosti, dne 8. 9. 1988 sprejela

ODLOK

o zazidalnem načrtu »Gornja Radgona — Velcov vrt«

1. člen

S tem odlokom se sprejme zazidalni načrt »Gor. Radgona — Velcov vrt«, ki ga je izdelal SGP Konstruktor — TOZD PTB Komunalprojekt Maribor pod št. 205/37

2. člen

Zazidalni načrt iz prejšnjega člena vsebuje:

- a) grafične priloge
 - izrez iz prostorskih sestavin Družbenega plana občine Gor. Radgona za obdobje 1986–1990,
 - geodetska podlaga obravnavanega območja
 - pregled obstoječih objektov in komunalnih naprav — reambulacije
 - arhitektonska zazidava
 - zakoličena situacija
 - komunalne naprave
 - požarna varnost
 - gabarit — idejne zasnove objektov
- b) obrazložitev k ureditvi
- c) soglasje pristojnih organov in organizacij
- d) pregled stroškov in prihodov.

3. člen

Območje, pokrito z zazidalnim načrtom obsega površino znotraj naslednjih prometnic in mej:

Apaška cesta — Partizanska cesta — Pokopališka ulica, meja s k. o. Hercegovščak in Rozmanove ulice.

4. člen

Območje »Velcov vrt« je predvideno za individualno stanovanjsko gradnjo in se lahko komunalno izgraja v fazah, ki so zaključne celote, razen dela ob Apaški cesti, kjer je možna gradnja za servisno obrtno dejavnost.

5. člen

Arhitektonska obdelava objektov in velikost objektov je enotna za celotno območje — tipski projekti v katerem je določena tudi oblika in vrsta ureditvi funkcionalnega zemljišča skupaj z ograjami.

6. člen

Zeleni ločilni pas med pokopališčem in novim naseljem je na severni strani zasadi s 7 m širokim zelenim pasom iz nizko, srednje in visokorastočih dreves.

Ob Pokopališki cesti je urediti parkirišče, vmesni del širine cca 18–23 m pa se uporablja kot vrtnarska površina.

7. člen

Najvišja točka objekta — slemen sme segati največ do kote 249, 50 m nadmorske višine v koridorju PTT Repartitorja v smeri Murske Sobote.

8. člen

Odstopanje od predvidenih tipov objektov ter velikosti ni dovoljeno, razen če v projektu predvidena odstopanja.

9. člen

Pomožni prostori so zajeti v osnovnem projektu, gradnja pomožnih objektov kot samostojni objekt ali prizidek ni dovoljena.

10. člen

Navezava objektov na javno kanalizacijo, do izgradnje čistilne naprave je možna le preko troprekate pretočne greznice. Po izgradnji čistilne naprave je kanalizacijo navezati direktno in greznico izločiti. Oskrba z vodo posameznega objekta se izvede s priključkom na javni vodovod, ki je položen skupaj s hidrantno mrežo v javnih površinah.

11. člen

Širina utrjenega pasu ulic je najmanj 5,5 m, z obeh strani prometnega utrjenega pasu je zelena površina širine po 1,5 m, ki lahko služi tudi za peš pot.

Slepa ulica se na koncu razširi na najmanj 10,0 m, kar služi na obračalno površino.

12. člen

Za parkiranje avtomobilov je ob posamezni ulici predviden posebej razširjen del prometnice, ki se urejuje enako kot sama prometnica in označi s prometno vertikalno in horizontalno signalizacijo.

13. člen

Posebne odpadke pri objektih z obrtno dejavnostjo je potrebno zbirati ločeno od komunalnih odpadkov in jih nato deponirati na zanje določenih odlagališčih.

14. člen

Obrtne dejavnosti je možno organizirati le tiste, ki s svojim posegom v prostor ne onesnažujejo zraka in vode in katerih hrup ne presega v okolju 60dB(A).

15. člen

Eventualne arheološke najdbe je prijaviti Zavodu za varstvo naravne in kulturne dediščine v Mariboru.

16. člen

Faznost pridobivanja, priprave in urejanje stavbnih zemljišč znotraj meja ZN v 3. členu tega odloka je prikazana v posebni grafični prilogi.

Do pričetka izvajanja posameznih faz, priprave in opremljanja s komunalnimi napravami se zemljišče znotraj opisanih meja uporablja za obstoječo dejavnost glede na lastništvo.

17. člen

Zazidalni načrt »Gor. Radgona — Velcov vrt« je stalno na vpogled občanom, organizacijam združenega dela in drugim organom, organizacijam in skupnostim pri občinskem upravnem organu pristojnem za urejanje prostora.

18. člen

Nadzor med izvajanjem tega odloka opravlja Uprava inšpekcijskih služb za občine Gor. Radgona, Lendava, Ljutomer in M. Sobota.

19. člen

Ko začne veljati ta odlok preneha za to območje veljati odlok o zazidalnem načrtu »Gor. Radgona — sever« (Ur. objave, št. 12/72).

20. člen

Ta odlok prične veljati osmi dan po objavi v Uradnih objavah občin Pomurja.

Štev.: 350-7/85

Datum: 8/9-1988

PREDSEDNIK

Skupščine občine Gor. Radgona
Peter FRIDAU

188

Na podlagi 105. čl. zakona o kmetijskih zemljiščih (Ur. list SRS, št. 17/86) in 206. čl. statuta občine Gor. Radgona (Ur. objave, št. 41/81, 7/86 in 2/87) je skupščina občine Gor. Radgona, dne 8. 9. 1988 sprejela

ODLOK

o uvedbi melioracijskega postopka v k.o. Sp. Ivanjci, k.o. Gornji Ivanjci, k.o. Stavešinci, k.o. Ivanjševci in k.o. Radvenci

1. člen

Uvede se melioracijski postopek na zemljiščih v delu k.o. Sp.

Ivanjci, k.o. G. Ivanjci, k.o. Stavešinci, k.o. Ivanjševci, k.o. Radvenci po projektih, št. 21/5—87 mapa I VGP Maribor, TOZDA Hidrogradnja Inženiring.

Melioracijsko območje je določeno z naslednjo mejo:

k.o. Radvenci: Severno od vasi Radvenci na tromeji pot par. št. 709 in par. št. 619 in 688 proti jugovzhodu po severovzhodni meji poti par. št. 709 do kat. obč. k.o. Ivanjševci. V k.o. Ivanjševci po severni meji poti par. št. 1210 preseka pot par. št. 1216 se nadaljuje proti vzhodu po severni meji poti par. št. 1196 in 1183 pri par. št. 205/1 jo seka in nadaljuje proti vzhodu po isti poti in dalje po poti par. št. 1186 do par. št. 510 tu se meja obrne proti jugozahodu po jugovzhodni meji par. št. 246/2 in par. št. 244/4 od tu nadaljuje v smeri jugovzhod po severovzhodni meji par. št. 247, 250 in 252 do poti par. št. 1185 po njeni severovzhodni meji do kat. občine k.o. Stavešinci. V k.o. Stavešinci po severnih mejah par. št. 719/1, 670, 669, 668 in 667 približno 10 m in tu se obrne proti severu in prečka par. št. 576 in 712, dalje zopet proti vzhodu po severnih mejah par. št. 712, 666, 661 in 680/2 v podaljšku preseka pot par. št. 719/2 po zahodni in južni meji par. št. 655, po severni meji par. št. 652, v podaljšku preseka par. št. 649, 647/1, 645/1 in 645/2, po severni meji poti par. št. 715 do par. št. 643 tu seka pot par. št. 715, dalje po južnih mejah par. št. 255/1, 254, 255/2, 253, 255/4, 241/4 in 241/3, tu se meja obrne proti jugozahodu po zahodni in južni meji par. št. 205 po zahodni meji par. št. 204, po severni meji poti par. št. 719/1 do tromeje par. št. 715, 168 in 719/1 tu se obrne proti jugu, seka pot par. št. 719/1, po zahodni meji poti par. št. 707 do tromeje par. št. 57, 63 in 707, tu seka pot par. št. 707 in gre proti vzhodu po južni meji poti par. št. 706 tu se obrne proti jugozahodu po severozahodni meji poti par. št. 705 do kat. meje z k.o. Sp. Ivanjci.

V k.o. Sp. Ivanjci, po zahodni meji par. št. 660/1, seka pot par. št. 672 po vzhodni in južni meji par. št. 46/2, po vzhodni meji par. št. 47/3 v podaljšku seka pot par. št. 657/2, po severni meji par. št. 49, zajema skrajni severovzhodni po zahodni in južni meji par. št. 72/1, po vzhodnih mejah par. št. 74/2, 74/3 in 72/2, po severni meji par. št. 82/1 po severni in vzhodni meji par. št. 37/1 na tromeji par. št. 37/1 in 37/3 jo seka, seka tudi par. št. 38 in 83/1, po severovzhodni meji par. št. 78/2 po jugovzhodni meji par. št. 83/3 in 93, seka pot par. št. 658, po severni meji par. št. 395/1, po severni in vzhodni meji par. št. 394/1, po severni in vzhodni meji par. št. 393, po vzhodnih mejah par. št. 380/1 in 391, po južni meji par. št. 380/1, po zahodnih mejah par. št. 380/2 in 383/1 v podaljšku seka pot par. št. 658, se obrne proti severu, po zahodni meji par. št. 103/4, po južni in zahodni meji par. št. 103/3, po južni meji par. št. 112/2, po južni in zahodni meji par. št. 127/1, po vzhodni meji gozdne par. št. 134 in 135, prečka pot par. št. 51/3 po vzhodni meji par. št. 136 do kat. meje z k.o. G. Ivanjci.

Po katastrski meji do par. št. 247/1, po njeni južni meji, po vzhodni meji gozda par. št. 249/2, po vzhodni meji par. št. 216/2 in 216/1 tu se meja obrne proti vzhodu po južni meji par. št. 217/1, po zahodni in južni meji par. št. 222/4, po južni meji par. št. 228/2 in 229 se obrne proti severu približno 20 m po vzhodni meji par. št. 229 jo seka v smeri tromeje par. št. 229, 228/1 in 228/2, po južni meji par. št. 228/1, po južni in zahodni meji par. št. 222/3, po južni in zahodni meji par. št. 222/13, po južni meji par. št. 198/2, po južni in zahodni meji par. št. 200, po zahodni meji par. št. 201, po južni in zahodni meji par. št. 205/2, po zahodni meji par. št. 205/1, 204 in 203, do poti par. št. 326, se nadaljuje proti zahodu, po južni meji poti par. št. 326, do križišča s potjo par. št. 323 tu pot par. št. 326 preseka in se nadaljuje proti severu po zahodni meji poti par. št. 323 do par. št. 303, tu se meja obrne proti zahodu, po severnih mejah par. št. 301, 302, 296 in 293 do tromeje s par. št. 4 se obrne proti severu, po zahodnih mejah par. št. 4 in 2, seka pot par. št. 324, po zahodnih mejah par. št. 109/1, 109/2, 108, 107, 105, 103/2, 127/1 in 126, v podaljšku seka par. št. 127/4 do poti, ob poti cca 30 m, seka pot par. št. 330, po zahodni meji par. št. 330/3 in 129/3 po jugovzhodnih mejah par. št. 130/2 in 132 po zahodni meji par. št. 102/2 in 138, obkroži sadovnjak par. št. 139 po južni in zahodni meji par. št. 83/2, po južni meji par. št. 77 v podaljšku preseka par. št. 69/1 se obrne proti jugu po vzhodni in južni meji par. št. 70, po severni meji par. št. 65, v podaljšku jo preseka in teče dalje po njeni zahodni meji cca 70 m tu se obrne in seka par. št. 61/1, v podaljšku severne meje par. št. 63/1 se nadaljuje po severni in zahodni meji par. št. 63/1, po zahodni meji par. št. 62, po jugozahodni meji par. št. 58/3, po jugozahodni meji poti št. 56/2 do kat. meje med k.o. Ivanjševci in k.o. Radvenci, po kat. meji. V k.o. Radvenci v podaljšku kat. meje seka par. št. 97/4, po južnih mejah par. št. 97/3, 100/3, 101/2, seka pot par. št. 722, po južni meji par. št. 96/2 po vzhodnih mejah par. št. 95/2, 95/4 in 95/1 v podaljšku seka pot par. št. 721, po južni meji te poti do par. št. 124/3 po vzhodni in južni ter cca 20 m po zahodni meji poti par. št. 124/3, seka par. št. 127/1, po južnih mejah par. št. 128/3, 135/1 in 136, se obrne proti severu cca 30 m in seka par. št. 141/2 in 153/2, na ovinku poti se priključi na pot par. št. 720, se nadaljuje po njeni južni meji do par. št. 202/1 tu se obrne proti severu preseka pot par. št. 720, po zahodni meji par. št. 200/2, preseka par. št. 203, po južni meji parcele št. 204, 214, 225 v podaljšku preseka par. št. 224/2 po južni meji par. št. 227/2, v podaljšku preseka par. št. 248 in 247, po severni meji par. št. 249, po zahodni in severni meji par. št. 254 in 262 v podaljšku preseka par. št. 261/3, 266/1 in 275 po južni meji par. št. 271/1, ponovno prečka par. št. 275/1,

obkroži gozd par. št. 279, do poti par. št. 720, po severni meji poti, do potoka par. št. 713/1, po zahodni meji par. št. 285 po meji urbanega območja seka, par. št. 285 po severni meji par. št. 284/2, po zahodni meji par. št. 290/1, 291, 292 in 289/2 v podaljšku seka pot par. št. 712, po severni meji te poti do križišča s potjo par. št. 713/2, po zahodni meji te poti do par. št. 709 jo preseka in se nadaljuje do tromeje par. št. 619, 688 in 709 kjer smo z opisom pričeli.

2. člen

Investitor del iz 1. člena tega odloka je Melioracijska skupnost Sp. Ivanjci, Sp. Ščavnica, ki ima sedež pri KZ G. Radgona TZO Videm — Ivanjci in ima zagotovljena finančna sredstva pri HKS KZ Gornja Radgona.

3. člen

Lastniki oz. uporabniki kmetijskih zemljišč so na melioriranem zemljišču dolžni redno vzdrževati objekte in naprave v uporabnem stanju.

Med vzdrževalna dela spada zlasti:

- čiščenje, vzdrževanje, posek grmovja in košnja trave v jarkih,
- čiščenje in vzdrževanje drenskih izlivov v melioracijske jarke
- čiščenje in vzdrževanje propustov na jarkih
- vzdrževanje poljskih poti na melioracijskem območju.

4. člen

V kolikor kmetijska inšpekcija ugotovi, da melioracijskih objekti niso ustrezno vzdrževani, skupščina občine sprejme na predlog Kmetijske zemljiške skupnosti odlok o uvedbi prispevka za vzdrževanje melioracijskih sistemov in določi nosilca vzdrževalnih del.

5. člen

Po končanih hidromelioracijskih delih bo opravljena agromelioracija zemljišč, ki obsega globoko oranje, založno gnojenje in apne-nje.

6. člen

Lastniki in uporabniki kmetijskih zemljišč na melioracijskem območju plačujejo 10 % prispevek od celotnega zneska izvedbe melioracij za skupne melioracijske naprave in objekte.

7. člen

Lastniki oz. uporabniki kmetijskih zemljišč na melioriranem območju morajo zemljišče izkoristiti na kar najbolj intenziven način.

8. člen

Melioracijska dela bodo predvidoma končana do 30. 4. 1989.

9. člen

Ta odlok začne veljati osmi dan po objavi v Uradnih objavah.

Štev.: 462—2/88—11

Datum: 8/9—1988

Predsednik
Skupščine občine Gor. Radgona
Peter Fridau

189

Skupščina občine Gornja Radgona izdaja na podlagi 206. člena Statuta občine Gornja Radgona, 81. člena Zakona o kmetijskih zemljiščih (Uradni list SRS, št. 17/86) in na podlagi Navodila o izvajanju komasacij kmetijskih zemljišč (Uradni list SRS, št. 29/86) ter 202 in 206. člena Zakona o splošnem upravnem postopku (Uradni list SFRJ, št. 47/86) in na predlog KZ G. Radgona, ki je bila sprejeta na seji zbora združenega dela in zbora krajevnih skupnosti, dne 8. 9. 1988 sprejela naslednjo

ODLOČBO

I. Uvede se komasacijski postopek v I. fazi celotnega kompleksa Sp. Ivanjci, Sp. Ščavnica, ki zajema: k. o. Spodnji Ivanjci, k. o. Gornji Ivanjci, k. o. Stavešinci, k. o. Ivanjševci in k. o. Radvenci

K. o. Radvenci: Severno od vasi Radvenci na tromeji pot par. št. 709 in par. št. 619 in 688 proti jugovzhodu po severovzhodni meji poti par. št. 709 do kat. obč. k. o. Ivanjševci. V k. o. Ivanjševci po severni meji poti par. št. 1210 preseka pot par. št. 1216 se nadaljuje proti vzhodu po severni meji poti par. št. 1196, in 1183 pri par. št. 205/1 jo seka in nadaljuje proti vzhodu po isti poti in dalje po poti par. št. 1186 do par. št. 510 tu se meja obrne proti jugozahodu po jugovzhodni meji par. št. 246/2 in par. št. 244/4 od tu nadaljuje v smeri jugovzhod po severovzhodni meji par. št. 247, 250 in 252 do poti par. št. 1185 po njeni severovzhodni meji do kat. občine k. o. Stavešinci. V k. o. Stavešinci po severnih mejah par. št. 719/1, 670, 669, 668 in 667 približno 10 m in tu se obrne proti severu in prečka par. št. 576 in 712, dalje zopet proti vzhodu po severnih mejah par. št. 712, 666, 661 in 680/2 v podaljšku preseka pot par. št. 719/2 po zahodni in južni meji par. št. 655, po severni meji par. št. 652, v podaljšku seka par. št. 648, 647/1, 645/1 in 645/2, po severni meji poti par. št. 715 do parcele št. 643 tu seka kot par. št. 715, dalje po južnih mejah par. št. 255/1, 254, 255/2, 253, 255/4, 241/4 in 241/3, tu se

meja obrne proti jugozahodu po zahodni in južni meji parc. št. 205 po zahodni meji parc. št. 204, po severni meji poti parc. št. 719/1 do tromeje parc. št. 715, 168 in 719/1 tu se obrne proti jugu, seka pot parc. št. 719/1, po zahodni meji poti parc. št. 707 do tromeje parc. št. 57, 63 in 707, tu seka pot parc. št. 707 in gre proti vzhodu po južni meji poti parc. št. 706 tu se obrne proti jugozahodu po severozahodni meji poti parc. št. 705 do kat. meje z k. o. Sp. Ivanjci. V k. o. Sp. Ivanjci, po zahodni meji parc. št. 660/1, seka potok parc. št. 672 po vzhodni in južni meji parc. št. 46/2, po vzhodni meji parc. št. 47/3 v podaljškem seka pot parc. št. 657/2, po severni meji parc. št. 49, zajema skrajni severovzhodni po zahodni in južni meji parc. št. 72/1, po vzhodnih mejah parc. št. 74/2, 74/3 in 72/2, po severni meji parc. št. 82/1 po severni in vzhodni meji parc. št. 37/1 na tromeji parc. št. 37/1 in 37/3 jo seka, seka tudi parc. št. 38 in 83/1, po severovzhodni meji parc. št. 78/2 po jugovzhodni meji parc. št. 83/3 in 93, seka pot parc. št. 658, po severni meji parc. št. 395/1, po severni in vzhodni meji parc. št. 394/1 po severni in vzhodni meji parc. št. 393, po vzhodnih mejah parc. št. 380/1 in 391, po južni meji parc. št. 380/1, po zahodnih mejah parc. št. 380/2 in 383/1 v podaljškem seka pot parc. št. 658, se obrne proti severu, po zahodni meji parc. št. 103/4, po južni in zahodni meji parc. št. 103/3, po južni meji parc. št. 112/2, po južni in zahodni meji parc. št. 127/1, po vzhodni meji gozdne parc. št. 134 in 135, prečka pot parc. št. 51/3 po vzhodni meji parc. št. 136 do kat. meje z k. o. G. Ivanjci. Po katastrski meji do parc. št. 247/1, po njeni južni meji, po vzhodni meji gozda parc. št. 249/2, po vzhodni meji parc. št. 216/2 in 216/1 tu se meja obrne proti vzhodu po južni meji parc. št. 217/1, po zahodni in južni meji parc. št. 222/4, po južni meji parc. št. 228/2 in 229 se obrne proti severu približno 20 m po vzhodni meji parc. št. 229 je seka v smeri tromeje parc. št. 229, 228/1 in 228/2, po južni meji parc. št. 228/1, po južni in zahodni meji parc. št. 222/3, po južni in zahodni meji parc. št. 222/13, po južni meji parc. št. 198/2, po južni in zahodni meji parc. št. 200, po zahodni meji parc. št. 201, po južni in zahodni meji parc. št. 205/2, po zahodni meji parc. št. 205/1, 204 in 203, do poti parc. št. 326, se nadaljuje proti zahodu, po južni meji poti parc. št. 326, do križišča s potjo parc. št. 323 tu pot parc. št. 326 preseka in se nadaljuje proti severu po zahodni meji poti parc. št. 323 do parc. št. 303, tu se meja obrne proti zahodu, po severnih mejah parc. št. 301, 302, 296 in 293 do tromeje s parc. št. 4 se obrne proti severu, po zahodnih mejah parc. št. 4 in 2, seka pot parc. št. 324, po zahodnih mejah parc. št. 109/1, 109/2, 108, 107, 105, 103/2, 127/1 in 126, v podaljškem seka parc. št. 127/4 do poti, ob poti cca 30 m, seka pot parc. št. 330, po zahodni meji parc. št. 330/3 in 129/3 po jugovzhodnih mejah parc. št. 130/2 in 132 po zahodni meji parc. št. 102/2 in 138, obkroži sadovnjak parc. št. 139 po južni in zahodni meji parc. št. 83/2, po južni meji parc. št. 77 v podaljškem preseka parc. št. 69/1 se obrne proti jugu po vzhodni in južni meji parc. št. 70, po severni meji parc. št. 65, v podaljškem jo preseka in teče dalje po njeni zahodni meji cca 70 m tu se obrne in seka parc. št. 61/1, v podaljškem severne meje parc. št. 63/1 se nadaljuje po severni in zahodni meji parc. št. 63/1, po zahodni meji parc. št. 62, po jugozahodni meji parc. št. 58/3, po jugozahodni meji poti št. 56/2 do kat. meje med k. o. Ivanjševci in k. o. Radvenci, po kat. meji. V k. o. Radvenci v podaljškem kat. meje seka parc. št. 97/4, po južnih mejah parc. št. 97/3, 100/3, 101/2, seka pot parc. št. 722, po južni meji parc. št. 96/2 po vzhodnih mejah parc. št. 95/2, 95/4 in 95/1 v podaljškem seka pot parc. št. 721, po južni meji te poti do parc. št. 124/3 po vzhodni in južni ter cca 20 m po zahodni meji poti št. 124/3 po vzhodni in južni ter cca 20 m po zahodni meji poti parc. št. 124/3, seka parc. št. 127/1, po južnih mejah parc. št. 128/3, 135/1 in 136, se obrne proti severu cca 30 m in seka parc. št. 141/2 in 153/2, na ovinku poti se priključi na pot parc. št. 720, se nadaljuje po njeni južni meji do parc. št. 202/1 tu se obrne proti severu preseka pot parc. št. 720, po zahodni meji parc. št. 200/2, preseka parc. št. 203, po južni meji parc. št. 204, 214, 225 v podaljškem preseka parc. št. 224/2 po južni meji parc. št. 227/2, v podaljškem preseka parc. št. 248 in 247, po severni meji parc. št. 249, po zahodni in severni meji parc. št. 254 in 262 v podaljškem preseka parc. št. 261/3, 266/1 in 275 po južni meji parc. št. 271/1, ponovno prečka parc. št. 275/1, obkroži gozd parc. št. 279, do poti parc. št. 720, po severni meji poti, do potoka parc. št. 713/1, po zahodni meji parc. št. 285 po meji urbanega območja seka, parc. št. 285 po severni meji parc. št. 284/2, po zahodni meji parc. št. 290/1, 291, 292 in 289/2 v podaljškem seka pot parc. št. 712, po severni meji te poti do križišča s potjo parc. št. 713/2, po zahodni meji te poti do poti parc. št. 709 jo preseka in se nadaljuje do tromeje parc. št. 619, 688 in 709 kjer smo z opisom pričeli.

Iz komasacije so izvzete zazidalne površine na katerih bo narejena izmera

k. o. Radvenci
+8, +9,6, +10/1, +26, +28, +29, +31, +35, +39/1, +40, del 78, 79/1, 79/2, 80/1, 80/2, 80/3, 81, 86, del 92/2, del 240/1, 240/2, 242, 243, del 244, 245, del 285, 312, 313, 317, 317, del 321, 322/1, 322/2, 323
k. o. Sp. Ivanjci
+17, +35/3, +35/4, 51/1, 51/6, 52/2, +72, +76, +102/1
k. o. gornji Ivanjci
+29/2, +29/3, +29/4, +30, del 57, 158/3, 160, 181
k. o. Ivanjševci
+3/1, +3/2, +4, +5/1, +5/2, +6/1, +7, +89, +92, +93, +95, del 127/2, del 127/3, del 130/1, del 139/2, 135/3, 144/2, 144/3, 144/4, 144/5, del 149, 153, 154, 155, 156/1, 157, del 158/1

k. o. Stavešinci

+1/1, +1/2, +4, +5, +9, del 9/2, 10/2, +11, 11/1, 11/2, +12, 12, +14, 14, 16/1, del 16/2, +17/1, +17/2, +18, +21, +23, 31, 56, +98, del 168, del 169/3, 196, del 673/3, 692/1, 692/2, 693, 694, 695, del 696

2. Komasacijsko območje zajema zemljišča lastnikov, seznam katerih bo razgrnjen na vpogled vsem udeležencem komasacijskega postopka in drugim zainteresiranim na Komiteju za družbeno planiranje in družbenoekonomske razvoj občine Gor. Radgona na Krajevem uradu Negova v času od 15. 9. 1988 do 15. 10. 1988.

3. Nasad, gozdovi dvorišča in hiše se izključijo iz komasacijskega sklada in se obravnavajo po določilih Zakona o zemljiškem katastru (Uradni list SRS, št. 16/74).

4. Uvedbo komasacijskega postopka je na komasacijskem območju prepovedan promet z zemljišči, parceliranje zemljišč, graditev, sajenje nasadov ter gozdnega drevja. Izjemoma je dovoljen promet z zemljišči do konca razgrnitve elaborata obstoječega stanja zemljišč komasacijskega sklada, če gre za zmanjšanje števila lastnikov in s lastniških deležev, če gre za formalno dokončanje pravnega posla, za prenos lastništva na zemljišču, ki je dejansko že opravljen, ali če postane zemljišče družbena lastnina. Potrdilo o tem, da gre za izjemen primer, izda Komite za družbeno planiranje in družbenoekonomske razvoj.

5. Komite določi rok in način razgrnitve idejne zasnove. Pozivamo komasacijske udeležence in druge, ki imajo na tem območju kakšen zakon odprt pravni interes, da podajo pisne pripombe na idejno zasnovo v času razgrnitve, katere obravnava komisija. Komite lahko v upravnem postopku odloča o manjših spremembah meje komasacijskega območja, če gre za povečanje ali zmanjšanje površine komasacijskega območja do 5 %.

6. Komite določi rok in način razgrnitve obstoječega stanja zemljišč na komasacijskem območju in elaborat vrednotenja zemljišč na komasacijskem območju. Zoper razgrnjene podatke teh dveh elaboratov lahko komasacijski udeleženci podajo pisne ugovore, ki jih komisija obravnava v komasacijskem postopku. O njih se odloči z odločbo o novi razdelitvi zemljišč.

7. Komite določi rok in način razgrnitve elaborata nove razdelitve zemljišč na komasacijskem območju. Stranke v postopku imajo možnost podati pripombe in predloge na ta elaborat v času razgrnitve. Komisija obravnava pisne pripombe in predloge v komasacijskem postopku in predlaga spremembe elaborata. O spremembah elaborata se odloči z odločbo o novi razdelitvi zemljišč.

8. Če se na komasacijskem območju zaradi ureditve zemljišč poveča ali zmanjša površina poti, melioracijskih jarkov in drugih objektov se dodeli vsakemu komasacijskemu udeležencu sorazmerno z vloženim zemljiščem manjša oziroma večja površina zemljišča.

9. Pri razdelitvi zemljišč iz komasacijskega sklada se bodo poleg določil 89. člena Zakona o kmetijskih zemljiščih za območja, za katera je več oziroma ni interesentov upoštevala naslednja načela:

— na zemljiščih ob gospodarskih objektih imajo prednost lastniki gospodarskih objektov

— v posamezni tabli ima prednost tisti lastnik — uporabnik, ki je imel v tej tabli pred komasacijo v posesti večji del zemljišča

— za komasacijske udeležence, ki prejmejo zemljišče v določeni tabli se upošteva vrstni red lastnikov v tej tabli pred uvedbo komasacijskega postopka

— v komasacijskem postopku se bodo upoštevala načela po takem vrstnem redu, kot so navedena v tej odločbi, če to ni v nasprotju z idejno zasnovo ureditve komasacijskega območja in proizvodnim programom.

10. Mejnih znamenj (mejnikov), ki so postavljeni v mejnem ugotovitvenem postopku, ni dovoljeno uničevati, poškodovati ali samovoljno premeščati kot to določa 12. člen Zakona o zemljiškem katastru (Uradni list SRS, št. 16-142/74).

11. Skupščina občine Gornja Radgona pooblašča Geodetski zavod SRS, da v njenem imenu opravlja mejni ugotovitveni postopek, razgrnitev elaborata obstoječega stanja zemljišč na komasacijskem območju, elaborata vrednotenja zemljišč na komasacijskem območju in seznanitev komasacijskih udeležencev z dodeljenimi zemljišči v naravi.

12. Posameznemu komasacijskemu udeležencu se vroči odločba o uvedbi komasacijskega postopka v taki obliki, da izrek odločbe vsebuje te tisti del, ki se nanaša na posameznega komasacijskega udeleženca. Odločba o uvedbi komasacijskega postopka se objavi v uradnih objavah Pomurskih občin. Celotna odločba je na vpogled pri Komiteju za družbeno planiranje in družbenoekonomske razvoj.

POUK O PRAVNEM SREDSTVU:

Zoper to odločbo ni pritožbe, dopusten je upravni spor v 30. dneh od dneva vročitve odločbe pri Vrhovnem sodišču SRS v Ljubljani.

Upravni spor se sproži s tožbo, ki se vloži ali da ustno na zapisnik pri Vrhovnem sodišču ali pri katerem drugem rednem sodišču.

Štev.: 462/2/88-11/K

Datum: 8/9-1988

Predsednik
Skupščine občine Gor. Radgona
Peter Fridau

Radijski in televizijski spored od 23. do 29. septembra

PETEK	SOBOTA	NEDELJA	PONEDELJEK	TOREK	SREDA	ČETRTEK
RADIO MURSKA SOBOTA	RADIO MURSKA SOBOTA	RADIO MURSKA SOBOTA	RADIO MURSKA SOBOTA	RADIO MURSKA SOBOTA	RADIO MURSKA SOBOTA	RADIO MURSKA SOBOTA
16.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.30 Aktualno (informativni del, Lepo je v naši domovini biti mlad, reklame in glasba), 18.00 21. 232.	16.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.30 Aktualno (informativni del, strokovnjak odgovarja — o vinogradništvu, reklame in glasba), 18.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi (dežurstvo na telefon 21. 232 od 14.00 do 16.00).	10.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 11.00 Srečanje na pomurskem valju, 12.00 Spored v madžarsčini, 13.00 Doma in onkraj meja, 13.30 V nedeljo popoldne (aktualni prispevek, minuta za varstvo okolja, novice, minute za kmetovalce, humor), 14.30 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi (dežurstvo od 9.00 do 13.00).	16.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.30 Aktualno (informativni del, športna oddaja, kronika, glasba, reklame), 18.15 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi.	16.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.30 Aktualno (informativni del, reportaža s pogovorom v živo, glasba, reklame), 18.00 Sotočje.	16.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.30 Aktualno (informativni del, gospodarska tema, glasba in reklame), 18.00 Vprašanja—odgovori, 18.30 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi.	16.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.30 Aktualno (informativni del, prispevki iz kulturnega življenja, pogovor z misionarjem, reklame, glasba), 18.30 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi.
TV LJUBLJANA	TV LJUBLJANA	TV LJUBLJANA	TV LJUBLJANA	TV LJUBLJANA	TV LJUBLJANA	TV LJUBLJANA
9.15—0.55 Teletekst RTV Ljubljana, 9.45 Mozaik, 9.45 Tednik, 10.45 Dokumentarec meseca: Montaže ekstaze, 11.45 OI Seul: Studio, Plavanje, dnevni pregled, atletika, gimnastika, studio, 17.45 Spored za otroke in mlade, Oliver Twist, angleška nadaljevanka 10/12, 18.15 Dediščina Evrope, dokumentarna serija 3/4, 18.45 Risanka, 19.01 Obzorik, 19.30 Tv dnevnik, 19.59 Zrcalo tedna, 20.25 J. Barthel: Smrt v Kaliforniji, ameriška nadaljevanka 2/4, 21.15 OI Seul: Dnevni pregled, 22.45 Tv dnevnik, 23.00 Sodobni španski film: Gary Cooper, ki si v nebesih, 0.45 Video strani.	8.40—1.05 Teletekst RTV Ljubljana, Opomba: OI Seul: Košarka — YU:Portorico, 8.55 Video strani, 9.10 Ponovitve otroških oddaj, 9.30 Predigra življenja, poljska nadalj. 6/6, 10.00 Periskop-Poksirep: Oddaja o oddaji, 10.30 Dinar, ponovitev, 11.10 OI Seul: Studio, veslanje, plavanje, atletika, dnevni pregled, gimnastika, dviganje uteži, studio, 17.30 Ko je kraljevala komedija, ameriški film, 18.45 Risanka, 19.30 Tv dnevnik, 19.59 Naš utrip, 20.25 Zrebanje 3 x 3, 20.35 S. Alexander: Hrestač, ameriška nadalj. 21.25 OI Seul: Dnevni pregled, 22.55 Tv dnevnik, 21.10 Morilec policajev, italijanski film.	7.45—23.10 Teletekst RTV Ljubljana, Opomba: 1.40 OI Seul: košarka (2) YU:ČSSR, 3.30 OI Seul: Atletika, dnevni pregled, 8.15 Živ živ, 8.55 Oliver Twist, angleška nadalj. 10/12, ponovitev, 9.25 OI Seul: Studio, konjenišvo, plavanje, boks, dviganje uteži, veslanje, atletika, gimnastika, košarka YU—ČSSR, 18.50 Risanka, 19.00 Vreme, 19.30 Tv dnevnik, 20.05 J. Tihec: Vrtnece in kaktusi, tv nadalj. 3/7, 20.45 OI Seul: Dnevni pregled, 22.05 Izrael, dokumentarna serija 2/3, 11.40 Cagney in Lacey, ponovitev ameriške nanižanke — 9/12, 12.25 Domači ansambli: ansambel Slovenija, 12.55 Kmetijska oddaja TV Novi Sad, 13.55 G. Zapolska: Leto in dnevi tečejo poljska nadaljevanke 3/8, 15.15 Estoril: Formula 1 za VN Portugalske, prenos (do 17.00/10), 17.15 Priljubimo tišini, oddaja za slušno prizadeje, 17.55 Kristof Kolumb, angleški film, 19.30 Tv dnevnik, 20.00 Gostje MMS 88, zabavnoglasbena oddaja, 20.30 Viva Marija, franc. film (do 22.20).	Program: LJ 2 18.20 Spored za otroke in mlade, Radovedni taček, 18.35 Makedonske narodne pripovedke, 15. del, 18.55 Da ne bi bolelo: Družina kronično in pogosto bolnega otroka, 19.15 Risanka, 19.30 Tv dnevnik, 20.00 Umetniški večer, Shakespeare na Tv — Antonij in Kleopatra (do 22.50).	Program: LJ 2 18.35 Angleščina, 48. lekcija, 19.00 Rezerviran čas, 19.30 Tv dnevnik, 20.00 Arhitektura slovenskih pokrajin: Dimnica 4/8, 20.25 Zrebanje lota, 20.30 Balerina, angleška serija o baletu 4/4, 21.30 Delphi: Gala spektakel ob evropskem letu filma in tv, prenos do 23.10/15.	Program: LJ 2 Opomba: kvalifikacije za SP v nogometu — Francija:Norveška, 18.45 Video godba, 19.30 Tv dnevnik, 20.00 Svet na zaslonu, 20.40 Film tedna: Lepotica in zver, francoski film, 22.20 Prvi plesalec (do 23.05).	Program: LJ 2 10.00 Šolska tv: Slovar slikarstva 4. odd. tv Bgd 30 min. slov. ljudska glasbila in godci 4. cimbalist 21.30, 10.50 Beg iz Alcatraza, ameriški film (do 12.25), 18.30 Šolska tv — ponovitev, 19.30 Tv dnevnik, 20.00 Zadnja arija, španska nadaljevanke 4/5, 20.50 Novi rock 88, ponovitev, 21.35 Mozaik kratkega filma do 22.20.
TV ZAGREB	TV ZAGREB	TV ZAGREB	TV ZAGREB	TV ZAGREB	TV ZAGREB	TV ZAGREB
8.30 Tv v šoli, 15.25 Ponovitve, 17.10 Otroški in mladinski spored, 19.30 Dnevnik, 20.00 Kriminalistične zgodbe, 21.00 Zabavna oddaja, 22.00 Dnevnik, 22.20 Kultura, 23.50 Program plus.	9.00 Tv v šoli, 15.00 Svet tišine, 15.40 Kako biti skupaj, 16.10 Narodna glasba, 16.40 Kritična točka, 17.25 Tv koledar, 17.40 Dallas, 18.30 Teleobjektiv, 19.30 Dnevnik, 20.00 Ledeni dvor (film), 22.05 Dnevnik, 22.20 Program ob koncu tedna.	9.00 Tv v šoli, 15.00 Svet tišine, 15.40 Kako biti skupaj, 16.10 Narodna glasba, 16.40 Kritična točka, 17.25 Tv koledar, 17.40 Dallas, 18.30 Teleobjektiv, 19.30 Dnevnik, 20.00 Ledeni dvor (film), 22.05 Dnevnik, 22.20 Program ob koncu tedna.	9.00 Tv v šoli, 15.25 Ponovitve, 17.10 Otroški in mladinski spored, 19.30 Dnevnik, 20.00 Drama, 21.10 Strahote vojne (nadaljevanke), 22.00 Dnevnik, 22.20 Program plus.	9.00 Tv v šoli, 15.25 Ponovitve, 17.10 Otroški in mladinski spored, 19.30 Dnevnik, 20.00 Drama, 21.10 Strahote vojne (nadaljevanke), 22.00 Dnevnik, 22.20 Program plus.	9.00 Tv v šoli, 14.35 Ponovitve, 17.10 Otroški in mladinski spored, 19.30 Dnevnik, 20.00 Brez konca (film), 21.50 Potopis, 22.05 Dnevnik, 22.25 Program plus.	8.25 Tv v šoli, 15.25 Ponovitve, 17.10 Otroški in mladinski spored, 19.30 Dnevnik, 20.00 Politični magazin, 21.05 Zabavnoglasbena oddaja, 21.50 Dnevnik, 22.10 Program plus.
TV AVSTRIJA	TV AVSTRIJA	TV AVSTRIJA	TV AVSTRIJA	TV AVSTRIJA	TV AVSTRIJA	TV AVSTRIJA
Prvi program 9.00 Tv v šoli, 10.30 Ponovitve, 16.30 Otroški in mladinski spored, 18.00 Družinski magazin, 18.30 Falcon Crest, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Vroča zgodba (film), 21.35 Moda, 22.20 Will Penny (film), 0.10 Na majavih tleh (film).	Prvi program 9.00 Tv v šoli, 10.35 Ponovitve, 14.25 Otroški in mladinski spored, 18.00 Filmske novitete, 19.00 Sobotni večer, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Kviz, 22.05 Šport, 22.40 Zlati časi, 23.30 Jazz.	Prvi program 9.00 Tv v šoli, 10.35 Ponovitve, 14.25 Otroški in mladinski spored, 18.00 Filmske novitete, 19.00 Sobotni večer, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Kviz, 22.05 Šport, 22.40 Zlati časi, 23.30 Jazz.	Prvi program 9.00 Poročila, 9.05 Tv v šoli, 10.30 Ponovitve, 16.30 Otroški in mladinski spored, 18.00 Družinski magazin, 18.30 Falcon Crest, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Kviz 21, 21.07 Dallas, 21.55 Pat in Mike (film), 23.30 Glasbeno turistična oddaja.	Prvi program 9.00 Poročila, 9.05 Tv v šoli, 10.30 Ponovitve, 16.30 Otroški in mladinski spored, 18.00 Družinski magazin, 18.30 Falcon Crest, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Kviz 21, 21.07 Dallas, 21.55 Pat in Mike (film), 23.30 Glasbeno turistična oddaja.	Prvi program 9.00 Poročila, 9.05 Tv v šoli, 10.30 Ponovitve, 16.30 Otroški in mladinski spored, 18.00 Družinski magazin, 18.30 Falcon Crest, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Kviz 21, 21.07 Dallas, 21.55 Pat in Mike (film), 23.30 Glasbeno turistična oddaja.	Prvi program 9.00 Poročila, 9.05 Tv v šoli, 10.30 Ponovitve, 16.30 Otroški in mladinski spored, 18.00 Družinski magazin, 18.30 Falcon Crest, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Kviz 21, 21.07 Dallas, 21.55 Pat in Mike (film), 23.30 Glasbeno turistična oddaja.
TV MADŽARSKA	TV MADŽARSKA	TV MADŽARSKA	TV MADŽARSKA	TV MADŽARSKA	TV MADŽARSKA	TV MADŽARSKA
3.25 Seul '88, prenos, 8.15 Delta, pon. 8.45 Po sledih ljubezni, TV film, 10.30 Seul '88, prenos, 14.05 Telovadba za invalide, 17.05 Tv spored za 4 dni, 17.15 Za upokojece, 17.45 Tekla, uporabni napotki, 18.00 Okno, služnostni program, 19.30 TV dnevnik, 20.05 Kramljanje, gala, 21.25 Parabota, 22.10 Dekleta v uniformi, z nemški film iz leta 1958, 23.40 TV dnevnik.	3.30 Seul '88, prenos, 8.30 Naš ekran, 9.05 Tretji kanal, 9.50 Risanka, 10.10 Kviz za otroke, 10.15 Risanka, 10.50 Sosedje, 37. del, pon. 11.20 Donavska flotila, 12.00 Vroči veter, pon. 14.40 Risanka, 14.55 Budimpeštanski velesojem, 15.35 Domožnanstvo, 15.50 Barkochba, 16.30 Z orožjem v miru, vmes Dnevnik, 19.30 TV dnevnik, 20.05 Junak dneva, Tv film, 21.25 Narodne, 21.35 Obisk, z nemški film, 23.15 TV dnevnik.	3.30 Seul '88, prenos, 8.30 Naš ekran, 9.05 Tretji kanal, 9.50 Risanka, 10.10 Kviz za otroke, 10.15 Risanka, 10.50 Sosedje, 37. del, pon. 11.20 Donavska flotila, 12.00 Vroči veter, pon. 14.40 Risanka, 14.55 Budimpeštanski velesojem, 15.35 Domožnanstvo, 15.50 Barkochba, 16.30 Z orožjem v miru, vmes Dnevnik, 19.30 TV dnevnik, 20.05 Junak dneva, Tv film, 21.25 Narodne, 21.35 Obisk, z nemški film, 23.15 TV dnevnik.	11.55 Seul '88, prenos, 16.55 Poročila, 17.00 Maurice Chevalier, francoski film (ob njegovi 100. obletnici rojstva), 18.00 Seul '88, prenos, 19.05 Tv telovadba, 19.10 Večerna pravljica, 19.30 TV dnevnik, 20.05 Studio mladih umetnikov: Vrteče se slike o Bartoku, č/b, 20.25 Seul '88, pregled dogodkov dneva, 23.40 TV dnevnik.	9.40 Tretji kanal, 4. Raziskovanje vesolja, 10.35 Gospodinjimo! 11.00 Seul '88, prenos, 14.05 Telovadba za invalide, 17.50 Tv spored za 3 dni, 17.55 Magazin Alpe-Jadran, 18.40 Nils Holgersson, risanka, 19.30 TV dnevnik, 20.25 Reke tečejo naprej, 7. del avstralske serije, 21.15 Studio '88, kulturni TV tednik, 22.05 Dokumentarni film, 22.45 Verdi: Aida — Radamesova romanca, 22.50 TV dnevnik.	8.30 Po sledih ljubezni, 2. del, 10.20 Seul '88, prenos, 17.05 Poročila, 17.15 Fronta brez milosti, vzh. nemška serija, 13. del: Obačun, 18.30 Čim cim, literarne uganke za otroke, Endre Ady-Frigyes Karinty, 19.10 Samo za besedo, za boljši jezik, 19.30 Tv dnevnik, 20.35 Seul '88, pregled dogodkov, 21.45 Budimpeštanski umetniški tednik: Ljubiteljski jahalec, TV film, 22.55 TV dnevnik.	10.10 TV doktor, odgovori na pisma, 10.20 Zgodovina madžarskega slikarstva, pon. 11.00 Seul '88, prenos, 16.30 Poročila, 16.35 Poulični plesalci, 16.55 Dokumentarni film, 17.40 Tretji kanal, 18.25 Ne! O kajenju, 19.15 Zrebanje lota, 19.30 TV dnevnik, 20.05 Kraj zločina, kriminalka, 21.45 I. svetovna vojna, ameriška č/b serija, 22.30 Umetniška tedna, 22.35 TV dnevnik.

SOBOTA, 24. september
TV 23.05
MORILEC POLICAJEV, italijanski barvni film, 1982 (Copkiller)
 Ameriška kinematografija je s svojo proizvodnjo in distribucijo, pa tudi kakovostjo in tolikšni prednosti, da si brez nje celo pri nas ne moremo zamisliti reproduktivne kinematografije. Verjetno je to vzrok za željo posameznih evropskih producentov, da bi posneli ameriški film. MORILEC POLICAJEV je takšen ameriški film italijanske proizvodnje. Čeprav je težnja producentov pri teh filmih predvsem želja po čim večjem zaslužku, to ni le ena od številnih krivd. Zaplet ne obeta več kot napeto akcijo: v New Yorku so zaporedoma ubili šest policistov, ki so delali v brigadi za narkotike. Komu so bili napoti, komu so prišli na sled? Štiri osebe se bodo na koncu srečale: dva policista, ki nimata prav čistih rok, francoski novinar in neuravnovešeni Leo, dedič velikega bogastva, ki se je zaradi stalnega občutka krivde razglasil za morilca.
 REŽIJA: Roberto Faenza, igrajo: Harvey Keitel, Nicole Garcia, Leonard Mann

NEDELJA, 25. sept.
TV 20.30
VIVA MARIA — francoski barvni film, 1965
 Louis Malle je ugleden režiser, ki je s svojim prvim celovečernim filmom Dvigalo za moriste (1957) vzbudil veliko pozornost. Njegovi filmski začetki se ujemajo z nastankom in razvojem tako imenovanega »novega vala«. Filma Ljubimca ter Cica v metruju, ki sta sledila temu uspešnemu debutu, sta utrdila njegov sloves.
 Film VIVA MARIA je povsem drugačen. Tokrat se je Malle odločil za širokopotežno produkcijo, ki naj s svojo razposajeno igravostjo in duhovito paradiž srednjeevropskih revolucij ali kontrarevolucij pritegne čim več gledalcev. Angažiral je dve tedaj najbolj znani zvezdnici francoske kinematografije in svoji priljubljeni igralki ter ju predstavlja kot potujoči pevki, ki zabavata ljudi in se mimogrede ukvarjata še z revolucionarno dejavnostjo.
 Režija: Louis Malle, igrajo: Brigitte Bardot, Jeanne Moreau, George Hamilton, Gregor von Rezzori, Paulette Goddard

SREDA, 28. sept.
LJ 2
TV 20.40
FILM TEDNA:
LEPOTICA IN ZVER, francoski črno-beli film, 1945 (LA BELLE ET LA BÊTE)
 Pravljična madame Leprince de Beaumont iz 17. stoletja je slavospesni pravi ljubezni. Govori o lepi in dobri Zaliki in njenih gizdalskih sestrah. Zver zaloti očeta, ki je utrgal vrtinco za Zaliko. Hčerka se brez obžalovanja ponudi, da se bo žrtvovala zver v zameno za njegovo življenje. Toda glej, še tako grda stvar se proti Zaliki izkaže za povsem humano, celo kavalirsko bitje...
 Iz te pravljice je Jean Cocteau z domiselno dramaturgijo ustvaril film brez komentarja in dolgovernih izpovedi. Režiser računa na gledalčovo otroško dušo, od njega zahteva, da verjame, in ne da občuduje.
 Scenarij in režija: Jean Cocteau, fotografija: Henri Alekan, glasba: Georges Auric, igrajo: Jean Marais, Josette Day, Mila Parely, Nane Germon, Marcel Andre, Michel Auclair.

kino

SPORED FILMOV V KINU PARK MURSKA SOBOTA od 23. do 29. septembra 1988

23. sept. ob 18. uri amer. film OREL PRAVICE ROBERT REDFORD PO »MOJI AFRIKI« SPET V ODLIČNI VLOGI OB DEBKRI WINGGER!

23. sept. ob 20. uri amer. erot. film ZAČIMBA IZ MIAMIJA — trda erotika Mladini do 18. leta ne dovolimo ogleda filma!

25. sept. ob 16. in 18. uri amer. film OREL PRAVICE

25. sept. ob 20. uri amer. erot. film ZAČIMBA IZ MIAMIJA

26. sept. ob 18. in 20. uri amer. argent. triler POVRČILO ZA POSILSTVO Otrokom odsvetujemo ogled filma!

27. sept. ob 20. uri it. — nem. drama BERLINSKA AFERA. V FILMU LILIANE CAVANNI (INOČNI PORTIR, KOŽA) LJUBEZENSKA STRAST PREŽAŠTE V VRSTO POLITIČNIH IN SOCIALNIH OMEJITEV. SOOČATA SE PRIVATNO ŽIVLJENJE IN JAVNA MORALA. Otrokom odsvetujemo ogled filma!

28. sept. ob 18. in 20. uri it. — nem. drama BERLINSKA AFERA

29. sept. ob 18. uri amer. komedija NAZAJ V SOLO

OB STALNIH KONFLIKTih BOGATEGA, A NEIZOBRAŽENEGA OČETA TER NJEGOVEGA DELOMRZNEGA SINA O »NUJNOSTI-NEPOTREBNOSTI« IZO-

BRAZBE TER MNOGIH KOMIČNIH SITUACIJAH FILM LAHKOTNO, NEPRISILJENO, A NEIZMERTNO ZABAVA!

Prodaj

LESENO STISKALNICO (s »prešpanom«) prodam. Martin Srša, Vešica 19, telefon: 89 002. IN-16880

GRELEC ZA PEČ CENTRALNEGA OGREVANJA prodam. Dolinšek, Razkrižje 6 A. IN-16881

DELE ZA ZASTAVO 101 (poceni) in ETAŽNO PEČ za centralno ogrevanje (25 SM) prodam. Ivan Mihorič, Plešivica 26. 62259 Ivanjokovi. IN-16883

DIANO, letnik 1977, prodam. Jože Cigliaric, Godemarci 7, Bučkovi, telefon: (069) 87 273. IN-16885

HIŠO V ROGOZNICI PRI PTUJU, dograjeno do četrte faze, prodam. Telefon: (069) 81 871. (IN-16886)

TRAKTOR DEUTZ, 62 KS, prodam ali zamenjam za manjšega (od 30 do 40 KS). Anton Kocuvan, Precetinci 39, p. Bučkovi, IN-16887

ZASTAVO 128, letnik 1982, moped avtomatik A 3 ML in trosilnik za umetno gnoljo prodam. Alojz Pintarič, Zhigovci 76, p. Gornja Radgona. GR-18577

STANOVANJSKO HIŠO z delavnico prodam. Telefon: 74 759. GR-18578

Kam na kozarček in piko? Na Hotizo v Osmico

RAZNOVRSTNE REZERVNE DELE ZA AVTOMOBILE, nove, prodam. Telefon: 74-759. GR-18579

FORD ESCORD, starejši letnik, ugodno prodam. Naslov v upravi lista. M-6785

KORUZO (500 kg) prodam ali zamenjam za pšenico in ječmen, Bence, Turmische, Stefana Kovača 19, telefon v večernih urah: 72-080. M-6786

ČZ ENDURO 250 prodam. Telefon: 26 786. M-6788

MLIN DROBILEC SIP za siliranje koruze, tip MD 51, prodam. Telefon: 46 004. M-6792

OPEL REKORD 1900, letnik 1973, in R 4, letnik 1978, ugodno prodam. Marjan Koler, Cankova 17. M-6793

RENAULT 4, letnik 1978, obnovljen, prodam. Irena Santiro, Lendavska 19 a, Murska Sobota, telefon: 25 098. M-6794

KORUZO Z NJIVE, 1 ha, prodam. Veržej, Mladinska 23 ali telefon v večernih urah: (069) 87 144. M-6796

OTROŠKO POSTELJICO z vzmetnico jogi prodam. Črenšovci 141. M-6798

STREŠNO OKNO, 1,7 m² ŽAGA-NEGA BORA, akvarij, 1060 l, električno kitaro in dirkalno kolo personal prodam. Telefon: 73 324. M-6799

KOSILNICO LAVERDA, na petrolin, generalno obnovljeno, nahrbtno motorno škropilnico panonija, moped tomos, vožen z izpitom, in mlatičnico prodam. Telefon: 78 274. M-6800

GLISER ELAN T 400, TOMOS 18, in prikolico z naletnimi zavorami prodam. Krajncan, Ljutomer, Kidričeva 12. M-6802

DIATONIKO HARMONIKO BES-AS, novo, več čebelnih družin v AŽ panjih na 10 satov in med (akacija in kostanj) prodam. Telefon zvečer: 46 144. M-6803

MOTOR ENDURO 175 ccm prodam. Ernesti Toth, Murska Sobota, Zorana Veljarija 33. M-6804

WARTBURG KARAVAN, letnik 1976, registriran, prodam. Kozic, Stanjevi 103. M-6806

PLUG IMT, 2 x 12-colski, zamenjam za 2 x 14-colskega. Bolehnečiči 21, p. Videm ob Ščavnici. M-6807

TRAKTOR IMT 577 ali 560 s kopačem km RIKO RN 3 A z odvisnoplajno desko, enosono prikolico, 3 t. in motorno kosilnico prodam. Gerlinčiči 40. M-6808

MALE PUJSKE PRODAM. Krog, Trubarjeva 59. M-6809

LADO 1200 prodam. Sebeborci 125. M-6797

ZASTAVO 750, letnik 1978, registrirano do 4. marca 1989, prodam. Odranci 329. M-6810

MOTOR ZA ZASTAVO 101, letnik 1977, prodam. Telefon: 74-472. M-6812

DVE BREJI SVINJI (nad dva meseca) prodam. Telefon: 76-146. M-6813

PRIKOLICO VISEVICA, 2-osno, 7 t. ugodno prodam. Satahovi 57, Murska Sobota. M-6814

BARVNI TELEVIZOR GORENJE in plastične zaščitnike za prednje blatnike za zastavo 101 ter dve gumi (175 x 70), rabljeno, prodam. Brezovci 37. M-6815

GOSTILNA VERES, pri mejnem prehodu v Gederovcih, vabi v petek in soboto, 23. in 24. septembra na DOMAČE KOLINE Z BUJTO REPO VABLJENI!

NAHRBNO ŠKROPILNICO TOMOS prodam. Hodoš 67. M-6816

GROZDJE (žlahine sorte) prodam. Tesanovci 38 a. M-6817

ISETO BMV 250 in AVTOMATIK 3 prodam. Murska Sobota, Trstenjakova 9. M-6818

RENAULT 4 letnik 1978, prodam. Radišič, Murska Sobota, Staneta Rozmana 7. M-6819

PARCELO NA KUKEČU 36, 91,68 ara, stara hiša, elektrika, gradbeno dovoljenje, AVTO 126 P in OPEL ASCONO 16 ter prenosni videorekorder prodam. Telefon: 21-907. M-6822

TROŠILNIK ZA GNOJ in KOSILNICO BCS prodam. Jože Raduha, Gaberje 97. M-6824

OSEBNI AVTO VW 1200 in MORTORA ŽAGA HUSQUARNA napredaj. Pavel Šipos, Mačkova 52. M-6827

GROZDJE ALI MOST prodam. Marta Gornjec, Radenci, Cvetlična 1. M-6828

PARCELO GOZDA V MURSKI SOBOTO PRI GOSTILNI GAJ (akacija), 18 arov, prodam. Murska Sobota, Matija Gubca 30. M-6830

KRAVE PO IZBIRI prodam. Andrejci 54. M-6831

POHIŠTVO ZA DNEVNO SOBO, mahagonij, kompletno, starejše, ugodno prodam. Hari, Murska Sobota, Danelia Šumenjaka 13. M-6832

BOROV-BUKOV GOZD V GORNJIH PETROVCIH, 30 arov, poceni prodam. Kerčmar, Polana 32. M-6719

KONTRABAS, brezhiben, prodam najboljšemu ponudniku. Telefon: 23-239. M-6833

KOMBINIRANI ŠTEDILNIK (plin-elektrika), brezhiben, in mizo s štirimi stoli poceni prodam. Telefon: 23-239. M-6833

MOPED BT 50, star šest mesecev, prodam. Mladenovič, Tišina 4 a, telefon: 46-018. M-6834

SUHE DESKE, hrastove, različne debeline, prodam. Rudi Domanjko, Hrastje-Mota 32, Radenci. M-6835

GOSPODINJE!

Če vam zamrzovalna skrinja toči vodo ali ledeni, pokličite IZOLACIJSKI SERVIS F. Hajdinjak, Gomji Slaveči 6, Kuzma (069) 78-271

Popraviťo z garancijo na vašem domu.

OSEBNI AVTO ZAPOROŽEC IN KOMBAIN za krompir po ugodni ceni prodam. Horvat, Gančani 23. M-6836

KOMBAIN ZMAJ 780, v dobrem stanju, prodam ali zamenjam za rabljen traktor. Beno Rakar, Segovci 18, p. Apače. Telefon: 69-190. M-6838

ZASTAVO 101, starejši letnik, prodam. Srednja Bistrica 12. M-6839

FREZO ZA TRAKTOR TOMO VINKOVIČ in štedilnik na trda goriva, kupers-busch, prodam. Jambor, telefon: 23-014, 24-014. M-6840

Gostilna Zadravec iz Brezovca vabi v petek 23., soboto 24. in v nedeljo 25. septembra na

DOMAČE KOLINE Z BUJTO REPO.

Za obisk se priporočajo.

CREŠNJEVA DRVA, 10 m², prodam. Telefon: 77-037. M-6841

JABOLKA ZA JABOLČNIK in jesenove hlode prodam. Rankovci 8. M-6843

POHIŠTVO ZA SPALNICO in sedelno garnituro, dobro ohranjeno, prodam. Tanšek, Murska Sobota, Borisa Zihlerla 21. M-6844

GRADBENO PARCELO, 2 km od Radence, ugodno prodam. Anžel, Apače 122, 69253. M-6845

OSEBNI AVTO MAZDA 929, letnik 1977, motor potreben popravila, in kasetni digitalni radio z zvočniki na prodaj. Vprašati: BIFE Ložice, Horiza. M-6846

ZASTAVO 101 prodam. Cena 250 SM. Čakova 5. Videm ob Ščavnici. M-6847

DVOBRAZDNI PLUG (2 x 30) prodam. Flegar, Lomanoše 34, Gornja Radgona. M-6849

ZAMRZOVALNO SKRINJO GORENJE, 220 l, prodam. Pečarovi 76. M-6850

AVTOMOBIL GOLF, letnik 1982, prodam. Informacije po telefonu: 75-626. LE-19153

OPEL KADETT B prodam ali zamenjam za FIAT 126. Telefon od 19. do 22. ure: 75-884. LE-19158

GS PALAS, december 1976, delno popravljen, ugodno prodam. Informacije: telefon (069) 75-043. LE-19158

RENAULT 4 TL, starejši letnik, dobro ohranjen, registriran, prodam. Rudi Janža, Puconci 19. M-6851

KRAVO, hrejo osem mesecev, staro štiri leta, prodam. Turnišče, Stefana Kovača 158. M-6852

SEJALNICO OLT, 18-vrstno, skoraj novo, ugodno prodam. Križevci 24, v Prekmurju. M-6853

GROZDJE Z BRAJD in sode prodam. Murska Sobota, Mikloš Kuzmič 45. M-6854

DVOJNO VZMETNICO JOGI, do bro ohranjeno, 180 x 180, prodam. Kursinci 49 C. M-6856

POPRAVLJAMO BARVNE IN ČRNO-BELE TV SPREJEMNIKE, tudi tuje. Za vsa popravila dajemo jamstvo. Med olimpijskimi igrami eksprezna popravila od 7. do 17. ure. Priporočila se: RTV SERVIS, MARJAN ZEMLJIČ, Ljutomer, Glavni trg 1, telefon: (069) 81 580.

TRAKTORSKE GUME 11-28, ugodno prodam. Gornja Bistrica 23 ali telefon: 70-287. M-6858

RENAULT 4, letnik 1977, ugodno prodam. Telefon: 87-178. M-6858

BMW 316, letnik 1976, ugodno prodam. Telefon: 22-371. M-6859

STROJ ZA LIČKANJU KORUZE prodam. Vadarci 34. M-6860

MAČEHE, velikocvetne, že prodajamo po konkurenčni ceni. Vrtnarstvo Györfi, nasproti avtobusne postaje. M-6862

RABLJENE STREŠNIKE (dvojni za-rezniki), 300 kosov, prodam. Telefon: 21-607. M-6863

ŠKODO 120 L, letnik 1978, vozno, registrirano, ugodno prodam. Dobrovnik 295. M-6864

PSA (mladiča) prodam. Vanča vas 44, telefon: 46-307. M-6866

MALOKALIBRSKO PUŠKO, madžarski tip, prodam. Naslov v upravi lista. M-6867

KUHINJSKE ELEMENTE S HLA-DILNIKOM in štedilnikom ter jedilni kotiček prodam (tudi posamezno). Telefon: 24-066. M-6870

MOPED AVTOMATIK z garancijo, ugodno prodam. Alojz Antolin, Dokležovje 27. M-6871

VOLKSWAGEN SCIROCCO, letnik 1975, v dobrem stanju, športno opremljen, in kombi zastavo 850 (zaprt), letnik 1982, prodam. Telefon: 042 830-184. M-6873

ZASTAVO 101, letnik 1982, prodam. Lovenjak, Videnci 95. M-6874

KORUZO Z NJIVE ZA SILAŽO ALI ZRNJE V BEZNOVCIH, 3 ha, prodam. Telefon: 77-614. M-6875

BETONSKI MEŠALEC, malo rabljen, prodam. Škerlak, Černelavci, Liškova 33. M-6877

AVTOMATIK nujno prodam. Dokležovje 68. M-6879

BETONSKO STREŠNO OPEKO, (NOVO MESTO), 2200 kosov, prodam. Marina Gomboc, Dolnji Slaveči 21. M-6879

PRIKOLICO ZA PREVOZ ŽIVINE prodam. Kapca 76. LE-19161

STAREJŠO HIŠO in gospodarsko poslopje, 2 voči, elektriko, 2,50 ha zemlje prodam (delno na obroke). Alojz Ekart, Zavita 3, Sp. Duplec ali tel.: 062 21 537 — dopoldan. IN-16899

MOPED BT 50, pluga IMT (12 col), visokolinaste, in puhalnik tajfun prodam. Cezanjenci 17 a, Ljutomer, IN-16900

ZASTAVO 126 P, letnik 1978, prodam za 130 SM. Bojan, Podgradje 27, Ljutomer. IN-16801

KORUZO prodam. Simonič, Rado-slavci 38, Bučkovi, IN-16822

RENAULT 4, letnik 1978, prodam za 250 SM. IN-16897

JAWO 350 TWIN, registrirano, rdeče barve, zelo malo voženo (8500 km), december 1986, športno preurejeno, nujno, zelo ugodno, poceni prodam. Ogled vsak dan, ob delavnih popoldan: Filip Špur, Banovci 28, Veržej. IN-16898

PRALNI STROJ ter kuhinjske elemente s pomivalnim koritom, oboje staro dve leti, prodam. Cilika Srša, Banovci 1, Veržej. IN-16896

SVRTNIH GARNITUR prodam. Dušan Horvat, Stari trg 10, Ljutomer ali tel.: 82 109. IN-16895

ŠTEDILNIK ZA CENTRALNO OGREVANJE prodam. Mirko Kosi, Krapje 30, Veržej. IN-16894

ČRNO-BELI TV in TRAJNO GOREČO PEČ, oboje skoraj novo, prodam. Mirko Kern, Šafarsko 9, Ljutomer. IN-16893

RDEČE GROZDJE prodam. Pristava 19, ali tel.: 82 397. IN-16891

ZASTAVO 1300, I. 1978, na novo registrirano, ugodno prodam. Tel.: 81 882 — Smiljan. IN-16890

LIČKALNIK ZA KORUZO, malo rabljen, prodam. Ernest Bohar, Ratkovci 1. M-6939

3 HA KORUZE V KOMPLEKSU prodam v Križevcih pri Ljutomeru. Telefon: (069) 87 385. IN-16804

GRAMOFON NORMENDE, tip 1263, avtomatski, skoraj nov, prodam. Telefon: 77 749. M-MM

GLOBOK OTROŠKI VOZIČEK, uvožen, ugodno prodam. Telefon: 77 749. M-MM

RENAULT 4, letnik 1986, prodam. Telefon: 77 749. M-MM

GOLF JGL, dizel, 1985, ugodno prodam. Telefon: 21 691. M-MM

ŠTEDILNIK (4 plin, 2 elektrika), kuhinjsko mizo in otroški voziček prodam. Telefon ob vsakem času: (069) 23 103. M-6901

BARVNI TELEVIZOR GORENJE, ekran 64 cm, ugodno prodam. Murska Sobota, Stefana Kovača 17, telefon: 24 584. M-6902

BARVNI TELEVIZOR SIEMENS, 51 cm, star tri leta, ugodno prodam. Telefon: 73 272. M-6905

PEČ ZA CENTRALNO OGREVANJE FERROTHERM, 35.000 kcal, gorilnik olimpi v rezervoar za olje, 1600-litrski, prodam. Franc Kosar, Hrastje-Mota 16 a. M-6894

Z 101, letnik 1981, karambolirano, prodam. Ozmeč, Ilvoči 6, ali tel.: 062 716 161. M-6896

Z 101, starejši letnik, ugodno prodam. Prodajalna Borovo, dopoldne. M-6897

ŽITNI KOMBAJN CLAS, širina kose 2,6 m, cena 300 SM prodam. Milan Ketiš, Zg. Ščavnica 123, 62233 Zg. Ščavnica. M-6900

LADO KARAVAN, letnik 1986, november, prodam 30% ceneje. Tel.: 23 111 ali 24 955. M-6906

OJAČEVALEC 2 x 100 W, zvočnika 200 W ter snop luči in kroglo za disco prodam. Tel.: 71 052. M-6880

JUGO 45, I. 1984, prevoženih 32.000 km, prodam. Bakovci, Poljska 14. M-6881

SOBNO TRIM KOLO (iz uvoza) prodam. Tel.: 71 646. M-6882

OPEL MANTO 1.9 GTE in OPEL REKORD 20 S prodam. Rankovci 19, Tišina. M-6883

FENDER RHODES 73, 3 profesionalne mikrofone SHURE 565 SD, PE 86 L, PE 66 L, AKG D 202, studijski, moped na 3 prestave za 20 SM prodam. Novak, Lendavska 59, M. Sobota ali tel.: 23 994. M-6884

KORUZO za siliranje ali zrnje, 40 arov, prodam. Krnci 20 ali tel.: 48 007. M-6885

TERMOAKUMULACIJSKO PEČ, 4 KW, skoraj novo, ugodno prodam. Tel.: 23 885. M-6886

GOLF JGL super, letnik 1983, višnjeve barve, dobro ohranjen, ter tri telice, breje 9 mesecev, prodam. Partizanska 30, Bakovci. M-6887

7 m² mešanik trdih drv prodam. Kuzmič, Salamenci 54. M-6888

PRALNI STROJ GORENJE in štedilnik na trda goriva kupersbusch prodam. Silva Virag, Jezera 55, Rakičan. M-6889

R 4, registriran do julija 1989, delno karamboliran, ugodno prodam. Motovilci 5 ali tel.: 77 760. M-6890

PREDSETVENIK, širina 180, prodam. Tel.: 23 653. M-6891

ZASTAVO 750, letnik 1984, december, ugodno prodam. Moščanci 10. M-6892

PLUG IMT, tribrazdni, dvobrazdni plug, drobilnik za koruzo SVB in traktorsko koso IMT prodam. Noršinci 62. M-6893

LADO 1200 S, letnik december 1984, dodatno opremljeno prodam. Telefon: 77 198. M-6907

PRIKOLICO ZA PREVOZ ŽIVINE prodam. Tišina 56. M-6908

VINSKI SOD, otroško posteljo, kombinirani štedilnik in peč na olje z možnostjo kuhanja, prodam. Murska Sobota, Tomšičeva 18 — popoldne. M-6909

OBVESTILO!

Naprašamo stranke, da dvignejo svoje blago v krojaški delavnici BOHAR, Murska Sobota, Titova 9, vsako sredo in petek, od 17. do 18. ure, do konca tega meseca.

VINO, 150 l, prodam. Dobrovnik 146. M-6914

V SPOMIN

24. septembra bo minilo peto žalostno leto, odkar nas je za vedno zapustil naš dragi mož, oče, stari oče in tast

Ludvik Poredoš

iz Brezovec

V naših srcih pa živiš in boš živel do konca naših dni.

VSI TVOJI

Dom je prazen, dom je tih, ker tebe dragi mož, oče in stari oče ni, da bi skupaj še bili.

V SPOMIN

22. septembra bo minilo 8 žalostnih let, odkar nas je nepričakovano zapustil dragi mož, oče in stari oče

Štefan Vogrinčič

iz Topolovec

Hvala vsem, ki se ga še spominjate in mu prižigate sveče.

GLOBOKO ŽALUJOČI: žena Marija, hčerka Marija z družino iz Nemčije, sin Jože z družino iz Kanade in hčerka Verica z družino

V SPOMIN

Mariji Žibrat

roj. Balažic
iz Dolnje Bistrice

22. septembra mineva pet let neizmerne žalosti in bolečine, odkar smo nenadoma izgubili ljubljeno hčerko in sestro.

Zelo te pogrešamo. Tvoja dobrota in ljubezen, ki si ju razdajala med nas, bosta večni spomin nate.

Prisrčna hvala vsem, ki ste jo imeli radi in jo ohranili v lepem spominu, nam pa pomagajte pri težkem delu.

OČE, MAMA IN SESTRI Z DRUŽINAMA

Niti zbogom nisi rekel niti roke nam podal, smrti te vzela je prerano, a v naših srcih boš ostal.

V SPOMIN

Janezu Rothu

Mineva deseto leto praznine, odkar te ni.

Hvala vsem, ki se ga radi spominjate in obiskujete njegov prerani grob.

TVOJI: MAMA, BRATJE IN SESTRE Z DRUŽINAMI

Že leto dni te zemlja krije, v gomili tihi mirno spiš, srce ljubeče več ne bije in ti se več ne prebudiš.

V SPOMIN

17. septembra je minilo žalostno leto, odkar nas je za vedno zapustil naš dragi oče, dedek in pradedek

Mihael Dervarič

iz Puzevec

Mirno in tiho si prenašal svojo bolezen in si želel še malo živeti med nami, a upanje je bilo zaman.

Zaprl si za vedno trudne oči, a tvoj lik še vedno z nami živi.

Hvala vsem, ki ste ga ohranili v lepem spominu!

VSI NJEGOVI

V SPOMIN

2. oktobra bo minilo žalostno leto, odkar nas je zapustila naša draga žena, mama, stara mama in sestra

Kristina Sukič

roj. Štertak
iz Gornjih Slaveč

Za teboj so ostali sledovi tvojih skrbnih rok in kruto spoznanje, da se ne vrneš nikoli več.

Hvala vsem, ki se jo še spominjate in ustavite ob njenem grobu.

VSI TVOJI NAJDRAŽJI

ZAHVALA

V 73. letu starosti nas je tragično zapustila naša draga sestra in teta

Regina Štertak

iz Gor. Slaveč

Ob nenadomestljivi izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so drago pokojnico spremljali na njeni zadnji poti, darovali vence in šopke, nam pa izrekli sožalje.

Posebna hvala dobrim sosedom, ki so nam v težkih trenutkih pomagali, g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, predstavniku KS tov. Krpiču za izrečene besede slovesa in vsem tistim, ki ste nam na kakršenkoli način priskočili na pomoč.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

G. Slaveči, 3. septembra 1988

ŽALUJOČI: VSI TVOJI, KI SMO TE IMELI RADI

Minilo žalostno je leto dni, zapustil svoje drage si, čeprav tvoj glas se več ne sliši, beseda tvoja v nas živi, povsod te čutimo mi vsi, med nami si.

V SPOMIN

17. septembra je minilo žalostno leto, odkar nas je nenadoma zapustil naš dragi oče, stari oče, tast, stric in brat

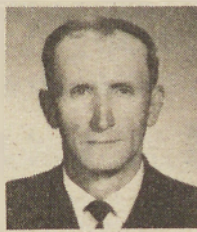
Koloman Bertalanich

gostilničar
iz Beznovec 36

Težko je življenje brez tebe in vsak korak, kamor koli nas vodi, je en sam spomin nate. Naš dom, ki si ga imel tako rad, za katerega si se tako trudil, je ostal prazen.

Ostala je praznina, a v naših srcih bo ostal spomin nate do konca dni.

ŽALUJOČI: VSI, KI SMO TE IMELI RADI

Zaman je bil tvoj boj, zaman vsi dnevi hudega trpljenja, bolezen je bila močnejša od življenja.

ZAHVALA

V 75. letu starosti nas je po daljši in težki bolezni za vedno zapustil naš dragi mož, oče, dedek in brat

Karel Barabaš

iz M. Sobote

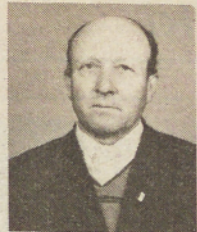
Ob boleči izgubi se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in prijateljem, ki ste ga obiskovali in tolažili med boleznijo. Posebna hvala dr. Nadi Šavel-Švagelj za njeno požrtvovalnost in vsem patronažnim sestram, ki so mu med boleznijo lajšale bolečine.

Posebna hvala dobri botrini in vsem drugim, ki ste nam pomagali pri izvedbi žalne slovesnosti, darovali vence in cvetje, ustno ali pisno izrekli sožalje ter darovali za maše in v druge namene ter ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti.

Hvala g. župniku za lep pogrebni obred, vsem pevcem iz Murske in Markovec, tov. Zorki iz KS Markovci za ganljivo slovo in godbi na pihala.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

ŽALUJOČI: VSI NJEGOVI, KI SO GA IMELI RADI

Niti zbogom nisi rekel niti roke nam podal, smrti te vzela je prehitro, v naših srcih boš ostal.

ZAHVALA

V 69. letu starosti nas je nepričakovano in za vedno zapustil naš dragi mož, oče, dedi, brat in stric

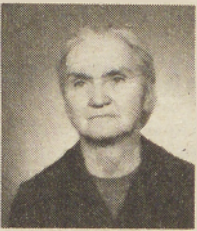
Jože Denša

iz Nedelice

Ob tej boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sosedom, sorodnikom, botrini, znancem in prijateljem, ki so nam v teh težkih trenutkih pomagali, darovali cvetje, vence in prispevke za sv. maše, nam izrekli sožalje, ter vsem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti.

Posebna hvala duhovnikom, g. župniku, kaplanu, g. Zveru in g. Gjuranu za pogrebni obred, članom cerkvenega odbora, pevcem in oktetu za odpete žalostinke ter obema govornikoma za poslovilne besede.

ŽALUJOČI: žena Marija, sin Štefan in hčerka Marija z družinoma, brat Štefan z družino in drugo sorodstvo

Ko sem še živeła, ljubila sem vas vse, sedaj, ko me več med vami ni, ljubite me v spominu vi! Kako je hiša prazna, odkar tebe v njej več ni, bila je prej tako prijazna, zdaj pusta, tuja se nam zdi.

V SPOMIN

Zelo boleč je spomin na 17. september, ko je minilo leto dni, odkar nas je zapustila naša žena, mama in stara mama

Emilija Horvat

roj. Solar
iz Šalovec 143

Odšla si tja, kjer ni več trpljenja in ne bolečine. Za teboj ostaja praznina, v našem domu in srcih so ostali le sledovi tvojih pridnih rok.

Hvala vsem, ki se je spominjate, prinašate cvetje in prižigate sveče.

ŽALUJOČI: VSI, KI SMO TE IMELI RADI

Oh kelih našega življenja, je kelih žrtve in trpljenja, bridkosti poln je čez in čez, sladkosti kaplja le redko vmes. (Gregorčič)

ZAHVALA

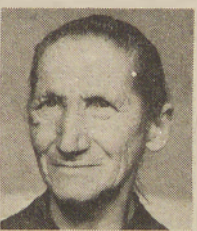
Mnogo prezgodaj nas je v 59. letu starosti zapustil naš nepozabni mož, oče, brat, dedek, tast in zet

Ludvik Vučak

iz Strukovec

Ob boleči izgubi našega dragega Lajčka izrekamo globoko zahvalo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za številne vence in šopke, sosedom, posebej Irmi za izkazano pomoč, g. duhovniku, pevcem žalostink, govornici KS, gasilcem, dr. Peričevi za lajšanje bolečin med njegovo boleznijo, DO Mura, tozđ ženski plašči ter vsem, ki ste se še zadnjič poklonili dragemu pokojniku.

VSI NJEGOVI, KI SO GA IMELI RADI

Zdaj bivaš vrh višave jasne, kjer ni mraku, kjer ni noči, tam sonce sreče ti ne vgasne, resnice sonce ne stemi. (S. Gregorčič)

ZAHVALA

Vsem, ki ste z globokim spoštovanjem počastili našo oskrbovanko

Terezijo Benko

iz Bakovec

ji poklonili vence in cvetje, se od nje poslovili na njeni zadnji poti in nam izrekli sožalje, se iskreno zahvaljujemo.

Posebna hvala g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, predstavnici KS za ganljivo besedo ob grobu ter GD Bakovci za pomoč pri pogrebnih svečanosti.

ŽALUJOČA DRUŽINA MESARIČ

